

ئازادى بۇ ژن
بەختيارى بۇ كۆمەل

ژمارە : 29
15ى خاكا ئىيۈە
1390

ژنان

گۇقارى يەكپەتتى ژنانى دىموكراتى كوردستانە

خەتەنە كوردنى ژنان، غەدرىك كە مېژوو و ئايىن و كلتور لە ژنانى بەكا

جىابوونەو، ھۆكارودەركەوتەكانى

نەوانەى رقىيان لە نەورۇزە، دوژمنى كوردن

وتووېژ لەگەل سۆھەيلا قادرى سكرتېرى يەكپەتتى ژنانى دىموكرات

خالىد عەزىزى :

ھەم ژنان و ھەم پىياوان بە يەكەوۈ نەسىرى كۆمەلنىك گىرو قەيد و بەندى فەرھەنگى و كۆمەلنايەتتىن

پیرۆزبایی بە بۆنەی نەورۆز و سالی نوی کوردی

بە بۆنەی نەورۆز و سالی نوی کوردیەوه پیرۆزبایی
لە ژنانی ئازادیخوازی کوردستان و ئێران بە تاییهتی و
هه‌موو ئەو کەسانە ی که دێیان بو ئازادی و یه‌کسانی
ژن و پیاو لی دەدا بە گشتی ده‌که‌ین. هیوادارین سالی
تازه سالی وه‌دیها‌تنی ویست و داخوازه کو‌مه‌لایه‌تییه‌کانی
ژنان و دابینبوونی داخوازه نه‌ته‌وایه‌تییه‌کانی ژنانی
کوردستان و خه‌لکی کوردستان به‌گشتی بی.

ده‌سته‌ی نووسه‌ران و به‌ریوه‌به‌رانی "گوشاری ژنان"

پیرست

ژنان

وهرزانهیهکی

سیاسی

کۆمه‌لایه‌تی

فه‌ره‌ه‌نگی و ئەده‌بیه

- ٢ به بۆنه‌ی سا‌نی نو‌پوه
- ٣ قسه‌کانی س‌کرتیری گشتییی حیزبی دیموکراتی کوردستان له رۆژی ٨ی مارس دا.....
- ٦ ئەوانه‌ی رقییان له نه‌ورۆزه، دوژمنی کوردن
- ٨ ده‌وری راگه‌بیاندنی ئازاد
- ٩ جیابوونه‌وه هۆکارو ده‌رکه‌وته‌کانی.....
- ١١ خه‌ته‌نه کردنی ژنان، غه‌دریک که میژوو و نایین و کلتووور له ژنانی ده‌کا.....
- ١٤ له ئاره‌زووی س‌رینه‌وه‌ی هه‌ر چه‌شنه هه‌لاواردنیکدا.....
- ١٦ هۆکاره‌کانی پشتی په‌رده‌ی جاشیتتی و زۆر بوونی به‌سیج له کوردستان.....
- ١٨ دیمانه.....
- ٢٣ ژن زه‌عیفه نیه
- ٢٤ مه‌وداو دووری پینه‌ره‌کان له کۆمه‌نگه‌ی داخراو دا.....
- ٢٥ ژنانی کرگرتنه.....
- ٢٦ جیجایی زۆره‌ ملن، به‌ندیخانه‌یه‌ک له ئیو به‌ندیخانه‌دا!.....
- ٢٨ به‌ریوه‌چوونی رۆژی ژن له جیهان دا.....
- ٢٩ ریز له رۆژی جیهانیی ژنان بگ‌رین.....
- ٣٠ رووداویکی د‌ته‌زین له ژبانی ژنیک
- ٣١ ژبانی ئیو کۆری خه‌بات.....
- ٣٣ ژن نه‌ستیره.....
- ٣٥ نه‌ده‌بی.....
- ٤١ هه‌وال و چالاکیی.....
- ٥٦ وه‌رزش.....
- ٥٨ جۆراوجۆر.....
- ٦٣ هه‌تدانه‌وه‌ی لاپه‌ریک له ژبانی ژنیک.....

سه‌رنه‌وه‌سه‌ر:

نه‌س‌رین هه‌سه‌ن‌زاده

ده‌سته‌ی نه‌وه‌سه‌ران:

کو‌یستان فتووحی، عیسمه‌ت نستانی،
ره‌سوول سو‌لتانی
حه‌لیمه ره‌سوولی، عه‌لی بداعی

فاکه‌لییه‌ی ١٣٩٥، ئاو‌ریلی ٢٠١١

ژماره ٢٩

ئیمه‌یلی «ژنان»

Yjd.kurdistan@yahoo.com

ژماره ته‌له‌فۆن بۆ پته‌وه‌ندی گرتن به
یه‌کیه‌تیی ژبانی دیموکراتی کوردستان

00964 - 7702103121

دیزاینی به‌رگ: پیتشه‌وا عه‌لیپوور

مونتاز: مینا سو‌لتان‌زاده

تایپ: شیلان قوریانی فه‌ر

به‌بۆنه‌ی سالی نوپوه

سه‌رنووسهر

مانگ و روژانی کوتایی سالی ۱۳۸۹دا، جیاوازیی خوپیشاندانه‌کانی ئەمسال له‌گه‌ل رابردوو زیاتر له‌چۆنیه‌تی حوزووری خه‌لکی ئێراندا بوو. هه‌م دروشمه‌کان ره‌نگ و بۆی سیاسی زیاتریان پپوه بوو و رادیکالانه‌تر له‌ سالانی پيشوو بوون و هه‌م هاوکات بوون له‌گه‌ل ئالوگۆری هه‌مه‌لایه‌نه و به‌ربلاوی و لاتانی عه‌ره‌بی. هه‌ر له‌ زستانی رابردوو دا شاهیدی رووخانی دوو حکومه‌تی عه‌ره‌بی له‌ ناوچه‌ واته له‌ میسر و تونس بووین. خوپیشاندانه‌کان زۆربه‌ی و لاتانی دیکه‌ی عه‌ره‌بیی گرتۆته‌وه و بیگومان رووادی دیکه و شۆرشێ دیکه‌ چاوه‌ڕوان ده‌کرێ که کاریگه‌ریان له‌سه‌ر و لاتانی ئیمه‌ش ده‌بی و ئه‌وه‌ش نیگه‌رانییه‌کی زۆری خستۆته‌نیو دلی دیکتاتوران و پاوانخوازی کۆماری ئیسلامی و ئاسۆیه‌کی رونی خستۆته‌به‌رچاوی خه‌لکی ئازادخوازی ئێران.

کۆماری ئیسلامی له‌ نیو کۆمه‌لگای ئیمه‌دا بلاو بۆته‌وه و راده‌ی تاوان و جینایه‌ته‌کان زۆر بوو. له‌لایه‌کی تریش فشار بۆسه‌ر جیا‌بیران و ئازادخوازی و لات زیدی کردو و زیندانه‌کانی کۆماری ئیسلامی له‌ خه‌باتکاران و نیشتمانپه‌روه‌رانی و لات پر بوون. دیاره‌ ئه‌گه‌ر ئه‌وه‌ فزه‌زایه له‌ و لات دا حاکمه‌ ده‌توانین ئه‌وه‌ش بلیین که سال له‌گه‌ل سال بزووتنه‌وه‌ی ئازادخوازی و لات له‌چا و سالانی پيشوو به‌گۆرترو به‌هیزترو خه‌لکی ئازادخوازی و لات به‌هه‌موو چین و توێژه‌کان و به‌هه‌موو ته‌مه‌نیک به‌هه‌ر بۆنه‌یه‌ک ده‌پژینه‌ سه‌ر شه‌قامه‌کان له‌ گه‌وره‌ترین سامانی ژیا‌نیان مایه‌ ده‌ده‌نین. سالی ۱۳۸۹ه‌تاوی خه‌لکی ئێران له‌سه‌ر شه‌قامه‌کان دا حوزووری به‌رچاویان هه‌بوو. به‌ تاییه‌تی له‌

هه‌موو سالیکی له‌ به‌ره‌به‌ری سالی نوپیی هه‌تاوی دا گه‌لیک خۆزگه‌ و ئاوات ده‌که‌ینه‌ ده‌سپیک بۆ سالی نوپ، به‌ هیوای ئه‌وه‌ی که سالی داها‌توو نه‌و‌روژ و به‌هاری ره‌نگین له‌ ئێران و کوردستانی خۆشه‌ویستماندا بگرین، به‌لام به‌ داخه‌وه‌ تا ئیستا ئه‌و هیوایانه به‌دی نه‌ها‌توون چونکه له‌ ژیر ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی دا روژ له‌گه‌ل روژ خه‌فه‌قان و دیکتاتۆری سییه‌ری به‌سه‌ر و لاته‌که‌ماندا قورستر ده‌بی. هه‌موو سالیکی له‌ سالی تازه‌دا به‌ داخه‌وه‌ ژنان و لاوان زیاتر له‌ سالی پيشوو له‌گه‌ل ناخۆشی و نه‌هامه‌تییه‌کان و دیاره‌دی دزیو مالوێرانکه‌ری وه‌کوو ئیعتیاد و بیکاری و خه‌مۆکی به‌ره‌و‌پوون، ده‌یان دیاره‌دی دزیو کۆمه‌لایه‌تی له‌ سایه‌ی

خالید عهزیزی، سکرتهیری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان له ریورهیمی ٨ی مارسدا:

ژنانی روژهلاتی کوردستان پیویسته زۆرتر بهشداریی خهباتی مهدهنی بکهن

قهید و بهندی فه رههنگی و کۆمه لایهتین که به سهدان ساله له کۆمه لگادا دروست بووه. دلنیا م به ههزاران ههزار پیاو له کۆمه لگایه کدا پییان خوش نیه چهوسانه وهی کۆمه لایهتیی له سههر ژنان هه بی. و رهنگه به ههزاران ژنیش هه بی که ئیستا مافهکانی خویان بۆ وهی که چۆن ههول بدن کۆمه لگایهکی یهکسان دروست بی به تهواوی نهزانن.

ئیستا ئیمه له سهردهمی ک دا باسی بیره وهریی ٨ی مارس دهکهین که له دنیا دا مافی ژن تا رادهیهکی زۆر له بوعدی قانونی دا نه هادینه بووه، مونته ها له ئیراندا که جموجۆلیکی به ره برینی کۆمه لانی خه لک دژی دهسه لاتی رهشی کۆماری ئیسلامی له گۆری دا هه یه و به تاییهت له سیستمی کۆماری ئیسلامیدا، ژن به دوو قات زولمی لیده کرئ ده بیین که له کۆمه لگای ئیراندا، ژنان چه نده به هه شیمه تیکی زۆر به بهراورد له گه ل و لاتانی دیکه له جموجۆل و فه عالییهت و تیکۆشان دژی کۆماری ئیسلامی ده وریان هه یه. ئه گه ر ئیمه موقایسه ی خۆپیشاندانهکانی و لاتانی عه ره بی له چه نده مانگی

هه موو روژانی سال روژی هه مو مانه به یه که وه. بۆیه ٨ی مارسیش یه کیک له و روژانه یه و روژی که هی هه موو ژن و پیاوه کان به یه که وه، چونکه عه داله تی کۆمه لایهتیی و ئازادی و به رابه ری، بی هاوکاری ژن و پیاو له کۆمه لگادا دروست نابن. میژووی جوولانه وهی ژنان ئه وهی تا ئیستا سه نه دییه تی په یدا کردوه، له ده وری سه د ساله. به لام دیسان له و سه د ساله دا هه رچه نده له زۆر به ی زۆری و لاته کان دیموکراسی سه قامگیر بووه، حکومه تی قانون دامه زراوه، به لام به مانای ئه وه نیه عه داله ت له کۆمه لگادا و اتا به رابه ری ژن و پیاو له هه موو مه یدانه کاندای جی که وتوه. ئه وهی که له کۆمه لگادا بی عه داله تی هه یه، ژن ده چه وسیته وه و زۆر جار له لیکدانه وه کاندای باسی کۆمه لگای پیاو سالاری ده کرئ، ته نانته ره خنه له ئیمه پیاوه کان ده گیرئ که له کۆمه لگادا هه ول نادهن که ئازادی و به رابه ری و مافی هاو به ش جی بکه وئ. له روانگه ی منه وه نه خه تای ژنه و نه خه تای پیاوه به شینوه ی راسته وخۆ. هه م ژنان و هه م پیاوان به یه که وه ئه سیری کۆمه لیک

هاوڕێیانی ژن و پیاوی حیزبی له روژی ٨ی مارس ده که م. رهنگه جاروبار ئه و پرسیاره بکرئ له سپسه دو شهست و پینج روژی سالدا بۆ ژنان هه ر روژیکیان وه بهر که وتوه که ئه و پۆ ٨ی مارس به روژی ژنان داده نین. به لام له روانگه ی هه موو مانه وه هه موو روژهکانی سال روژی ژنانه و هه موو روژانی سال روژی پیاوانه و

واته چۆنیه تی هیتانه گۆری میکانیزمیک بۆوهی که ژن باشتار دیار بی و دهوری هه بی، دهگه پیتته وه سهر پیتشکه وتوویی و دواکه وتوویی کومه لگا. بۆچوونی جوراوجور ههیه له پیتشکه وتوویی و

له ئیراندا ههر

گۆرانیک به سهر

کومه لگای ئیراندا

بیته گۆری،

حکومه تی قانون

و دیموکراسی

دابمه زری، ههر

حکومه تیکی

دیموکراتیک بیته

سهرکار، به هوئی

روشدی سیاسی

کومه لگا و ژنان،

ئیرانی داها توودا

ناتوانی به رامبه ر

به مافی ژنان بی

ته فاووت بی

دواکه وتوویی. به باوه ری ئیمه له کومه لگاکانی ئیستادا ئیمه ناتوانین مافی ژنان به وه پیتاسه بکهین که ژن چ لیاسیک له بهر دهکا و یا حیجاب له سهر دهنی و یا سهری روو ته. ئه وه باسیکی زۆری له دنیای دهره وه له سهره بۆیه من لیره دا هیتامه گۆری، نه فسی ئه وهی که ژن حیجابی له سهره دلایل بهر ئه وه نیه که ئه وه ژنه دواکه وتووه، یا ئه وهی که

وایی که له ولاتیک دا که دیموکراسی تیدا ههیه و تهنا ته دیموکراسی گه پشقتو ته مه رحه له ی هه ره به رزی خۆی، دیسان ژنان و پیاوان به شیوه ی به رابه ر له هه موو سه تحه کانی ئیداره ی ولات دا به شدارن. ئیستاش زۆر ولاتی دیموکرات له دنیا دا ههیه که ته مه نی دیموکراسی تیاندا رهنگه نزیک به سه د سال و زیاتریش بی، به لام ئیستا له و کومه لگایه شدا دا به ته واوی حه ل نه بووه که سه رکۆماری ئه و ولاته ژن بی. له زۆر ولاتا که ئیستاش ره قابه ت به شیوه یه کی ئازاد له چۆنیه تی وه ده ست گرتی ده سه لات له نیو حیزه سیاسییه کاندایه یه، زۆر حیژی سیاسی ئیستاش له نیو ولاتانی ئوروپایی و ئامریکایی عاده تی به وه نه گرتووه که ریبه ره که ی ژن بی. مه به ستم ئه وه یه نه فسی دیموکراس له کومه لگایه کدا به مانای ئه وه نیه به شیوه ی به رابه ر له هه موو به شه کانی ئیداره ی ولاتا به شدار ده بن، به لام دیموکراسی ئه وه ته زمین ده کا که مافی ژن و پیاو له ولاتا وه ک یه ک بی، یانی دوو مه رحه له یه. بۆیه له و خانه یه دا کاتیک له ولاتیکدا، ماف به و جۆره ی حه قی ئینسان و عه داله ت دامه زرا و هه موو بنه ماکانی حه ق نه هادینه بوو، رهنگه هه یچ گرینگ نه بی که سه رکۆمار یا سه رۆک وه زیر یا ریبه ری حیژی ئه و ولاته ژنه یا پیاوه. گرینگ ئه وه یه له ویدا ژن وه ک پیاو مافی یه کسان ی هه بی. بۆچوونیک دیکه که دیته سه ر مه وزووعی به شداری ژنان له کومه لگا

دهوله تی دا به شدار بن، دلنیام به مرووری زه مان ئه و شوینه وه ره ره وانی که له جیاوازی ژن و پیاو له گۆری دا هه یه، ده سه ریته وه و له به یه نه ده چی.

له کومه لگا جۆراوجۆره کاندایه شیوازی جۆراوجۆر بۆ چۆنییه تی فه راهم کردنی زه مینه بۆ حزووری ژنان و مافی ژنان له گۆری دا هه یه که یه کی که له وانه مه سه له ی ته به عیزی موسبه ت بووه. رهنگه ته به عیزی موسبه ت واتا ئه وه ی که جاروبار له شوینیک باسی هه لبژاردن له پارلمانیک ده کری یا سیستمی ریبه رایه تی حیژیک ده کری زیاتر بووه که ئه و مه وانعه بشکیندرین که ئیعتما د به ژنان بکه ن که به حزووری خۆیان کومه لگا و پیاوان و هه مووی کومه لگا فیر بکه ن که ژن و پیاو به یه که وه ده توان له ته نه شتی یه کتردا کار بکه ن، قانون بنووسن، ئیداره ی ولات به ریوه به رن و به یه که وه بریار به دن. کاتیک ئه و هه مه رهنگیه له هه موو به شه کانی ژیاندا هاته گۆری، حه تمه ن کومه لگا به ئیعتما د به نه فسیکی زیاتر ده توانی له ئیدامه ی خۆیدا هه مووی قانونه کانی دیفاع له به رابه ری و عه داله تی کومه لایه تی له پینا و به رابه ری ژن و پیاو دا زۆتر نه هادینه و جیبه جی بکا. بۆیه دیار بوونی ژنان له هه موو به شه کانی ژیان و ده سه لات و قانون دا، ئه و کومه که یه که له دریژخایه ندا مه وانعه ره وانه کان ده ره وینیتته وه و ئیعتما د به نه فس له نیو خودی ژنان دا به هیز ده کا. ئیمه نابی پیمان

رابردو و وه ته نا ته هیندیک پیتشتر له کومه لگای ئیران بکه یه نه دوو سالی رابردو ودا، بۆ ته واوی دنیا روون بۆته وه که ژنان له کومه لگای ئیراندا زۆر به رچا و به شدارن. له جوولانه وه کانی دوو سالی رابردو ودا ئه گه ر دیسان چا و له سه نه ده کان بکه یه نه ده وری ژن یه گجار زۆره. بۆیه به خۆشییه وه له ئیراندا ههر گۆرانیک به سهر کومه لگای ئیراندا بیته گۆری، حکومه تی قانون و دیموکراسی دابمه زری، ههر حکومه تیکی دیموکراتیک بیته سهرکار، به هوئی روشدی سیاسی کومه لگا و ژنان، ئیرانی داها توودا ناتوانی به رامبه ر به مافی ژنان بی ته فاووت بی و ژنان ده توان به قورساییه کی زۆر مافه کانی خۆیان له قانون و له هه موو سیستمی ئیراندا جی بکه ن. زه مانیک ده کری ماف جیبه جی بکری و ئه کسه ریبه تیک مه جبوور بکه ی ئیعترا ف به حه قت بکا، که تو له گه لدا بی و به شدار بی و، له گه لدا بوون و به شدار بوونی ژنانیش یه کی که له و فاکتۆره یه له هه موو به شه کانی ژیانی کومه لایه تی و سیاسی و حیژی. زه مانیک ئه و به شداریه ده سه ته به ر ده کری یا ته زمین ده کری، که ژنان له نیو خۆیاندا ئیعتما د به نه فسیان زۆتر بی. ژنان له نیو خۆیاندا باوه ریان به خۆیان زۆتر بی. ئه گه ر ئه و باوه ر به خۆبوون و ئیعتما د به نه فسه له نیو ژنان دا به هیز بی، ئه و شه هامه ته یان زۆتر بی که له شوینه کانی جۆراوجۆری قانونی ده سه لات، له کاری حیژی و کاری

كۆمەك بكا بەو عەقلىيەتەى كه له سەر مه سائیلی ژنان له ئیران به گشتی و له تاران به تاییه تی و له نیو جولانە وه كانی ئیرانی له دهره وهی كوردستان له گۆریدا ههیه، به مرووری زه مان له كوردستانیش نه هادینه بكری و نهو په یوه ندییه دلنایام كۆمەك دهكا به هیتانه گۆری زۆرتری مه سه لهی كورد له دهره وهی كوردستان و له نیو ژنانی غهیره كورد و ژنانی غهیره كورد ده توانن زه مینه په كی باش بن بۆ تیگه یشتن له مه سائیلی كوردستان و له مالی خویان و له شوینی خویندن و له هددی خویاندا نه وانیش به ته بیعه تی نه وهی كه ژن ده بی زۆرترا لایه نگری عه داله تی كۆمه لایه تی بی، دیفاع له مه سه لهی نه ته وایه تی و ئازادی، زۆرترا كاری بۆ بكا و بهو شیوهیه ته ئسیر دابنی له سەر كۆمه لگایه ك كه پیاو له ویدا زیاتر ته ئسیری ههیه له سەر سیاسه ت و خه ت دان و له سەر چۆنییه تی ته نزیمه كانی قانونی داها توو.

هیوادارم ای مارس بیی به روژیک كه ئیمه هه موو به یه كه وه ژنان و پیاوانی حیزبی دیموكرات، كار بکهین بۆ عه داله ت و یه كسانی له نیو حیزبی دیموكراتدا. هه موو ژنان و پیاوانی روژه لاتی كوردستان به یه كه وه كار بکهین كه ناعه داله تی نه مینتی. یه كسانی له نیو بنه ماله و كۆمه لگا و قانون بۆ ئیداره ی ولات نه هادینه بی. هیوادارم هه موو لایه كمان به یه كه وه كار بکهین نهو عه قلییه ته له نیو خۆماندا به هیز

داها توو دا حوزووری نهو جه معه ده توانی كۆمەك بكا به عه داله تی زۆرترا له ره عایه تی حوقوقی ژن له نیو حیزبی دیموكراتی كوردستاندا.

له كۆتاییدا بۆ جارێكی دیکه پیرۆزبایی روژی ژن له هه موو ژنان و پیاوانی كوردستان ده كه م و هیوادارم ژنانی كورد له روژه لاتی كوردستان كه ئیستا كۆمه لانی خه لك به شیوهیه كی به ره برین

**كاتیک له ولاتیكدا، ماف بهو جوړی
حه قی ئینسان و عه داله ت دامه زرا و هه موو
بنه ماكانی حه ق نه هادینه بوو، رهنگه هیج
گرینگ نه بی كه سه ركۆمار یا سه روک وه زیر
یا ریبه ری حیزبی نهو ولاته ژنه یا پیاوه.
گرینگ نه وهیه له ویدا ژن وهك پیاو مافی
یه كسانی هه بی**

له دژی كۆماری ئیسلامی كار ده كهن، به ئیعتما د به نه فسیقی زۆرترا به باوه ریکی زۆرترا به خویانه وه زۆرترا به شداری جموجۆ له كان وه عالییه ت و خه باتی مه ده نی بکه ن، چون له ئیراندا قه تعه ن یه كیک له وه زیفه كانی ژنانی كورد له كوردستاندا نه وهیه، به شیوازی جوړاو جوړ له سازمان و ریکخراوه كانی كۆرو كۆمه لی مه ده نی دا، ئالقه یه كی به هیز به نیی ژنانی روژه لاتی كوردستان له گه ل ژنانی به شه كانی دیکه ی ئیران هه بی. به هیز كردنی نهو ئالقه یه ده كری

ئیمه دا بۆ به راهه بریی ژن و پیاو كار كراوه. لانیكه م حیزبی ئیمه میژوو یه كی دوورو درێژی زیاترا له ٦٥ سال له و پیناوه دا ههیه.

هیوادارین كه ژنان له نیو حیزبی دیموكراتدا هه میشه ئاوا چاو له چاره سه ری كیشه ی خویان بکه ن كه به به شداریی خویان تییکۆشن نهو فه ره ههنگه بگۆرن.

ئیمه له نیو حیزبی دیموكراتدا لانیكه م به

ژن سه ری رووته ده لیل بهر نه وهش نیه كه نهو ژنه پینشه و توه. یانی لیباس له بهر كردن به هیج جوړ به مه عنا ی نه وه نیه كه له و كۆمه لگایه نیشانه یه ك بی بۆوه ی ژنیک پاشكه و توه بی و یا پینشه و توه. لیباس له بهر كردن كه ئیستا له ولاتانی ئیسلامی تا راده یه كی زۆر له و شوینانه ی كه به داخه وه مه سائیلی مه زه به بی له چۆنییه تی قانونی ئیداره ی ولات دا ده خاله ت دهكا، بووه به مه وزووعیك. ده نا چۆنییه تی لیباس له بهر كردن نا بی تیكه لاوی نه وه بكری كه نهو شیوهیه كه له پینشه و تن یا پاشكه و تن له سەر مه سائیلی ژنان.

بۆیه ده بی ئیمه تییکۆشین باس له سه ر مه سه له ی ژنان زۆرترا بینینه گۆری. مه وزووعیكی دیکه كه جیگای سه ر نه ج به بۆ ئیمه و ده بی ته ئكیدی له سه ر بکهین، گۆرانی فه ره ههنگه. فه ره ههنگ له كۆمه لگادا به تاییه ت له نیو ئیمه وهك جه معی حیزبی دیموكراتی كوردستان كه به ژن و پیاوه وه به یه كه وه كار ده كهن، زه مانیک ده گۆردری كه نهو فه ره ههنگه نه هادینه بكری و هه ر دوو به شنی كۆمه ل وهك ژن و پیاو له ویدا ئیعترا فی پی بکه ن و ته بیعه ته ن ده بی پیاوان پینشه ده م بن بۆ جیبه جی كردنی نهو فه ره ههنگه.

به خۆشییه وه له نیو حیزبی دیموكراتدا یه كیه تیی ژنانی دیموكراتی كوردستان میژوو ه كه ی ده گه رپه وه سه ر روژی دامه زرانندی كۆماری كوردستان و له و سه رده مه وه له حیزبی

ئەوانەى رقیان له نهوړۆزه، دوژمى كوردن

ره سوول سووتانی

مرۆف. یه كيك له و نه ریتانه ی كه به ردهوام له به ردهم هه ره شه ی ئەم لایه نانه دا بووه، نه ریتی نهوړۆزی كورده وارییه. نهوړۆز له كونه ستی كورده واریی خۆماندا ئیتر ناچیته وه سه ر باوه رگه لی كۆن و په رستنی سرووشت و دیارده سرووشتیه كان، بهلكوو به تیه پراڤندی ئەو زهمه نه دواچار نهوړۆز بووه به هیمای خۆراگری كورد له به رامبه ر هیرش و په لاماری داگیركه رانی كوردستاندا و ئاگره كه شی بوته هیمایه ك، بۆ شه ر دژی زولم و زۆری و بیدادی. ئەم جیژنه نه ته وه ییه كه له سه ره تایی میژووی مرۆفایه تیه وه به رپوه چوو و، ئیبه و هك به شیک له ناسنامه ی خۆمان لایمان روانیوه، ئەوا نزیک به سه ده یه ك، له لایه ن داگیركه رانی

كورده ستانه وه، پیش له به رپوه چوونی گیراوه. هه لبه ت له و نیوه دا له ولاتی ئیران به هوی ئەوه وه كه نهوړۆز بووه ته به شیک له كۆلتووری خه لكانی نیو ئەو ولاته، هه ر به رپوه چوو به لام له باكوور و باشوور و رۆژئاوای كوردستان، به ردهوام له لایه ن ده سه لاته كانی ئەو ولاتانه وه نه ك هه ر پیش له به رپوه چوونه كه ی گیردراوه، بهلكوو هه ولی ئەوه ش دراوه كه به ته واوه تی له كۆنه ستی خه لكیشدا بیسرنه وه. له دوا ی راپه رینه مه زنه كه ی خه لكی كورده ستانه وه له سالی ۱۹۹۱دا، ئەو جیژنه سه ره له نوێ له باشووری كوردستان هه موو سالیك شكومه ندانه به رپوه ده چی. به لام ئەمجاره یان ئەگه ر ده سه لاتی به عسی دژ به كورد له گۆریدا نه ماوه، دیسانیش هه ندی لایه نی بیرته سك هه ن كه لیزه وه لوی به شیوه یه كی چر و به رژی و گرژی، دژی نهوړۆز و ته نانه ت دژی گوتاری ناسیۆنالیستی و نه ته وه خوازانه ی كورد قسه ده كه ن. ئەوانه راسپێردراون به هه ر شیوه یه ك و له هه ر رێگه یه كه وه بیت هه ولی خویان بۆ لاواز كردنی هه ستی

جۆره ئایدۆلۆژیا و باوه رپه دوگماتیكانه، هه موو ساته كانی ژیا نیان لیوړیژه له قینیکی خه ست، قین له هه موو ئەو كه س و دیارده ی كه به ویستی ئەوان نین. قین له دلی و هه ولدان بۆرشتنی رق وقینی له بن نه هاتوویان، به شیک دانه بپاوه له

سرووشتیان. ئەوانه خوازیری سپرینه وه ی ته واوی ئەو رهنگ و دهنگانه كه له رهنگ و دهنگی خویان جیاوازن. ئەوان وا له خویان گه یشتوون كه هه یچ كه س جگه له وان توانای بینینی راستیه كانی نیبه و راستیش جگه له وه ی ئەوان ده ستنیشان و ته فسیری ده كه ن له هه یچ قامووسیکی دیکه دا ده ست ناكه ویت. كورتی به رینه وه ئەوان فلچه یه كیان پییه و گه ره كیانه هه موو دنیا به و جۆره رهنگ به كه ن كه خویان پییان راسته و باوه ریشیان وایه كه هه ركه س راستیه كانی ئەوانی پێ راست نه بیت ئەوا به لاریدا چوو و چه واشه بووه و، ده بی یان به پپوه ره كانی ئەوان خۆی راست بكا ته وه یان بكوژریت. ئەوان جگه له خویان هه موو خه لك به چه واشه بوو ده زانن و قینیان له هه موو شتیكه. قینیان له بزه و خۆشی و شادییه.

میژووی مرۆفایه تی شایه تی ئەوه ن، كه ئەو رق و قینه دوور له لۆژیک و خۆ به حه قیقه ت زانه، گه لیک كاره ساتی گه وه ی خولقاندوو و توندوتیژی و بیبه زه بی كرده وه ته به شیک دانه بپاوه له سايكۆلۆژیای

به ر له وه ی بچینه سه ر باسی نهوړۆز و وه ك مولیکی كۆلتووری، پنیسته ئاوړیک له بنه ما و لایه ن و ره هه نده كانی رق و رقلیبوون و قین له دلی و رق هه لگرتن، بده بنه وه. رق حاله تیکی ده روونی مرۆفه كه زۆربه ی جارن ده بیته هوی نواندی كرده وه و دژكرده وه یه كی توندوتیژانه له لایه ن كه سی رق هه ستاوه وه. رق دووقوناغی هه یه، قوناغی بن ده سه لاتیی كه سی رق هه ستا و قوناغی ده سترویشتووی و ده سه لاتاریتی رق هه لگرتوو. مرۆفی رق هه ستا و جیاوازه له مرۆفی رق هه لگرتوو. كه سی رق هه ستا و زۆربه ی جارن به حاله تیک یان كرده وه یه ك كه نا ئاسایه و به دلی ئەونیه یان پیچه وانیه ی ویسته كانی ئەوه، باری ئاسایی ده روونی ده شیویت و گرژ ده بیت. له وانیه حاله تی له و چه شنه ئەگه ر زۆر خیراش

ئەوه ن نه بیته وه لایه كه م زۆر نه خابیتیت. له به رامبه ر ئەو حاله ته دا حاله تیکی قین له دلی هه یه. ئەم حاله ته زۆر مه تر سیداره. به تابه تی ئەو ده مه ی قین له دلی و رق لیبوونه وه له سه ر بنه ما یه كی سیاسی و ئایدۆلۆژیکیه بیت و كه سی قین هه لگرتوو هانده ریکی سیاسی یان ئایینی له پشته و پشتیوانیکی به هیزی هه یه بۆ هه لپشتنی رق و قینه كه ی.

قین له دل، لافاوی رقه كه ی ته نیا به زه لیلكردن و سه رپی دانه وانن، یان فه وتانن و سپرینه وه ی لایه نی به رامبه ر ده نیشته وه.

ئەو بیرۆكه و باوه رانه ی كه له سه ر بنه ما یه كی ئایدۆلۆژیکیی بنیات نراون، دنیا ی دهو رووبه ری خویان به سه ر دوو به ره ی حه ق و ناحق، جوان و دزیو، دۆست و دوژمندا دا به ش ده كه ن. له و سنووربه ندیه دا، ته نیا لایه نی حه ق و جوان و دۆست، یان به گشتی ئەوانه ی كه سه ر به ریازه ئایدۆلۆژیکیه كه ی ئەوان مافی ژیا نیان هه یه. ته نیا ئەوان خاوین و شیوا ی ریزگرتن. شوینكه وتووانی ئەو

یه کتری بن. به لئ: ریزگرتن له نه ورۆز
ئه مرق ره مزی کوردایه تیه. ره مزی
به رخودان و مانه وهیه. نه گه رانه وهیه
بۆ ئایینی زهردهشت و نه گه رانه وهیه
بۆ ئاگر په رستی و خورافات په رستی.
به لکوو گه رانه وهیه بۆ لای ئه و ره مزی و
هیمایه ی که ئه و بۆ سه دهیه که ده چیت
که ئیمه دژ به داگیر که رانی کوردستان
پاراستوو مانن و کردوو مانته هیمای
مانه وه و خوراکری. ئه وانه ش که دژایه تیی
نه ورۆز ده که ن باش ده زانن که کورد له و
روانگه یه وه ریزی نه ورۆز ده گرتیت. ئه گه ر
بیانوی (به نی ئیسراییل) یانه ده هینه وه
و وا ده نوینن که گه رانه وه ی بۆ ئه و
شتانه ی ئه وان پێیان حه رامه، گه رانه وه یه
بۆ خورافه په رستی، با هه موومان دلنیا بین
له وه ی راست نافه رموون، به لکوو ئه وان
پێیان ئه سپێردراوه که دژی هه موو

ئه وانه رقیان له فره رهنگی و جۆراو جۆرییه
و هه یج ساته وه ختیکی ژیا نیان
وشه ی له عنته له زمانیان
ناکه ویت به رامبه ر به و شتانه ی
له ده ره وه ی ویسته کانیان.
ئه وانه ده یانه وئ فلچه ی
عه ره بیزم به سه ره هه موو رهنگ
و ده نکه کاندای بکیشن. باز نه یه کی
پیرۆز کراویان هه یه و ده یانه وئ
جیهان له نیو ئه و جه غزه دا
به رته سک بکه نه وه و ده ره وه ی
ئه و باز نه یه نابی هه یج شتیکی لئ
بئ. ئه وان غافلن له وه ی جیهان
به و رهنگا وره نگییه وه جوانه.
ئه وان خۆیان ئه رکی نار دنی
خه لکیان بۆ به هه شت به ئه ستو
گرتووه و ئه گه ر یه کی کیش
نه یویست بچیت به هه شت، به ر
له وه ی بکه ویت به ره غه زه بی خودا، ئه و
ئه وان به نوینه رایه تیی خودا غه زه بی لئ
ده گرن و سزای دده ن. ئه وانه به بی رق و
قین ناژین. رق و قین له هه رچی جوانییه،
له بزه و له پیکه نین و له شادی و خۆشی
خه لک و، پێشیان وایه خودا له پیناوی ئه و
رق و قینه ی له دلایان دایه، جزایان به چاکه
ده داته وه. ئه وان هه ر دژی نه ورۆز نین،
به لکوو دژی ئه و هه ن مرقوف دلی خۆش بیت،
چونکه سه ره ئه و باوه رن که ئه م جیهانه
دۆزه خی باوه ردارانه، که وابوو ده بی بۆ
هه موو که س دۆزه خ بیت، بویه ش هه ولی
یه که رهنگ کردنی دنیا و به دۆزه خ کردنی
ده دن. به لام ئایا سه ره ده که ون؟

**نه ورۆز بووه به هیمای خوراکری کورد
له به رامبه ر هه یرش و په لاماری داگیر که رانی
کوردستاندا و ناگره که شی بووته هیمایه ک، بۆ
شه ر دژی زوئم و زۆری و بیدادی. ئه م جیژنه
نه ته وه ییه که له سه ره تای میژووی مرو قایه تیه وه
به ریوه چوو و، ئیمه وه ک به شیک له ناسنامه ی
خۆمان لیبمان روانیوه، ئه و نزی که به سه ده یه ک،
له لایه ن داگیر که رانی کوردستانه وه، پێش له
به ریوه چوونی گیراوه**

ویستیکی نه ته وه خوازانه را وه ستن. ئه وان
هه ول دده ن بۆ چاندنی تووی عه ره بچیتی
و هه ر بۆ ئه وه ش په ره وه رده کراون و
هه ر له ویشه وه ساپورت ده کرتین. ئه گه ر
نه ورۆز نه ریتیکی عه ره بیی به ره له ئیسلام
بووایه، دلنیا م ئه وان دژایه تییان نه ده کرد،
یا لانیکه م هه یج کات مۆرکی حه رامیان لئ
نه دده دا، ئه و په ری ده یانگوت (موسته حه به).
کورد وه ک زیاترین حه شیمه تی بی
ده وله تی سه ره ئه م گری زه وییه پێویستی
به وه یه ته وای ئه و هیمایانه بیاریژیت که
مۆرکیکی کوردانه یان پێوه یه. له به رده م
شه پۆلی به ته وژمی به حییهانیبوون و
جیهانگیریدا کورد پێویستی به ناسنامه یه.
ناسنامه ی کوردانه ی ئیمه ش هه ر له
جلوبه رگه وه بگره هه تا چینی مافووره و
به ره و کلاش و رانک و چۆخی هه ورامانی

نیشتمانی په ره ری خه لک بخه نه گه ر. دیاره
من ته مه نیکی زۆرم نیه له گه ل ئه وه شدا
ئه وه نده ی له کتیب و په رتووکه کانی شدا
خویندوو مه ته وه له وه تیگه یشتوو مه که
موسلمانیتی و کوردایه تی، یان کوردایه تی
و موسولمانیتی دوو شتی پیک ناته با
و ناکوک نه بوون. با کورته ئاو ریک
له میژوو مان بده یه وه وه له میژووی
جوولانه وه کانی نه ته وه که مان بروانین. له
سه ده ی رابردوودا که زۆر به ی شۆرشه
نه ته وه ییه کانی کورد بۆ وه دیه پتانی
ویسته کانی ئه و نه ته وه یه سه ریان هه لدا وه،
که سانیک ریبه رایه تیی ئه و شۆرشانه یان
وه ئه ستو گرتووه که خۆیان وه ک قوتبیک
ئایینی له لایه ن خه لکه وه سه ریان کراوه.
ئه وه تا که سانی وه ک شیخ عوبه یدولله ی
نه هری و سه یه رزه ی ده رسیم و شیخ
سه عیدی پیران و شیخ مه محموودی نه مر و
پیشه و قازی و مه لا مسته فای
باززانی، هه ر هه موویان
که سانی به دین و ئیمان بوونه و
موسولمانیتی نه ک پێشی ئه وه ی
لئ نه گرتوون نیشتمانی په ره ره
و نه ته وه په رست بن، به لکوو
به بروای من زۆر جارن ئه و
باوه ره ئایینییه یان فاکته ریکی
به هیزی بووه بۆ پته و بوونی
باوه ری نه ته وه خوازانه و
نیشتمانی په ره رانه یان .
با سه ریریکی میژووی
ئه ده بیاتمان بکه یه وه، ئه وه تا
نالی و مه حوی و حاجی قادر
و قانع و هه ژار و.. زۆر به ی
هه ره زۆریان په ره رده ی بن
دیواری حو جری مزگه وتان

بوونه و زۆر به شیان پێش نوێژ و مه لای
مزگه وتان بوون و له گه ل ئه وه شدا
نیشتمانی په ره ره بوونه و ریزیان له
نه ریت و جیژنه نه ته وه ییه کانی کورد و
نه رینه کانی کورده واری گرتووه و قه تیش
فه توای حه رامیان له سه ره ده رنه کردوون.
ته نانه ت به شیک له و شاعیرانه به و په ری
هه سه ته وه هۆنراوه ی پر له حه ماسه تیان بۆ
نه ورۆز هۆنیوه ته وه.

چۆن گریانم نه یه، رۆژی نه ورۆز
پیرۆزیایی له یه کی که له ئاشنا کانم
ده که م، ده بینم رووم لئ گرژ ده کات
و نیوچاوانی تیک ده نی وه ک بلتی من
گوناهی که بیرم کردی و له جوایی شدا
ده لئ: کاکه پیرۆزیایی له خه لکی ئیماندار
و موسولمان مه که. پیم سه ر بوو، بۆچی
ده بی موسولمانیتی و کوردایه تی دژی

دهوری راگه یاندنی نازاد

لاجان

په کجاری کې و بیده نگ بکن. موخالیفان ده توانن له ریگه و کانالی جوراوجوره وه په یامه کانیا ن بگه یه نن. هه ربویه خه لک په یامی جوراوجور ده بیستن و له نیواندا په یامی جیگه ی په سندی خو یان هه ل ده بژیرن. جگه له مهش راگه یاندن پردی پیوه ندی نیوان یه که یه کی نه فرادی نیو کومه له.

نه و ریژیمانای جارن به درو، هه لکه له تاندن و فیل و ته له که دریزه یان به ده سلات ددا نه مرؤ نه م شینوه له ده سلات کردنه یان به ته وای بئ ناکام و پوچه له و ته نیا هیزی نیزامی بؤ ماوه یه ک ده یان پاریزی.

گرنگی راگه یاندن و دهوری راگه یاندنی نازاد له نال و گوره کانی دنیای عه رب دا زور به باشی ده رکه وت. له بهر نه و گرنگی ههش بوو که له توونس، له میسر، ئیستا له لیبی، له یه من نه و شه به که راگه یاندنانه له خه لک ده برن بؤ نه وه ی راپه رینه کان به خیرای ریک نه خرین. له کوماری ئیسلامی ه دا که رابردوی دوژمنایه تی له گه ل راگه یاندن له فتواکی خومه یینه وه تا قه دهغه کردنی نانتیه ماهواره ییه کان، تا کونترولی مه رکه زه ئینتیرنیته کان و فیلتری سایته کان، تا

پچراندنی هیلی ته له فوونه کان و ئینتیرنیته، رابردویه کی دوورودریزی هیه، به لام له و شه ره نر مه دا نه وه ی ماوه ته وه و پیشکه و تووه راگه یاندنی نازادو بی ئیعتیار بوونی سیاست و هه واله کانی ده سلاتی فه رمانره و او نه مانی متمانهی خه لک به و ریژیمه یه. هه ر نه و راگه یاندنه شه که رسته ی پیوه ندی خه لک له گه ل یه کتری پیک دینی، رسته یه ک که هیزی نیزامی دیکتاتور ه کان توانای پچراندنی نیه.

یان بینه ران نه گه ر پیان خو ش بی، وه لام ده دهنه وه و هه ر به ته نیا گو یگر نابن به لکوو دهوری په یام ده ریش ده بیستن. به م جوره ریژیمه دیکتاتور رکان له

سه رده می نه مرؤدا که تیکنولؤژیی راگه یاندن

یه کجار زور پیشکه و تووه و نامرازه کانی راگه یاندن

ژماره یان زوره هه م پیوه ندی خاوه ن په یام و

وه رگری په یام دوولایه نه یه وه هه م نامرازه کانی

پیوه ندی و راگه یاندن ژماره یان زورتره

سج بوار داله به رامبه ر شه پؤلی راگه یاندن دا ده سته وه ستانن: یه که م، ناتوانن ته نیا بیرو باوه ری خو یان بلاو بکه نه وه و خه لکی له بی خه به ری دا رابگرن که ته نیا یه ک ریگاو یه ک فکرو ئیده له می شکی خه لک به تاییه تی لاوان باوین. دووه م، نه گه ر درو و چه و ا شه کاری بکن خه لک راستیه کان و رووداوه کان له ریگاکان و کانالی دیکه وه ده بیستن و له ئابروو ئیعتیاری نه و ریژیمان ه که م ده بیته وه. سییه م، ناتوانن ده نگی موخالیف به

به ر له سه رکه وتنی شو رشی گه لانی ئیران تریبونی نایه توللا خومه یی بریتی بوو له چه ند کاسیتیک که له ده ره وه زه بتی ده کردن و لایه نگرانی به نیو خه لک دا بلاویان ده کرده وه و چه ند و توویژیک له رادیویه کانی ده ره وه به تاییه تی بی بی سی. به و حاله ش نه وه ند ه راگه یاندنه خومه یی کرده یه کیک له رووما دیاره کانی شو رش. نه و کاتیش راگه یاندنی نازاد قه دهغه بوو و ریژی می شا نه ی ده هیشت په یامی جیاواز به گو یی خه لکی بگا.

خومه یی راگه یاندنی له له قاودانی سیاسته ته کانی ده سله لاتی دیکتاتوری بؤ ده رکه و تووو، هه ر بویه کاتیک ده سله لاتی به ده سته وه گرت به روونی بی پیچ و په نا فتوای له دژی نه یارانی نازاد یخوازی ده رکرد که « قه له مه کانیا ن بشکینن و زمانیا ن بپرن ». راگه یاندنی نه و کات هه م به هو ی نه وه ی نامرازه کانی که متر بوون (به تاییه تی بؤ ئوپوزیسیون) که بریتی بوون له رادیو یان روژنامه، هه م یه ک لایه نه بوون. واته ته نیا خاوه ن په یام بؤ گو یگر یان خوینه ر ده ووا. له سه رده می نه مرؤدا که تیکنولؤژیی راگه یاندن یه کجار زور

پیشکه و تووه و نامرازه کانی راگه یاندن ژماره یان زوره هه م پیوه ندی خاوه ن په یام و وه رگری په یام دوولایه نه یه وه هه م نامرازه کانی پیوه ندی و راگه یاندن ژماره یان زورتره. نه مرؤ جگه له رادیو و ته له فزیون روژنامه، زور که س ده سته به ئینتیرنیته راده گا، که م که سه هیه موبایلی پی نه بی و که م مال و شوینی گشتی هیه به سه ته لایته وه وه سل نه بی. پیوه ندی به رده وام له نیوان خاوه نی په یام و وه رگری په یام دا هیه. گو یگران

له ئاره زووی سرینه وهی هه رچه شنه هه لاوار دنی کدا

هه ماههنگی و به کگرتووی چین و تویره کان، زامنی به دهسته پانی زۆرینهی مافه کانی خه لکه

کونستان قتووحی

ئه و نه ته وه و لایه ن و دهسته و گرووپه کومه لایه تییانه به رپوه ده چوون، بۆ نمونه ژنیکی کورد جگه له وهی رووبه رووی هه لاواردنی جنسییه تی ده بۆوه له گه ل ئازار و بیمافی نه ته وه بییش رووبه روو ده بۆوه. چیرۆکی چه و سانه وهی ژنان له ئیرانی ژیر سایه ی حاکمییه تی کونه پهرستی کوماری ئیسلامی له ماوه ی ۳۲ سال ده سه لاتداره تیدا په کیک له لاپه ره هه ره تاریکه کانی کارنامه ی ئه و ریژیمه یه.

به لام خه بات و به ره برکانی ژنانیش له گه ل ئه م ریژیمه له یه که م رۆژه کانی هاتنه سه رکاریه وه دهستی پێ کردوه و تا ئه مڕوش ملیان بۆ خواسته کونه پهرستانه کانی ده سه لات رانه کیشاوه . سه ره رای ئه و هه موو توندوتیژی و

به لام هیچیه ک له و گرووپ و لایه نانه نه نیوه ی کومه لگه یان پیک ده هینا، نه پیش ئه و شۆرشه مافیکی زۆریان بووه و به هاتنه سه رکاری کوماری ئیسلامی له ده ستیان دابی. به لام ژنان ته نیا لایه نیک بوون که نیوه ی کومه لگه ی ئیرانیان پیک دینا که به هوی ئه و شۆرشه وه که ئیسلامیه توندئاژۆکان خویان کرد به خاوه نی، له گه ل ئه وه ی که وتنه بهر زنجیره یه ک له هه لاواردنی ناره وا، به لکوو به شیک له و مافه سه ره تاییه نه ی که بۆخویان به درژیایی چه ندین ده به به خه بات و تیکوشان وه ده ستیان هینابوو، له ده ستیان دا. جگه له هه موو ئه وانه به شیک له وان زۆر جار رووبه رووی ئه و هه لاواردنانه ش ده بوونه وه که له دژی

سی ده به ده سه لاتداره تی کوماری ئیسلامی له ئیراندا کاریگه ریه کی کاره ساتباری له سه ر ژانی ژنانی ئه م ولاته داناوه. ژنان په که مین قوربانیانی شۆرشیکه جه ماوه ری بوون که ته نیا ئیسلامیه کانی خویان کرده خاوه نی. به هاتنه سه ر کاری ریژیمی کوماری ئیسلامیه ی ئیران زۆر گرووپ و لایه ن له خه لکی ئیران بوون به قوربانی سیاسه تی سه رکوت و هه لاواردن. به لام به بی شک ژنان گه و ره ترین قوربانیانی ئه و شۆرشه به هه ده ر دراوه بوون که سالی ۱۳۵۷ له دژی ریژیمی پاشایه تی کرا. ئه گه ره هیندیک به هۆکاری بیر و باوه ری سیاسی، مه زه به ی، زمان و که لتووری خویان که وتنه بهر هه لاوارن و سه رکوتکردن،

رواڼت جياواز دینه
به رچاو، به لام مانايه کی
وه کیه کیان په یدا کردوه،
رزگار بوون له ده دست
دیکتاتورۍ و هینانه دبی
دهسه لاتیکی دادپه روه.
نهم دووانه له م
سهرده مه دا گریډراوی
یه کترن و هیچیان به ته نیا
ناتوانن کامل بن

۱۳۵۷ی ئیران ده بی زور به وشیاربیه وه له رووداوه کان بروانن و گاریگه ربیان به سه ریانه وه هه بی. شه پو لی دژی دیکتاتورۍ نابی خواسته

سهره کیه کیانی خویان له بیر بباته وه. نه زمونی ۱۳۵۷ بکه نه چرای تیکوشانی نه مرقو بو داها توویان. نه وهی نه مرقو بو بزوتنه وهی ژنان له ئیران به تاییه تی ده بی گرنک بی، ناسین و خویندنه وهی خویان له و بزوتنه وه که خوشیان به شیکن له بزوتنه وه که، داها تو و ه لومه رچی خویان و ه ولدان بو نه وهی بگه رین بو جیگه و پیگه ی خویان له له دواروژی سه حنه ی سیاسی و کومه لایه تی ولاتا تا ژنان جیگه و پیگه یه کی شیوا یان هه بی. دپاره زه حمه ته نه وهی له شورش ۵۷دا به سهر ژنان هات دوباره بیته وه. چونکه ئیستا له ده ورائنکداین که مافی مرو ف و نازادیه تاکه که سیه کان له جیهاندا

گرنگیه کی تاییه تی و جیگه یه کی به رزبان هه یه. جگه له وهش ژنان ئیستا خویان خاوه نی ناگای و بزوتنه وه یه کی پر له نه زمونن. ئیستا ریکخراو و نیهاد و کونوانسیونه جیهانیه کیانی مافی مرو ف له جیهاندا جزووریان هه یه. نه وانه بوونیان جگه له وهی دلگه رمیه بو بزوتنه وهی ژنان له هه ر ولاتیکیدا پشتیوانیکیشن بو ژنان له ولاتانی جیهاندا.

. هاورپیه تی و هاوکاری بزوتنه وه و نه جو مه نه دیموکراتیکه کانه، خیرای دها به وه دیهاتنی نامانجه گشتیه کان. بیگومان یه کیک له کاریگه رترین هه نگاوه کانی نه مرقو خه بات بو رووخاندنی دیکتاتوریه تی و هینانه سه رکاری دهسه لاتیکی دادپه روه، هه ماهه نگی و یه کگرتووی هه موو نه وه یز و لایه نانه یه که نه مرقو له سه حنه ی سیاسی ولاتاندا جزووریان هه یه و خوازیاری دادپه روه ری و دیموکراسین.

به لام نایا به رووخان و له ناوچوونی دهسه لاته دیکتاتوره کان ده توانن خوشبین بین به وهی که کیشه ی ژنان له ولاتانه چاره سه ر ده بی؟ له شورش ۱۳۵۷ی ئیران، ژنان و پزای هه موو چین و توپزه کانی ئیران له رووخانی ریژی می پاشایه تیدا به شداریه کی چالا کانه یان کرد، به لام به شی نه وان له به ره می نه و شورش، هه موو دیتمان زورترین سه رکوت و بیمافییه کان به ناوی نایین و ئیسلام وه به ر ژنان که وتن. ئیستا ش زور

جار شاهیدی بوچوونیک ده بین ته نانه ت له لایه ن توپزی روونا کبیریشه وه نه م بوچوونه هه یه که ده گوتری نه گه ر له وه رت بین، واته دیکتاتور بروت دوا یه کیشه کانی دیکه ی کومه لگه چاره سه ر ده بن! له حاله تیکی وادا بیگومان دؤراوی سه ره کی ژنان ده بن. هه رچه شنه پله به ندی کردنیک له خه بات بو نازادی و رزگاریدا خوشارندنه وه یه له پابه ندبوون به پیوه ره کانی نازادی و دیموکراسی و مافی تاکه کان.

ژنان به نه زمونن له شورش

هه ره شه و سه رکوتانه ی ریژیم له دژی ژنان، ژنانی نازاو نازادیخواز ته سلیمی خواسته کونه په رستانه کانی دهسه لاته ده ستانی ئیران نه بوون، نازار و نه زبیه تی و زیندان گیانی به ره نگاریی ژنانی نازادیخوازی ئیرانی به هیزتر کردوه. نه وه تا هه موومان شاهیدین که ژنان له ئیران چ شورشیکیان به رپا کردوه.

سه رده می دیکتاتوریه تی له جیهاندا خه ریکه به سه ر ده چی

نه مرقو ده بینن شه پو لیکه ناره زایه تی خه لکی ولاتان له دژی دهسه لات و سیستمی دیکتاتورۍ، ولاتانی ناوچه که ی گرتوته وه. نه و شورش و ناره زایه تیانه له روژه لاتی ناوه راست و روژه لاتی نه فریقادا ده ورکی تازه له ژنانی خه لکی نه و ولاتانه دا ده ست پیکروده و ده توانی نالوگوریکه قول له ولاتانی نه و ناوچه یه دا پیک بیئی. دیتمان خه لکی وه زاله ها تووی تونس و میسر له دژی سه روکی ولاته که یان راپه رین و دهسه لاتی دیکتاتور سه فه تیان

تیکه وه پینجا. له لیبی، به من، نوردون، سووریه و... خه لک بو نازادی. دادپه روه ری و دیموکراسی راپه رین، له ئیران بزوتنه وه یه کی جه ماوه ری دیموکراسیخوازی دهسه لاتی ۳۲ ساله ی کوماری ئیسلامیان تووشی ترس و دلاره وکه کرده. ئیرانیش به شیکه له و جیهانه و له و شانسه به دوور نیه که دهسه لاتی دژی نازادی و مافه کانی مرو ف بارگه و بنه ی تیکه وه بیچرئ و له جیگه ی نه و دهسه لاتیکی دیموکراتیک بیته سه ر کار. له م شورش و ناره زایه تی و نالوگورانه دا ژنان نه خشیکه چاره نوو سسازیان هه بووه و هه یه.

خه بات دژی دیکتاتورۍ و خه باتی یه کسانخوازی نه گه رچی به روا له ت جیاواز دینه به رچاو، به لام مانايه کی وه کیه کیان په یدا کردوه. رزگار بوون له ده دست دیکتاتورۍ و هینانه دبی دهسه لاتیکی دادپه روه، گریډراوی یه کترن و هیچیان به ته نیا ناتوانن کامل بن. نامانجی بزوتنه وهی ژنان، پیکه یانی گورانکاری قول له بواری سیاسی و کومه لایه تی و له پیناو با شتر بوونی بارودوخی ژنان دایه. نه م کاره به هاورپیه تی له گه ل یه کتری مسوگه ر ده بی

جىابوونەو ھۆكار و دەر كەوتە كانى

عېسەت ئىستانى

خىزانى بە بېرىرى دادوهر و لە سەر داخووزى يەككىيان يان ھەر دوو كيان دەبى بە ھۆيەك ياخود چەند ھۆكارىك كە ياسا ديارىيان دەكا . چەمكى ياساى بۇ جيا بوونەو ۋاتە ھەلوەشاندىنەو ھى كۆت و بەندى ھاوسەر گىرى، ئەو ھىش تەنيا بەو شىۋازە دەبى كە ياسا و شەرح رىگاي پى داوہ .

ھۆكارەكانى جىابوونەو ە :

ھۆكارەكانى جيا بوونەو زۆرن و لەكۆمەلگايەكەو بۇ كۆمەلگايەكى دىكە جياوازە، ئەستەمە سەرجمى ئەو ھۆكارانە دەستنىشان يان كونترول بىرىن، چونكە تاكە ھۆكارىك نابىتە ھۆى جىابوونەو، بەلكو لە ئەنجامى چەندىن كىشەو سەر ھەل دەدا. ديارە لە ھەموو كۆمەلگەيەك يا شونىنك ۋەكو بەك نى، بۇ وىنە مەرج نى ۋە ھۆكارانەى لە شار خىزان بەرەو جىابوونەو دەبا لە لادى گرىنگ بى. لىزەدا چەند ھۆكارىك دەخەينەرەو :

يەكەم : ھۆكارى كۆمەلايەتى :

ھۆكارە كۆمەلايەتتەكان زۆرن ۋەك (توندو تىژى، فەرامۆشى، لە ئەستق نەگرتتى بەر پىرسىارىيەتى، پەرورەدى مندال، ململانەى بەردەوام لە پىتاو زالبووندا ...)كە ئەوانە ھەموويان رىخۆشكەرن لە بەر دەم جىابوونەو، بەلام چەند ھۆكارىكى دىكەى كۆمەلايەتى ھەن كە ھەريەك بە نۆرەى خۆى كارىگەرىيان لەم روو ھەيە ۋەك :

ئەلف) نەگونجانى ژن و مىزد: مەبەست لە رووى رۆشنىبرى، جوانى، دەولەمەندى، پلەوپايەى بەرزتر، نەگونجان لە رووى ھەلسوكەوت و مىزاج، لىك تىنە گەيشتن، جياواوزى ئاستى كۆمەلايەتى، جياواوزى تەمەن، نەگونجان لە رووى ھزر، كەسايەتى، رەوشت، ھەز و.. كە زۆر دەگمەنە ژن و مىزد لەوانە ۋەكو يەك بن. من پىم وايە لىك تىنەگەيشتنى ژن و مىزد دەبىتە ھۆى گەرەكردنى قەبارەى كىشەكان، تىنەگەيشتنى پياو لە سروسشتى ژن و

چونكە سنوورى ئەو كىشەيە تەنيا لە سەر سىستىمى تاكەكان ناوہستى و بەلكو پەل دەھاوۋىژى و كارىگەرى لە سەر سىستىمە كۆمەلايەتتەكانى تر و ۋەزىفەكانى جى دەھىلى، بۇيە سەرئەكەوتنى خىزان بە رۆلى خۆى دەبىتە ھۆى سەرئەكەوتنى سىستىمەكانى ترى كۆمەلگا، چونكە ھاوكارىيەكانى خىزان بەردەوامى بەو سىستىمانەى ترى كۆمەلگا دەبەخشى. چەمكى جىابوونەو لە رووى ئايىنى و كۆمەلئاسى و ياساىيەو بەو شىۋەى پىئاسە كراوہ :

لە رووى ئايىنى: لە رووى زمانەوانىيەو ۋاتە ئازاد بوون لە ھەموو كۆت و بەندىك، بەلام لە رووى شەرىيەو، ۋاتە ھەلگرتتى گرئەستى ھاوسەرىيەتى بە چەند ۋەشەيەكى ديارى كراو لە نيوان ژن و مىزددا. زانايانى ئىسلام بە چەند شىۋە پىئاسەى جىابوونەويان كروە، بەلام ھەر چوار مەزھەبەكەى (شافەى، ھەنەلى، مالكى، و ھەنەفى لە سەر ئەو كۆكن كە ۋەشەى تەلاق لە زمانى عەرەبى بەماناى جيا بوونەو ياخود بەر ھەلدان ھاتو، ۋاتە ئەو پەيوەندىيەى كە ژن و مىزدى بە يەكەو بەستوتەو پچراوہ.

لە رووى كۆمەلئاسىيەو: ۋاتە كۆتايى ھىتان بە گرئەستى ھاوسەرىيەتى نيوان ژن و پياو، كۆمەلئاسان بە دياردەيەكى كۆمەلايەتى دادەنن كە لە كۆمەلگاۋە سەر چاۋە دەگرى، چونكە لە پەيوەندى ھاوسەرىيەتى نادروستەو پەيدا دەبى. دەتواننن بلىن بە يەككى لە گەرەترىن و ترسانكترىن كىشە كۆمەلايەتتەكان دادەنرى، ديارە ئەو ھىش لە كۆمەلگايەكەو بۇ كۆمەلگايەكى دىكە كە بە پى ئايىن، ياسا و ئاستى ھوشيارى تاكەكانى ئەو كۆمەلگايەو دەگرى.

لە رووى ياساىيەو: رىگەيەكى قانونىيە بۇ ھەلوەشاندىنەو پەيوەندى ھاوسەرىيەتى لە ژيانى

جىابوونەو بە ماناى پچرانى پەيوەندى ھاوسەرىيەتى، ۋاتە نەمانى ئەو پەيوەندىيە شەرى و قانونىيەى كە ژن و پياو بە يەكەو دەبەستىتەو ۋە بە ھۆيەو ئەرك و ماف بۇ ھەر دوو لا دروست دەبى كە پى دەگوترى (گرئەستى ھاوسەرىيەتى)، بەلام بە ھەموو شىۋەكانى پچران و ھەلوەشانەو پەيوەندى ژن و پياو (كە لە راستى دا بە ھەلوەشانەو ھى گرئەستى ھاوسەرى) دەگوترى تەلاق، راستە لە رووى بە كار ھىتانى زمانەوانى ئەم ۋەشەيە بەكاربىرى، بەلام لە راستى دا نەمانى ھەموو گرئەستى ھاوسەرى مەرج نى لە رىگەى تەلاقەو بى، ۋاتە مەرج نى تەلاق بى، چونكە رەنگە بۇ نمونە لە رىگەى بەتالكرنەو (فسخ) يان بلىنن جيا كروە لە رىگەى دادوهر (تفرىق قضائى) بووبى كە ئەو بەزورى لەسەر داواى ژن دەبى، ۋاتە ژن داوا پىشكەش دەكا بۇ دادگا بۇ جيا بوونەو و پاش بە قەناعەت گەياندى دادوهر، دادوهر بېرىرى جىابوونەويان دەدا، چونكە ژن تەلاقى بەدەست نى ۋەك ئەو ھى كە پياو ئەو مافەى ھەيە دەتوانى ھەركاتى بىو ۋە ھى يان بى ھۆ ۋەكەى تەلاق بدا .

جىابوونەو دياردەيەكى جىھانىيە و لە كۆمەلگايەكەو بۇ كۆمەلگايەكى دىكە دەگورى، بەلام لە ھەموو شونىنكدا رەتكرنەو ياخود پەشىمان بوونەو ھەيە لە گرئەستى ھاوسەرگىرى كە پىشتر بە پى ياساۋ شەرى لەسەرى رىكەوتوون. جىابوونەو بە يەككى لە كىشە كۆمەلايەتتە ترسانكەكان دادەنرى كە لە ھەموو كۆمەلگا مرؤببەكاندا بە شىۋەيەكى رىژەى (نسبى) دووچارى دەبنەو. خىزانىش ۋەك دامەزراۋەيەكى كۆمەلايەتى ئامادەيە بۇ رووبەروو بوونەو لە گەل كۆمەللىك كىشەو گرفت، چونكە خىزان بىچىنەى كۆمەلگايە ۋاتە ئەو بىچىنەيەيە كە كۆمەلگاي لى پىك دى، ئەنجامى ئەو كىشەيە ئەو بىچىنەيە دەروخىنى،

ټه مړوډا له م رووه وه چوټه سهری و به په روشی خیزانه وهن.

سپته م: هوکاري دهر وونی:

مه به ست له پیکهاته ی سایکولوژی هر دو هاوسره، که له هه مو لایه نه کانی که سایه تی وه کوو یه ک نین، به لام زور خالی هاو به شیان له نیواندا هه یه. هوکاره دهر وونی به کان وهک:

ټه ف) گری درونی به کان: که دلپسی، گومان، رق و کینه ده چپته خانه ی گری درونی به کانه وه یه کیک له کیشه مه ترسی داره کانی نیوان ژن و میرد که ژن و میردی دلپس له یه کتری بیزار و ماندوو دهکا و به بی بوونی هیچ به لگه یه ک متمانه یان به یه کتری نامینی و له کو تاییدا توشی لیکترانی ټه و پیوه ندیبه و نه خو شی دهر وونی ده بن.

ب) نه خو شی دهر وونی: نه خو شیه دهر وونی به کان زورن، به لام گرینگریان (دل ره اوکی، خه موکی، وه سواسی) یه که هوکاریکن بو له به ریبه که له وه شانده وه ی خیزان، چونکه زور جار له وانه یه یه کیک له هاوسه ران توشی ټه و

نه خو شیه بی به لام ټه وی تریان لی ټاگادار نه بی.

چوارم: هوکاري ټایینی:

ټویژهران پینان وایه پابه ند نه بوون به بنه ما شه ریبه کان له کو مه لگای نیسلا می دا ده بنه هو ی جیا بوونه وه، چونکه زور جار شار دنه وی که م و کو پی جه سته بی لای یه کیک له هاوسه ران، پشت گری خستی ټه رکه ټایینی به کان لای یه کیک یان و زور جار پابه ند نه بوون به ټیلتراماتی ټایینی یا خود لاواز بوونی بیرو باوه پی ټایینی هوکارن، بو یه پیویسته هه ریبه که یان مالیک بن بو ټه وی دیکه یان و ریز له پیروزی یه کتری بگرن.

پینجه م: هوکاري بیولوژی:

مه به ست ټه و کیشانه ی پیوه ندی بیان به جه سته وه هه یه له هه مو روویه که وه، بو نمونه: نه زوکی له کو نه وه یه کیک بووه له کیشه کانی نیوان ژن و میردو زور جار به هو یه وه توشی جیا بوونه وه بوون. یاخوود لایه نی ژن و میردایه تی زور جار له وانه یه یه کی له هاوسه ران

ژیانی هاوسه ریبه تی به فاکتوره ریکی بنچینه یی جیا بوونه وه داده نری، چ له لایه ن ژن یا خود پیاو وه بی. ناپاکی له ژیانی هاوسه ریبه تی خو ی کیشه یه کی کو مه لایه تیبه، چونکه گوزارشت له پا به ندنه بوون به بنه ما ټه خلاقیه به کان دهکا که له کلتوری کو مه لگا وهر گیاره وه. دیاره زور دیارده ی نابه جپی دیکه ش وهک: خراب مامه له کردن، ټالووده بوون به ماده هوش به ره کان، لیدان، قومان، لادانی سیکی و دوور که و تنه وه ی به رده وام له مال و.. هه مو یان ره وشتی نابه جین.

ی) هاوسه رگری زوره ملی: ټه وه ش یه کیکی دیکه له هوکاره

کو مه لایه تیبه کانه که ده بیته هو ی جیا بوونه وه.

دووم: هوکاري ټابووری:

باری ټابووری رولی سهره کی ده بینی له جیا بوونه وه ی خیزان، چونکه له وانه یه پیاو نه توانی هه مو پیداویسته کانی مال و مندالی دابین بکا. زور جار یش ژنیش هوکاره له دروست بوونی ټه و کیشه یه چونکه ره چاوی باری ټابووری پیاو ناکا. زوری داخواری خیزان له ټه نجامی ټه و فشارانه ی کو مه لگا ده یخاته سهر و له توانای پیاو دانیه. ټاشکرایه که کارکردنی ژن له دهره وه ی مال وهک هاوکاریکی نو ی بو داها تی خیزان، به لام هه ندیک جار یان خود هیندیک ژن چه ز ناکا هاوکاری ماددی خیزان بکا بو یه کیشه دروست ده بی و زور جار واز له کاره که ی ده هینی، یان زور جار پیاو له به ریوه بردنی خیزان سهره رای بوونی داها ت بهر چا و تنگی دهکا. دیاره به خو شیه وه ټاستی هوشیاری و کو مه لایه تی ژن و پیاو له سهرده می

پیداویسته کانی و به پنجه وانه وه ژن له پیاو وهک هه ست وسوز و نه رم و نیانی و.. هوکاری بنچینه یی بو لیک جیا بوونه وه.

ب) ده ست خسته ناوه وه ی کهسانی دهر ووی بهر له کاروباری خیزان: کاتی ژن و میرد که سایه تیان لاواز بی و بو بچو و کترین کیشه په نا ده به نه به کهسانی دهره وه ی خیزان، ریگه خو ش ده که ن بو ده ست خسته ناو ژیانی خیزانی و له کوتایی دا ده بیته هو ی له بهر یه که ه ټه کاندنی بنه ما کانی خیزان.

پسپوران ی بواری خیزان ده لین: هه ندیک کیشه ی ژن و میرد به ته وای سهر به خو بیان وهر نه گرتوه به خواست و ټاره زوی ټه وانه ماوه ته وه که ده ستیان خسته ټه ناو کارو باره کانیانه وه، دیاره زور جار له رووی دل سو زیه وه ده بی بو یه ده بی زور به و شیاریه وه بی.

ج) که می ماوه ی ده زگریانی: که سانیک زور به په له و بی بیر کردنه وه هاوسه ری ژیان هه ل ده بیژن، که ټه وکه سانه به ته وای شار ه زای یه کتر نین و خالی به هیز و لاواری یه کتر نازانن. دیاره له م رووه وه کو مه لگا و داب و نه ری تیش دهر وور ده بینی له په له کردن له گواسته وه ی به تاییه ت له کو مه لگای سونه تی که هه مو شتیک به عیبه داده نری.

د) که سیتی ژن و میرد: زور جار گرینگی به که سیتی به رام به ره که یان ناده ن و ریزی لی ناگرن و قسه له یه کتر وهر ناگرن و مامه له یان له گه ل یه کتر خه راپه و بو یه هیچ خو شیه که له ژیان وهر ناگرن.

ه) هاوسه رگری زو: پسپوران پینان وایه یه کیک له و کیشانه یه که چه ندین کیشه ی تری لی ده بیته وه، چونکه بچو وکی ته مه ن له زور به ی کاتدا فاکتوره ی نیگه تیغه بو جیا بوونه وه به هو ی که م ټه زمون، لاواری بیر کردنه وه، که می هوشیاری، بیر کردنه وه ی خیالی و به گشتی ټینه گیشن له ژیان و..

و) ره وشتی نابه جی: ناپاکی له

جىابوونەۋەى دايك و باوك مندال بېوا بە خۇببون لە دەست دەدا كە كارىگەرى لە پاشە رۇژى دەكا و تۈۈشى خەمۇكى و بېزارى دەكا و لە رووى دەروونەۋە دەرووخى، ھەرۋەھا ھۆكارىكە بۇ لاسارى ولادانى زوو لە ھەموو قوناغەكانى تەمەنى دا و مندال تۈۈشى جۆرىك لە مەملانئى دەروونى دەبى و ئەۋەش كارىگەرى لەسەر پەيوەندىيە كۆمەلايەتتەيەكانى دەبى. لىكۈلئەۋەكان لەسەر بوونى پەيوەندى نىوان تاوان و جىابوونەۋە لاي گەنجان نىشانىان داۋە كە رېژەى تاوان لە خىزانى ھەلۋەشاۋە زۆرتە بە بەراورد لە گەل خىزانى ئاسايى دا. بۇ وىنە لە جىابوونەۋەدا، تۈۈش بوون بە ماددەى ھۆشبەر، لادان لە رېرەۋى كۆمەلگا...زىاتەر.

(ج) كارىگەرى لەسەر كۆمەلگا بە گشتى: ھەر ۋەك روون و ئاشكرايە كۆمەلگا پىكھاتەى كۆمەلئىك خىزانە و لەبەريەك ھەلۋەشاۋەى ئەو پىكھاتەيش كۆمەلگا بەرەو چەندىن كىشەى دىكە دەبا و تۈۈى ناكۈكى لەنىوان تاكەكانى كۆمەلگا دەچىنى،

دەكەرىم شەرىف قەرەچەتانى دەلى: «شېرازەى كۆمەلگا لەسەر شېرازەى خىزان و ھەستاوو جا ئەگەر حالەتى جىابوونەۋە زۆر بى ئەۋا سەقامگىرى كۆمەلگا دەكەۋىتە مەترسىيەۋە، لە لايەكى دىكەش چەندىن كىشەى كۆمەلايەتى لەنىوان چىن و تۈۈژەكانى كۆمەلگا دروست دەبى.» گومان لەۋە دانىە جىابوونەۋە كارىگەرى لەسەر سەقامگىرى كۆمەلگا ھەيە، بەشپۈەبەك سەرەتا لەسەر پىاۋو ژن و دواترىش لەسەر كۆمەلگا بەگشتى دەبى و بە ھۆى ئەۋەشەۋە گرىى دەروونى، دورە پەرىزى، رەشپىنى و.. لە كۆمەلدا زال دەبى و رەنگە كۆمەلگا سەقامگىرى خۇى لەدەست بەدا لەۋەش زىاتەر كارىگەرى لەسەر مندال و دوا رۇژى دەبى. جىابوونەۋە قەيرانىكى كۆمەلايەتتە، چونكە پىش ھەموو شتىك تىروانىنى كۆمەلگا بۆكەسانى جىابوۋە تىروانىنىكى ھەلەيە..

كەسە، بەتايبەت كە لەبارى ئابوورى سەر بە خۇنەبى، چونكە بە پىيى ياساى ھەندى ولات مندال دەدرى بە دايك كە ئەۋەش پىۋىستى بە خەرجى ھەيە، بۇيە ژن بەردەوام ھەست بە خەم، ترس، دوۋلى بەرامبەر بەداهاتوو دەكا، سەرەراى روانىنى كۆمەلگا بۇى ۋەك ژنىكى تەلاقدراۋ، بۇيە لەئەنجامدا بەزورى تۈۈشى دورە پەرىزى دەبى. چونكە كۆمەلگا تىكچوونى خىزان دەخاتە ئەستۈى ژن، ھەر بۇيە زۆر جار تۈۈشى لادان دەبى، چونكە بە

جىابوونەۋە سەرەراى ئەۋەى كۆتايى بە ژيانى ھاوسەرىيەتى دەھىتى لە ھەمان كاتدا بۆمندال بېبەش بوونە لە خۆشەۋىستى جگە لە دەدەستدانى بە خىۋكەر و سەرپەرشتىار. جىابوونەۋە تەنيا لەسەر تاك ناۋەستى بە ئكوو فراوان دەبىتەۋە بۇ كۆمەلگاش. لەرووى كۆمەلايەتى و پەرۋەردەيى كارىگەرى جىابوونەۋە بە چواربەش دابەش دەكرى

دەگەمن دەتوانى بېگوناخى خۇى بسەلمىتى.

(ب) لەسەر پىاۋو : لەبارى كۆمەلايەتى، دەروونى و ئابوورى كارىگەرى لەسەر پىاۋو ھەيە، پىاۋودەبى مارەبى، نەفەقە (بژۈى) ژن، بەخىۋكەردنى مندال بگرىتە ئەستۈ، و ھىتانەۋەى ژنى دوۋەم كە زۆر جار دوو دل دەبى و ناتوانى بېتتە خاۋەنى بېرارى خۇى و تۈۈشى دلەراۋكى دەبى و پىيى وايە ھاوسەرىكى سەرکەوتوو نابى ولە لايەن ھاوسەرى دوۋەمى پەسەند نابى يان زۆر جار سىماى ھاوسەرى يەكەمى لە سىماى ھاوسەرى دوۋمى دادەبىنئەۋە. دەرووناسانىش پىيان وايە لە دواى جىابوونەۋە گرینگىترىن كىشە سەر لەنۈى رىكخستتەۋەى ژيانى ھاوسەرىتە.

(د) لەسەر مندال: بىچىنەى تىكدانى ژىنگەى مندالە و كارىگەرى لەسەر دەروون، رەفتار و كەسايەتى مندال لە كاتى پىنگەيشنتى دا دەبى، چونكە مندال بەردەوام پىۋىستى بە ژىنگەيەكى ئارام و سۆز و خۆشەۋىستى ھەيە. بەھۆى

تۈۈشى نەخۇشى ئەندامى و دەروونى بى كە زۆر جار چارەسەرى ھەيە، بەلام ئىمکان نىە ياخود پەلە دەكرى و بە جىابوونەۋە كۆتايى بەو كىشەيە دەھىترى، يان زۆر جار نەخۇشى جەستەى درىژ خايەن ھۆكارىكى دىكەى بىلوژىيە بۇ جىابوونەۋە.

شەھەم: ھۆكارى پەيوەست بە ئامرازەكانى پەيوەندىكەردن و مېدىياكان:

ئامرازەكانى راگەياندن چ بېستراۋ، بېنروا، نوسراۋ ياخود ئەلكترۈنى كارىگەريان لەسەر ژيانى تاك و كۆمەلگا بەگشتى ھەيە و زۆر جار پىشپىنى خراب و ھەلەمان سەبارەت بە ژيان دەداتى. پىشكەۋتنى تىكلۈژى، شارو، گۇرانى كۆمەلايەتتەن دروست كەردە، ئەۋانەش كارىگەريان لەسەر خىزان دروست كەردە، چونكە ھەندى لەۋ ھۆكارانە بوونەتە ھۆى ھەلۋەشانەۋەى كۆمەلگاۋ و دواترىش ھەلۋەشانەۋەى خىزان، بەتايبەت دواى شۆرشى پىشە سازى كە كۆچكەردن لە لادىۋە بەرەو شارە سەرەككىيەكان رووى

دا. خىزان ۋەك يەكەيەكى كۆمەلايەتى بەدەر نىە لەۋ كارىگەرىيە نىگەتىقانىە راگەياندن بە تايبەت ئەنتەرنىت. بەپىيى كۆبوونەۋەى ئەكادىمى ئەمرىكى بۇپارىزەرانى ھاوسەران روونكراۋەتەۋە كە چارەگى ئەو جىابوونەۋەى روودەدەن ئەنتەرنىت رۇلى سەرەكى تىدا گىزاۋە. لە ئامارىكى كە سالى ۲۰۰۷- ۲۰۰۸ لە ولاتى مېسر ئەنجام دراۋە، دەرى خستۋە كە لە ۷۵ ھەزار حالەتى جىا بوونەۋە ۴۵ ھەزار بە ھۆى ئەنتەرنىتەۋە بوۋە.

كارىگەرىيەكانى جىابوونەۋە:

جىابوونەۋە سەرەراى ئەۋەى كۆتايى بە ژيانى ھاوسەرىيەتى دەھىتى لە ھەمان كاتدا بۆمندال بېبەش بوونە لە خۆشەۋىستى جگە لە دەدەستدانى بەخىۋكەر و سەرپەرشتىار. جىابوونەۋە تەنيا لەسەر تاك ناۋەستى بە ئكوو فراوان دەبىتەۋە بۇ كۆمەلگاش. لەرووى كۆمەلايەتى و پەرۋەردەيى كارىگەرى جىابوونەۋە بە چواربەش دابەش دەكرى:

(ئەلف) لەسەر ژن: زەرەمەندترىن

خه‌ته‌نه کردنی ژنان، غه‌دریک که میژوو و

ناین و کلتور له ژنانی ده‌کا

مامی شیلان

دوو ره‌گه‌ز بوونیا‌نه. واته تایبه‌تمه‌ندی ژنبوونی پیاو له ژیر پیستی زه‌که‌ر (سیره‌تی) دایه و پیاو‌وونی ژنیش له کلیتیوریسی (میتکه‌ی) دا.

هه‌ربویش نه‌ریتی خه‌ته‌نه له و کومه‌لگایه‌دا ره‌گی داکوتاوه تا به و کاره پیاو بیته پیاویکی ته‌واو و ژنیش بیته به ژنیک‌ی ته‌واو.

له خورا نیه که ئیستاش ژنانی میسر ته‌شهر له و ژنانه دده‌ن که خه‌ته‌نه نه‌کراون و پینان ده‌لین که تو وه‌ک پیاو وای و پیچه‌وانه‌که‌شی هه‌ر ده‌گوتری.

ئه‌م دیارده‌یه له نیو‌نه‌ته‌وه‌ی کورد له هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستانیش دا دیارده‌یه‌کی باوه‌و و له ژیر کاریگه‌ری و کارتیکه‌ریبه نه‌ریتی و ناینیه‌کاندا هه‌ر وا قوربان‌ی و هه‌رده‌گرئ.

په‌روین زه‌بیحی، چالاک‌ی بواری ژنان له لیکولینه‌وه‌یه‌کی تایبه‌تدا به ئامازه به ئاستی به‌ربلاوی خه‌ته‌نه‌کردنی کچان له روژه‌لاتی کوردستان هۆکاری ئه‌م به‌ربلاوییه‌ی خه‌ته‌نه‌کردنی کچان بو ره‌گ داکوتانی ئه‌و باوه‌ره ناینیه‌ ده‌گه‌رینیه‌ته‌وه که خه‌ته‌نه‌کردن به کرداریکی ناینی و نه‌ریتیکی ئیسلامی پیناسه ده‌که‌ن. ناوبراو ده‌ل له پۆلیکی ۴۰ که‌سی له شاری بۆکان ۳۸ که‌س و له پۆلیکی ۱۸ که‌سی له شاری پیرانشار هه‌ر هه‌موویان خه‌ته‌نه‌کراوون.

ئه‌و دیارده‌یه له باشووری کوردستانیش دیارده‌یه‌کی باو و گشتگیره.

روژنامه‌ی واشنتون پۆست له کوتاییه‌کانی ۲۰۰۸ داو له‌راپورتیکدا ئاشکرای کرد که ۶۰٪ ژنانی هه‌ریه‌می کوردستان به‌ره‌رووی خه‌ته‌نه‌ده‌بنه‌وه‌و ته‌نانه‌ت له به‌شیک له ناوچه‌کانی کوردستاندا ئه‌و ریژه‌یه به

له زور له کومه‌لگا مروییه‌کاندا هه‌روا به‌رده‌وامه. ده‌مارگرژی ناینی، دواکه‌وتووی کلتوری، نه‌بوونی زانیاری له سه‌ر ده‌ره‌نجامه‌کانی خه‌ته‌نه‌و به‌ستنه‌وه‌ی خه‌ته‌نه‌کچان به نه‌ریته ناینی و نه‌ته‌وه‌ییبه‌کان هۆکارگه‌لی به‌رده‌وامی خه‌ته‌نه‌کردنی کچان له سه‌رده‌می ئیستادن. به‌پیی دوایین ئاماره‌کانی ریکخراوی جیهانی بیهداشت ۱۶۰ میلیون کچ و ژنی خه‌ته‌نه‌کراو له جیهان دا هه‌ن و له سالدا پتر له ۳ میلیون کچی دیکه‌ش له ته‌مه‌نی ۲ تا ۴ سالی دا خه‌ته‌نه ده‌کرین.

به پنی زور به‌لگه‌ی کون ئه‌و نه‌ریته له ولاتی میسری کونه‌وه گه‌یوه‌ته میزوپوتامیا و ولاتانی روژه‌لاتی نیوه‌راست.

هیرودوت، میژوونوسی یونانی بوونی ئه‌و نه‌ریته له نیوان میسریبه‌کان بو سالی پینجه‌می به‌ر له له دایکبوونی مه‌سیح ده‌گیریه‌ته‌وه و ئامازه‌ی به‌وه‌ش کرده که رومیبه‌کان، فنیقیبه‌کان و به‌شیک له ئه‌فریقاییه‌کانیش مینیه‌کانی خویان خه‌ته‌نه کرده.

هیرودوت پیچه‌وانه‌ی زور که‌س پیی وایه که‌و نه‌ریته به مه‌به‌ستی تیکدانی ئیشتیا و چه‌زه سیکسیبه‌کانی ژنان له دایک نه‌بووه به‌لکوو چه‌ش‌نیک له دابو نه‌ریته سه‌ره‌تاییه‌کانی خه‌لکی میسری کون بووه‌و ریشه‌ی ئه‌و نه‌ریته‌ش بو ئه‌فسانه‌کانی میسری کون و خه‌لکانی دیکه‌ی ئه‌فریقا ده‌گه‌رینه‌وه.

به پیی ئه‌و باوه‌ره کونه‌ خه‌لکانی ئه‌و سه‌رده‌می میسر پینان و ابووه که رۆحی خوداو مروقه‌کان تیکه‌لاویک له دوو ره‌گه‌زی نیرو می بووه‌و چه‌ش‌نی ئورگانی زاوژی مروقه‌کان ره‌نگدانه‌وه‌ی تایبه‌تمه‌ندیبه‌کانی رۆحی

«خه‌ته‌نه سه‌قه‌ت کردنی ژنانه» «خه‌ته‌نه یه‌کیک له دیارترین وینه‌کانی پیشیلکاری مافی ژنانه» خه‌ته‌نه سه‌مه‌یکی میژووییه که نه‌ریت و ناین و کلتور له ژنانی کوردی کرده، ئه‌وانه ئه‌گه‌ر له لایه‌ک کومه‌له ته‌عبیری بۆ هه‌لدانه‌وه‌ی ئه‌و لایه‌نه له پخوسنکردنی مافی ژنان به‌دریژی میژووی کویله‌تی و بیبه‌شبی ئه‌وان له مافه‌کانیان، له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه ئه‌و دیارده‌یه تا ئیستاشی له گه‌ل بی وه‌ک تابویه‌ک و باشتیش وایه بلین وه‌ک مۆته‌که‌یه‌ک وایه که به‌ربینگی ژنانی به‌ر نه‌داوه.

روژی ۶ ی فیوریبه‌ی هه‌ر سالیک (۱۷ ی ریبه‌ندان)، روژی جیهانی به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی خه‌ته‌نه‌کردنی مینیه‌یه.

خه‌ته‌نه‌ی مینیه له جیهاندا میژوویکی چه‌ند هه‌زار سالی هه‌یه‌و جه‌خت له سه‌ره‌ته‌وه ده‌کریته‌وه که ئه‌و دیارده‌یه نه‌ک ته‌نیا دیارده‌یه‌کی مه‌زه‌بی به‌لکوو دیارده‌یه‌کی کلتوری کون باویشه. واته په‌یوه‌ندی به کلتوری پیاوسالاری کومه‌لگاوه هه‌یه که ژن تیندا هیچ ده‌سه‌لاتیکی نیه‌و ده‌بی جیه‌جیکه‌ری بریاره‌کانی پیاوان بیت.

خه‌ته‌نه کرده‌وه‌یه‌که که تیندا به‌شیک له ئەندامی زاوژی ژنان ده‌بردئ که له‌گه‌ل برینی ئه‌م به‌شه له له‌ش و ئەندامی زاوژی ژنان هه‌ستی ژنانه یان ژنیته‌ی ژنانی خه‌ته‌نه‌کراویش له نیو ده‌چی.

میژووی خه‌ته‌نه‌کردنی ژنان بو ۲۰۰ سال پیش له دایکبوونی مه‌سیح ده‌گه‌رینه‌وه‌و به یه‌کیکی دیکه له چه‌ش‌نه‌کانی ده‌سه‌لات و هیز نواندنی پیاوان به‌سه‌ر ژنان له کومه‌لگاکانی پیاو سالاردا ده‌ژمیردئ که تائیشاش

سهرهلدانى كيشه‌ى خيزانى و قولبونه‌وه‌ى ئه‌و كيشه‌و گرفتانه تا ئاستى ته‌لاق و جيا بوونه‌وه.

كۆى زيانه‌ جه‌سته‌يى و ده‌روونيه‌كانى كچان و ژنانى خه‌ته‌نه‌كراو و چوونه‌ سه‌رئى پله‌ى زانيارى و وشيارى كۆمه‌لاتى خه‌لك وائى كردوه‌ كه‌ ورده‌ورده‌ خه‌لك بيرله‌وه‌ بكه‌نه‌وه‌ كه‌ خه‌ته‌نه‌كردنى كچان نه‌ك پيگه‌و كه‌سه‌يه‌تئى ئه‌وان به‌رز ناكاته‌وه‌و متمانعه‌و دلنابيان پى نابه‌خشى، به‌لكوو جينايه‌تيك و كرده‌وه‌يه‌كى دژه‌مرؤييه‌ كه‌ ده‌رحه‌ق ئه‌وان ئه‌نجام ده‌درئى. به‌لام تاگه‌يشتن به‌بنه‌بركردنى ئه‌و ديارده‌يه‌ ريگه‌يه‌كى دوورودريژ وپر له‌ كه‌ ندو

له‌ ندمان

له‌ به‌رده‌م دايه‌.

ئه‌مرؤكه‌ لايه‌نه‌كانى

پاراستنى مافى مرؤف

ومافى ژنان خه‌ته‌نه‌كردن

له‌ خاله‌ گرنگه‌كانى

تونودوتيزئى دژى ژنان ناو ده‌به‌ن و

كۆمه‌لگاي رۆژئاواش به‌

قه‌ده‌غه‌ كردنى قانونى، ئه‌و

ره‌فتاره‌يان به‌ دژه‌مرؤيى

و گه‌رانه‌وه‌ بۆ سه‌ده‌كانى

ناقين باس كردوه‌.

هه‌ر بۆيه‌ له‌

كوردستانيش دا پئويسته

خه‌ته‌نه‌كردنى كچان و ژنان

به‌ره‌سمى وه‌ك توندوتيزئى

ناموسى بناسرى و به‌

شيوه‌يه‌ى ياسايى بريارى

قه‌ده‌غه‌ كردنى بدرئى.

پئويسته‌ مامۆستايان ئاييى فتواى

خه‌ته‌نه‌ نه‌كردنى كچان ده‌ربه‌ن

و به‌ په‌روره‌و فيركردنى به‌رده‌وام

له‌ بنه‌ماله‌، قوتابخانه‌و خويندنگاو

كۆمه‌لگا دا هه‌ول بۆ بنه‌پرکردنى

بدرئى. سزادان و سه‌پاندنى سزاي

قورس به‌سه‌ر بكه‌رانى ئه‌وره‌فتاره‌ چ

ئه‌ندامانى خيزان يان ماماكان و ناوه‌نده

پزىشى يه‌سه‌رپيچيكره‌كانيش

ده‌توانى هه‌نگاوى جيه‌دى و ليبراو بۆ

كه‌مكردنه‌وه‌ى ئه‌و ديارده‌يه‌ بى.

خه‌ته‌نه‌كردنى كوربان ئه‌گه‌ر له‌ قازانجى كوربان و پزىشى پزىشى و بيهداشتى يه‌، به‌لام خه‌ته‌نه‌كردنى كچان سه‌قه‌ت كردنى ئه‌وان و به‌هه‌ر بيانوو و مه‌به‌ستىك بى جينايه‌تيكى دژه‌مرؤيى يه‌.

برينى كليتورىس له‌ كچاندا ئه‌وان توشى زۆر كيشه‌ى جه‌سته‌يى و ده‌روونى ده‌كا. كيس كردنى مندالان و «واژن»، ئيش و ژان له‌كاتى سورى

مانگانه‌دا و له‌ نيوچوونى تواناي مندالبوون به‌شيك له‌ زيانه‌ جه‌سته‌يى

خه‌ته‌نه‌كردنى كوربان ئه‌گه‌ر له‌ قازانجى

كوربان و پزىشى پزىشى و بيهداشتى يه‌، به‌لام خه‌ته‌نه‌كردنى كچان سه‌قه‌ت كردنى

ئه‌وان و به‌هه‌ر بيانوو و مه‌به‌ستىك بى

جينايه‌تيكى دژه‌مرؤيى يه‌

يه‌كانى خه‌ته‌نه‌كردنى ژنانن. خه‌ته‌نه‌ كردن هه‌ستى چيژ وه‌رگرتنى سيكىسى له‌ ژناندا ده‌كوژئ و به‌گشتى پئوه‌ندييه‌ سيكىسيه‌كان بۆ ژنى خه‌ته‌نه‌كردا ژوارو به‌ژان ته‌واو ده‌بئ و ئه‌وه‌ش به‌ماناي پيخوست كرانى مافى سروشتى ژنان و زه‌وتكردنى مافى مرؤيى ئه‌وانه‌.

به‌شيك له‌ زيانه‌ ده‌روونى يه‌كانى خه‌ته‌نه‌كردنى ژنانيش برينين له‌ توشبوون به‌ خه‌مۆكى، ترس و دل‌ه‌راوكئ، ساردوسرى پئوه‌ندييه‌كان، دابه‌زىنى هه‌ست و ئيشياى جنسى ژنانه‌يان و خۆشكردنى بوار بۆ

٩٠٪ ده‌گات. ريكخراوى چاوديرى مافى مرؤفئيش له‌ راپورتنى سالانه‌ى خويدا له‌ سالى ٢٠١٠ ته‌شه‌نه‌سه‌ندنى ئه‌و ديارده‌يه‌ى له‌ به‌شيك له‌ ناوچه‌كانى هه‌ريمى كوردستاندا تا ٧٠٪ به‌راورد كردوه‌.

هه‌روه‌ها ريكخراوى وادى ئه‌لمانى بۆ ماوه‌ى ٦ ساله‌ سه‌رقالى كۆكردنه‌وه‌ى زانيارى له‌ باره‌ى خه‌ته‌نه‌ى ميينه‌ له‌ هه‌ريمى كوردستانه‌و به‌ پيى نوپترين راپورتنى ئه‌و ريكخراوه‌يه‌ ريژه‌ى خه‌ته‌نه‌ له‌ ناوچه‌كانى كوردستان به‌م شيوه‌يه‌: سلپمانى ٧٧,٩٪، هه‌ولير ٦٣٪، گه‌رميان ٨١,٢٪ به‌ پيى هه‌مان راپورت ريژه‌ى خه‌ته‌نه‌ له‌ ده‌وك زۆر كه‌متره‌و به‌لام ئاماريكى ته‌واو له‌سه‌ر ئه‌و شاره‌ بوونى نيه‌.

به‌شيك له‌ ئامانه‌كانى خه‌ته‌نه‌كردنى كچان له‌ كوردستان برينين له‌:

- به‌جى گه‌ياندى ئه‌ركيكي ئاييى

وه‌ك ئه‌وه‌ى كه‌ خه‌ته‌نه‌كردن

سوننه‌تى عايشى و فاته‌مه‌يه‌

- كۆنترۆلكردنى ئيشتياو

ويست و چه‌زه‌جىنىسى

يه‌كانى كچان به‌ر له‌

شووكردن

- پاراستن و نيشاندانى

پاك داوينى كچان

به‌هاوسه‌رانى داهاوتويان!!

خه‌ته‌نه‌كردنى كچان

وه‌ك يه‌كيك له‌ نيشانه‌كانى

تونودوتيزئى دژى ژنان كه‌ له‌

نه‌بوونى زانيارى و وشيارى گشتى

كۆمه‌لگادا هه‌روا قوربانى وه‌رده‌گرئ،

زۆرتتر به‌ هوى ماما ناوچه‌يى و

پيريزنه‌كان و له‌ هينديك له‌ ناوچه‌كانى

كوردستاندا به‌ هوى ژنه‌ دوّم و

قه‌ره‌جه‌كانه‌وه‌و به‌ بى ره‌چاوكردنى

هيچ چه‌شنه‌ ئاماده‌كارىيه‌كى پزىشى

و بيهداشتى و به‌كه‌ره‌سته‌گه‌لى

وه‌ك تيغ، چه‌قوو مقه‌سته‌وه‌ ئه‌نجام

ده‌درين.

به‌لام زيان و ده‌ره‌نجامه‌كانى

خه‌ته‌نه‌كردن گه‌لئ زۆر و قه‌ره‌بوو

نه‌كراوه‌ن.

هۆکاره‌کانی پستی په‌رده‌ی جاشیتی و

زۆر بوونی به‌سیج له کوردستان

عه‌لی بداغی

به‌شیک له و سیاسه‌تانه بوون که کۆماری ئیسلامی له ریگه‌ی داموده‌وزگا ئەمنیه‌تییه‌کانیه‌وه بۆ کوشتنی ئیراده‌ی به‌ربه‌ره‌کانی و به‌رگری کردنی کوردان گرتنیه‌ به‌ر.

کۆماری ئیسلامی ئێران له ماوه‌ی زیاتر له ۳۰ سالی رابروودا له گه‌ل ئەوه‌ی قه‌ت سیاسه‌تی زبر و توند و تیژی خۆی بۆ به‌ره‌وره‌بوونه‌وه له گه‌ل کیشه‌ی کورد وه‌لا نه‌ناوه، به‌لام له زۆر بواریش دا و به‌هیمنی هه‌ولی داوه به‌گرتنه‌ به‌ری زنجیره‌ سیاسه‌تیک کاریک بکا تا وزه و توانستی کورد له دژایه‌تی کردنی رێژیم و ده‌سه‌لات را بۆ ره‌هه‌ندی ملکه‌چی یان هه‌ر نه‌بێ بێ توانایی و پاسیفیوون بیا.

له ماوه‌ی ۳۰ سالی رابردوودا سه‌رکوتی بزووتنه‌وه‌ی کورد، گرتن و ئەشکه‌نجه‌و ئیعدامی ئازادپه‌رخوانانی کورد سیاسه‌تی هه‌میشه‌یی ده‌سه‌لات بووه، به‌لام ده‌سه‌لات له ته‌نیشته‌ ئەو به‌ره‌وره‌بوونه‌وه‌یه زبر و توند و تیژه‌ش له چه‌ند ره‌هه‌ندی دیکه‌دا هه‌ولی خه‌ساندنێ میلیه‌تی کورد و بزووتنه‌وه‌که‌ی داوه.

ریگه‌ پینه‌دان به‌ چاپ و بلاوبوونه‌وه‌ی کتیب به‌ زمانی کوردی له ده‌یه‌ی یه‌که‌می ده‌سه‌لاتداره‌تی رێژیم، نه‌هه‌شتن به‌ خویندن به‌ زمانی کوردی، ریگه‌ پینه‌دان و کۆسپ خسته‌نه‌ سه‌ر رێی چالاکی ناوه‌نده‌ فه‌ره‌ه‌نگیه‌کان بۆ پێشگرتن له خزمه‌تی ئەو ناوه‌ند و گروپانه به‌ زمان و کلتوری کوردی، سه‌پاندنی سانسۆر و ئیزن نه‌دان به‌ بلاوبوونه‌وه‌ی رۆژنامه به‌ زمانی

مافه‌کانی گه‌لی کوردیان هه‌ل بژارد و به‌ سپا و له‌شکه‌ری کۆک و پۆشته هه‌رشیان کرده‌ سه‌ر جوولانه‌وه‌ی کورد، به‌لام ئازایه‌تی رۆله‌کانی کورد و له‌ خۆبردوویی و به‌ راپه‌ربوونی پێشمه‌رگه‌کانی کوردستان، دیسانه‌که‌ش زه‌بریگی گورجکبێ و له‌بیرنه‌کراو و میژوویی دیکه‌یان له‌ زۆرداران و داگیرکه‌رانی کوردستان دا.

کاتیک که‌ کوردستان به‌ زه‌بری چه‌کی قورس و له‌شکه‌رکیشی سه‌دان هه‌زار که‌سی دۆژمن و له‌ ئاکامی شه‌ریکی نابه‌رامبه‌ردا گیرایه‌وه، ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی بۆ ده‌سته‌مۆ کردن و کوشتنی هه‌ستی ئازایه‌تی و خۆراگری خه‌لکی کورد کۆمه‌لیک سیاسه‌تی نوێی گرت به‌ر. له هه‌ژاری دا هه‌یشتنه‌وه، چاوه‌ده‌ست کردنی کورد و به‌ره‌و پێدان به‌ بیکاری و قه‌یرانه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان،

خه‌لکی کوردستان رابردوویه‌کی دوور و درێژیان له‌ خه‌بات له‌ پیناو ئازادی و مافی نه‌ته‌وايه‌تی دا هه‌یه. ئەو خه‌لکه‌ له‌ میژوودا نه‌ له‌ قوربانیدان سلی کردوه و نه‌ هه‌زی زۆر و کۆک و پۆشته‌ی دۆژمنانی وره‌یان پێ به‌رداوه، به‌لکوو به‌ باوه‌ر به‌ ره‌وایی خه‌باته‌که‌ی هه‌موو کاتیک دۆژمنانی خۆی ته‌نگاو کردوه.

ئازایه‌تی، مه‌ردایه‌تی، چاونه‌ترسی و پێشمه‌رگه‌بوون هه‌موو ئەو تایبه‌تمه‌ندیانه‌ بوون که‌ هه‌ر له‌ کۆنه‌وه له‌ نیۆ گه‌لانی دراوسێ دا کورد و میلیه‌تی کوردیان پێ ناسراونه‌ته‌وه. کۆماری ئیسلامی ئێران له سه‌ره‌تای گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لات و دوا‌ی قایمکردنی بناغه‌ی ده‌سه‌لاته‌که‌یان له تاران، کاتیک له‌ گه‌ل خه‌باتی مافخوزانه و شوناسخوزانه‌ی کورد به‌ره‌وروو بوونه‌وه، ریگه‌ی ئینکه‌به‌رایه‌تی

کارتی بهسیجی قوتابی وهردهگرن، چونکی دهزانن ئەگەر وانەکن شانسسیکی کهمتریان بۆ چون به زانکۆ ههیه، جوتیاریک که دهبی بۆ وهبهرهینانی زیاتر ئیمکاناتی تایبهتی پین بدری، ئەو ئیمکاناته بهسیجی ههبی، کۆلبهریک که به سهر مهیدانی مین دا دهروا، ههلدیپر و سههما و سۆل دهبرئ دهبی کارتی بهسیجی پین بئ، چونکی یان ناهیلن تهنانهت ئەو کارهش بکا، یان بۆ ئەوهیه که ئەگەر رۆژیک بارهکهی لی گیرا، لهو سۆنگهیهوه بتوانی بارهکهی وهریگرتهوه.

پیریکی، پهککهوتهیهک و بهسالچووویهکی کورد کاتیک بره یارمهتییهکی له کۆمیتهی ئیمداد پین دهدری که له بهرامبهر دا دهبی خزمهتی دهزگا ئەمنیهتییهکانی ریژیم بکاتهوه، تهنانهت ئەگەر ئەو خزمهته تهنیا ئەوه بی بهرهو پیلی کاربهدهستیکی پایهبهرزنی ریژیمهوه بچن.

ئهووانهی باس کران تهنیا بهشیک له سیاسهتهکانی کۆماری ئیسلامین که تهنیا له سۆنگهی برهوپیدان به ههژاری، بیکاری، دهستهنگی و تال کردنی ژیان له تاکی کورد دا دهتوانی بیان باته پیشی و به قازانجی خوی به کاریان بینن و به دریژایی ٣٠ سالی رابردوش ههر لهو پیناوهدا سهرمایهگوزاری کردوه

و بهخششی دهولهت بی و ئەو جارهشیان مهرجی وهرگرتنی ئەو بهخشش و دهست گرته ئەندامهتی له ریکخراوهکانی بهسیج و سیخوری کردن بۆ ریژیم و له عهرزنی دانی پشتی برا و هاوینشتمان بئ.

ئهوپۆکه سهخت کردنی

سهنهتی و نهک ههر ژیان له خهلکی تا ئەو سهرمایهدانهنانی دهولهتی له رادهیهیه که دهسراگهیشتن کوردستان بهلکوو تهنانهت به کهمترین ئیمکانات که

ئهوپۆکه بهشیک زۆر له قوتابییان پینچهوانهی ویست و باوهریان کارتی بهسیجی قوتابی وهردهگرن، چونکی دهزانن ئەگەر وانەکن شانسسیکی کهمتریان بۆ چون به زانکۆ ههیه

ئهرکی سههرهکیی ههر دهولهتیکه، پینوست بهوه بکا که دهبی ئەندامی بهسیج بی.

ئهوپۆکه بهشیک زۆر له قوتابییان پینچهوانهی ویست و باوهریان

ویستوویتی لهو ریگهیهوه خهلکی کوردستان پهلکیشی ناوهنده ئەمنیهتییهکانی بکا و له ئامانج و خولیا و باوهره رهسهن و راستهقینهکانی خوی دووری خاتهوه.

برهوپیدان به بیکاری، لهواکهتوویدا راگرتنی کوردستان له بواری

کوردی بهشیک لهو ههول و بهرنامانه و سیاسهتی رهسمی و نهگۆری کۆماری ئیسلامی له بواری کلتووری بۆ بهرپینگرتن له گهشهی زمان و کلتووری کوردی وهک پهکیک له دینامیزمهکانی شوناس و پیناسی نهتهوهیی کورد بوون.

بینگانه کردنی نهسللی نوئی کورد له رابردوو و هۆبیهتی خوی پهکیکی دیکه له سیاسهتهکانی کۆماری ئیسلامی بۆ کپکردنی دهنگی ئازادبخوایی کورد بووه.

برهوپیدان به کلتووری خۆخوری له ریگهی چالاکیی بهسیجی قوتابی و بهسیجی خویندکاری پهکیکی دیکه له ئامانجهکانی کۆماری ئیسلامی بووه که له ماوهی ٣٠ سالی رابردوودا به تیچووویهکی پهکجار زۆروهوه کاری بۆ کردوه. بهلام پهرهپیدان به دیاردهی بهسیجیگهری کاتیک دهیتوانی له کوردستان سههرکهوتوو بی که خهلک نهک به زهبرو زۆر بهلکوو به ناچاری و تهنانهت پینچهوانهی ویستی خویان رووی تی بکن، ئەویش ئەو کاتهیه که ههموو ئیمتیازهکانی ژیان، خویندن و پین بهریچوون و گوزهرانی خهک له پاوانی ئەو دهزگا ئەمنیهتییهی ریژیم دابن.

ئیمتیازهکانی خویندن له زانکۆ بۆ قوتابییان، دامهزران، کهمکردنهوه له ماوهی سههریازی، بهخشینی تاوان و ماوهزیندانی و تهنانهت پیدانی برئ کورد و گازۆل به جوتیاریکی کورد تهنیا ئاماژهیهکی بچووک بهو سیاسهتانهن که کۆماری ئیسلامی

به ئیمانوه ده لیم ئە گەر ئیمه ی ژنان بمانهوی و نه ترسین و بهرگی ته وه زه لی له خو دادرین، زور له وه که ههین سه رکه وتوو تر ده بین

گۆڤاری ژنان له ساڵوژی دامه زانی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان وتووێژیک له گه ل سۆهه یلا قادری سکرتهیری یه کیه تیی ژنان بیک هیناوه که سه رنجتان بو ئهم وتووێژه راده کیشین

دیمانه: ژنان

ئهو مه سه له یه بیر و زه یینی نه ک هه ر روونا کبیران و پینشکه وتنخوازان، به لگوو زۆر به ی هه ره زۆری کۆمه لگای جیهانی گرتوه بکه یین، ده کرای بلیین دامه زرانی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان ههنگاویکی ئاسایی و هه لوئیسیتیکی به وهخت بوو، به لام ئە گەر بگه ریننه وه بۆ ۵۶ سال له وه پیش ئە و کاته که هه ل و مه رجیکی جیا له ئیستا به سه ر کۆمه لگادا زال بوو زور داب و نه ریتی جۆراوجۆر و ده ست و پینگیر له کۆمه لی کورده واری دا، ده بینین که دامه زرانی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له وه سه رده مه دا چ ههنگاویکی گرینگ و بیریکی پینشکه وتووخواز بووه. شانازی دامه زرانی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له سه رده می کۆماردا زیاتر ده گه ریته وه بۆ بیر پینشکه وتوانه ی ریه رانی کۆماری کوردستان و حیزبی دیموکراتی کوردستان له لایه ک که هه ر ریگا خوشکه ر و زه مینه سازی ئە و یه کیه تی یه بوون و هه م هاندانی ژنان بۆ

که ئە و سه رده میان دیوه و به شداریان هه بووه. دیاره یه کیه تیی ژنانیش به حوکمی ئە و لیک گری دراویه میژوو ییه که له گه ل حیزب هه ی بووه چاره نووسیکی له و باشتری نه بووه بۆ پاراستنی ئە و به لگه نامانه، ئە گه ر خراپتر نه بووبی. ئە وه ی من باسی ده که م زۆر تر ئە وه یه که له وته کانی ئە و به ریزانه دا گوتراون و بۆمان گێردراونه ته وه که یه کیه تیی ژنان وه ک سه ره تا ناوی یه کیه تیی یایان بووه. یه کیه تیی ژنانی دیموکرات له ۲۴ ی ره شه مه ی ۱۳۲۴ دا دامه زراوه. ئە وه ی دیسان زیاتر ده م به ده م هاتوه و که متر به نوسراوه هه یه ئە وه یه که مه رحومی پیشه وا قازی محمه د پیشه وای حیزبی دیموکراتی کوردستان و سه رۆک کۆماری کوردستان رۆلێکی کاریگه ری له هاندانی ژنان بۆ یه کگرتن و دامه زراندنی ریکخراویکی تایبه ت به خۆیان دا هه بووه. ئە گه ر به و چاوه که ئە ورۆ سه ییری مه سه له ی ژن و ماف و ئازادبیه کانی ژن، له هه موو جیهان دا ده کرای و گرینگی

دیموکراتی کوردستان په نا به رینه به ر ئە و ئه رشیفه به نرخه ی که بۆ حیزبی دیموکراتی کوردستان ماوه ته وه. به پتی ئە و ئه رشیفه یه کیه تیی ژنانیش که ریکخراویکه له ده ورووبه ری حیزبی دیموکراتی کوردستان، سه روشتییه که چاره نووسی به چاره نووسی حیزبی دیموکرات تا راده یه کی زور به ستراوه و زور لیک نیک بی. هه روه ک به پتی ئە و ئه رشیفه که بۆ حیزب ماوه ته وه و له به ر ده ست دایه که ئە ویش له گوزه رانی ته نیا ۵ مانگ له دامه زرانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بوو به ده ولت و ده ولته که ش ۱۱ مانگی خایاند و به پیلانیکی هاوبه شی ئیمپریالیزم و کۆنه په ره ستی له به یین چوو، راگرتنی ئارشیف له وماوه کورته دا و به و حکومه ته که سیستمیکی ساوای هه بوو زور ئە سه تم بووه که هه رچی رووی داوه به باشی بپاریزی. ئە وه ی که ئیستاش ده گوتری به شیکی زۆری له سه ر زار و زمانی ئە و که سانه کۆ کراوه ته وه

پ . به ئاواردانه وه له میژووی یه کیه تیی ژنان قوناغه سه ره کبیه کانی ئە و رابردوو یه چۆن دایه ش ده که ی؟

و: به ر له وه ی وه لامی پرسیاره که تان بده مه وه، روخسه ت ده خوازم له ریگه ی گۆڤاری ژنانه وه ریز و ساوای خۆم بنیرم بۆ سه رجه م خوینه رانی ئە م گۆڤاره به ریزه و ده ستخۆشی له ستافی کارای وه ک ده ستی نووسه رانی به ریزی و سه رنووسه ری ماندووی ئە م گۆڤاره و هه ره ها به شی کاری فه نتی و دیزاینی و هیوادارم هه رده م سه رکه وتوو بن. بۆ وه لامی پرسیاره که تان دیاره ده کرای بۆ ئاواردانه وه یه ک له میژووی دامه زرانی یه کیه تیی ژنانی

بکەین. هه‌رواشمان کرد و دواتر له شه‌رایتیکی گونجاوتر چاوم به هیندی لهو ژنانه یا ئه‌و خوشکانه کهوت که عه‌لاقه‌مهند بوون بۆ کاری ریکخراوه‌یی و له‌گه‌لیان دانیشتم و دهرکه‌وت که زۆریان عه‌لاقه به کاری سیاسی و سنفی هه‌یه، هه‌ر بۆیه بریارماندا که ئه‌ساسنامه‌یه‌ک بۆ وان بنوسین. هه‌ر بۆیه له‌گه‌ل مامه‌ غه‌نی (غه‌نی بلووریا) که له سه‌رده‌می کۆمار دا هه‌بووه دهورانیکی وه‌بیر ده‌هاته‌وه دانیشتم و پیم وابوو که ده‌توانین ئه‌ساسنامه‌یه‌ک بۆ سازمانی ژنان بنوسین. ئه‌وه بوو به هه‌ر هۆیه‌ک بی ناچار بووم به ته‌نیا ئه‌ساسنامه‌یه‌ک بۆ یه‌کیه‌تی ژنان بنوسم. که زۆر جیگه‌ی ره‌زانه‌ندی ئه‌و ده‌سته‌ خاتمانه‌ بی که کاریان له‌گه‌لدا کردوه بۆ شکلدان به‌و سازمانی تایبته به ژنان.»

که ئه‌رشیقی ئه‌و ئه‌ساسنامه‌یه له ئه‌رشیقی به‌ریز مامۆستا عه‌بدوللا حه‌سه‌ن زاده ماوه‌ته‌وه دياره به وته‌ی به‌ریزیان به شیوه‌یه‌ک ره‌نگه مه‌حفوز بی که کاتی خۆی به‌ریزیان له شاری مه‌هاباد وه‌دهرکه‌وتوون به مه‌ئمووریه‌ت و دوابی نه‌گه‌بشتۆته‌وه که بگه‌ریته‌وه مه‌هاباد و شاری مه‌هاباد گیراوه‌ته‌وه و له لایه‌ن دلسۆزانی حیزبی ئه‌رشیقی مامۆستا ژیر خاک کراوه و هیوادارین تا کاتی خۆی هه‌ر بمینی.

دوابی شه‌ری سی مانگه که خومه‌ینی جیهادی له دژی خه‌لکی کوردستان راگه‌یان و کوردستان

دور له کوردستان چالاکی یان هه‌بوو، بگه‌ریته‌وه ناوخۆ و سازمانه‌ی بکه‌ن و وا بریار بووه که ته‌شکیلاتیکی به‌ر ته‌سکیش بی، به‌ریز مامۆستا مه‌ئمووریه‌تی ئه‌وه‌یان پی ده‌دری که به‌رپرسانیه‌تی شاری مه‌هاباد وه ئه‌ستو بگرن بۆ نه‌دامگیری که پینان وابوو ره‌نگه له عه‌ززی سالیک دا ئه‌و ئه‌رکه‌ی که پینان سپێردراوه و به نه‌جامی بگه‌یه‌نی به‌لام به پینچه‌وانه که ده‌گه‌ریته‌وه مه‌هاباد ده‌بینن که هه‌ل و مه‌رجه‌که جۆریکی دیکه‌یه و خه‌لک ئاماده‌تر له ئه‌وه‌ن که ئه‌وان چاوه‌روانیان کردوه. خه‌لک زیاتر له‌وه که چاوه‌روان ده‌کرا ئاماده‌یی خۆیان بۆ په‌یوه‌ست بوون به ته‌شکیلاتی حیزبه‌وه نیشان داوه، له‌و نیوه‌شدا لاوان و به تایبته‌تی ژنان زیاتر ئه‌و زه‌رووره‌ته‌یان دروست کرد که بۆ ریکخستنی خه‌لکی پینوسته ریکخراوی سنفی بنیات بندرین که یه‌کیه‌تی ژنان یه‌کیک له‌و ریکخراوانه بووه. بوونی ئه‌و ریکخراوه سنفی یانه زۆر پینوست بوو که بۆ ریکخستنی خویبشانان بۆ کۆکردنه‌وه‌ی هیزی ئینسانی هه‌ول بدا. به وته‌ی به‌ریز مامۆستا «ئو سازمانه‌ی که بۆ ژنان پینک هاتبوو ناوی یه‌کیه‌تی ژنان نه‌بوو، به‌لکوو ناوی سازمانی ژنان بوو. سازمانی ژنان و هه‌روه‌ها سازمانی لاوانیش جاری هه‌ر له مه‌هاباد مۆدیلیک بوو و که ته‌نیا له‌م شاره کارمان پی ده‌کرد، به‌لام دوابی هه‌ر عه‌ینی نمونه‌ی ئه‌و به‌ریز له شاره‌کانی دیکه‌ش پیاده

به‌شداریی له ریکخراویکی تایبته به خۆیان دا ده‌وری به‌رچاویان هه‌بووه، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه که سه‌ره‌تا ژنانی بنه‌ماله‌ی خۆی هیناوه‌ته مه‌یدان که له ته‌شه‌کولی ژناندا به‌شدار بن، که ئه‌وه له میژووی یه‌کیه‌تی ژناندا تۆمار کراوه که یه‌که‌م به‌رپرسی ئه‌و ریکخراوه خوا لیخۆشبوو مینا خانمی خیزانی پینشه‌وا قازی محمه‌د سه‌رۆک کۆماری کوردستان بووه، زۆر به‌داخه‌وه له‌و سه‌رده‌مه‌دا هه‌چ به‌لگه‌یه‌کی زیندو له چالاکی ئه‌و کاتی ژنان له‌به‌ر ده‌ست دا نیه.

به داخه‌وه به تیکچوونی کۆماری کوردستان و ئاوابوونی خۆری هیوای گه‌لی کورد قۆناغی یه‌که‌می چالاکی و کاری ئه‌م ریکخراوه یه‌ش راوه‌ستا. چونکه به تیکچوونی کۆمار هه‌موو ده‌سته‌که‌وته‌کانی ئه‌و چرا داگیرساوه‌ی گه‌لی کوردیش له ده‌ست چوون.

به‌لام قۆناغی دووه‌می کار و چالاکی یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستان ده‌گه‌ریته‌وه بۆ سالی ١٣٥٧ ئه‌و کات که شۆرشی گه‌لانی ئیران ده‌ستی پی کرد و حیزبی دیموکراتی کوردستان خه‌باتی ئاشکرای خۆی ده‌ست پی کرد و هه‌موو ئۆرگانه‌کانی سه‌ر به‌و حیزبه که یه‌کیه‌تی ژنانی دیموکراتی کوردستانیش یه‌کیک بوو له‌وان ده‌ستیان به کار کرده‌وه.

به‌و پینیه‌ی که له زمانی به‌ریز مامۆستا عه‌بدوللا حه‌سه‌ن زاده‌وه بیستومه‌انه دوابی ئه‌وه که بریار درا ته‌شکیلاتی حیزب که به نه‌هینی و

ټه ساسنامه په ک که له هر کونفرانس و کونگره په ک دا که گرتو په تی به پی همل و مرچ نالوگوری تینا پیک هاتووه، ریڅراویکی شایسته یا هر نه بی راهینیک به خوی و ټه ندامانی بکا بۆ کاری مه دنی له داهاتوی ولاتیکی نازاد دا و فرههنگسازي بکا بۆ داهاتوی ولات که مروقه کان «هاوریز» و «هاوریزن» و ده بی وهک یک بوار و دهره تیان پی بدری بۆ داواکانیان که داواکاری مروقیکی نازاده. به لام ده کری بلیم سرده می زیرینی قوناعی په کیه تی ټان له م چند ساله ی ټه خیر دابووه ټه ویش دوو هوی هه یه: په کم ټه وه که ټیستا بارودوخ بۆ کاری ریڅراوه یی مه دنی زور باشتره و سرده م سرده می کاری مه دنیه که هیزه سیاسیه کانیش په رهیان به م شیوه خه باته داوه. دووهم: ټه وه که به ریوه به ری په کیه تی ټان به هه ست کردن به به ری سایه تیه کی قورس که له سر شانیا نه هه ولیان داوه به و په ری تواناوه له م بزوتنه وه مه دنیه دا چی نه مینن زور به باشی کاره کانیان به ریوه برده. دیاره ده کری

ریڅراوی په کیه تی ټانی دیموکراتی کوردستان دوی سن قوناعی سهخت به خوشیه وه ټیستا زور ریگ و پیکتر و به سیستمیکی باشتر کار دهکا و به رده وامه.

پ. قوناعی ټیستای خه بات و تیگوشانی په کیه تی ټانی دیموکرات چون دهرخینی؟
و: په کیه تی ټان به زور قوناعی سهخت و دژوردا تی په ریوه به لام هه ستاوه ته وه و به هیمه تی دلسوزانی و ټه ندامانی به ټه مگی چالاکیه کانی ده ست پی کردوته وه. له پله ی په که مدا بۆ برده سه ری ټاستی هوشیاری ټان و ټاشناکردنیان به مافه کانیان و ټه رکه کانیان و داکوکیکردن له مه رجه کانی ریژدانانی به رامبه رکانیان و به پیچه وانوه و گوئ گرتن له داخوازه کانیان هه ولی داوه. به بروای من دوی ټه وه مو هه وراز و لیژی به ی که پینداتیپه ر بووه و به تایبه تی له دوی کونفرانسی سیته م دا و به دوی به ستی دوو کونگره، ټه م ریڅراوه به شیوه په کی سیستماتیک کاره کانی به ریوه برده و توانیوه تی له روی

به ته وای میلیتاریزه کرا و دیسان هیزه کانی پشمه رکه شاره کانیان لی ټه ستیندراپه وه تا راده په ک له گوند و ناوچه کاندای جیگیر بوون، چالاکیه کانی خه باتکاران به ټن و پیاووه که مرهنگ ببووه. به لام دوی چه ندین سال که بنکه ی ده فته ری سیاسی سابیت بوو بوار بۆ کاری ته شکیلاتی و قوناعی سیته می په کیه تی ټان ده ستی به ټه ندامگیری و کارکردن کرد و له لایه ن حیزی دیموکراتی کوردستانه وه و به ته وسیه ی ده فته ری سیاسی به ریژ کاک عه بدوللا عیزه ت پور به ری سایه تی و ټه رکی ریڅخستی دوو باره ی په کیه تی ټانی دیموکراتی کوردستانی گرته ټه ستو و ورده ورده ټانی راهینا که چون کار بکن و ریڅراوه که یان ببوون ټینه وه. تا دوی ماوه په کی نه زور دوور ټه رکی به ری سایه تی که وته سه رشانی ټان خویان و خوشکه سه کین جه وانمه رد ټه و ټه رکه ی گرته ټه ستو و به حه ق به هاوکاری دلسوزانه ی ټان و به تایبه ت ټن و کچه لاهه کان زور سه رکه وتوو بوو که کاره کانی دا. ټه و رهوتی کاری

فکری حیزبایه تی ریگه له پیکه وه کارکردن و لیک نزیك بوونه وه مان دهگرئ. راسته ئیمه هه رکاممان له بواری فکری سیاسی وه سهر به حیزبیکسی سیاسی رۆژه لاتی کوردستانین، فکره سیاسی و حیزبیه کامنان لیک جیاوازن و ده توانین لهو بواره وه له چوارچێوهی حیزبه کهی خۆمان دا بۆ سهرکهوتنی ئامانجه سیاسی کامنان تی بکوشین، به لām زۆر هه له یه که ئه و فکره تیکه له به کاری ریکخراوه کانی ژنان بکری به و هویه وه که ژنان له هه موو شویتیک و له هه موو جیهان یه ک کیشه یان هه یه که ئه ویش کیشه ی نایه کسانی بوونه له گه له پیاوان و ئه و یاسایانه و ئه و دهسه لاتانه و ئه و هیزه سهره کیانه ی که پیاوان و ده بی بیان که ین به مروقی که هه موو وه ک ژن و پیاو به شدار بن. به لām به داخه وه دروستبوونی ئه و کۆده نگیه که زۆریشمان کار بۆ کردوه و زۆریک له ریکخراوه کانی ژنانی رۆژه لاتی کوردستان به پیر بانگه وازه کامنه وه هاتن، به لām تا ئیستاش به هۆی حازر نه بوونی به تایبه تی چه ند ریکخراویک له و ریکخراوانه ئه و کۆده نگیه پیک نه هاتوه. به لām ئیمه له و هه وه له ی خۆمان ماندوو نابین و به و هیوا یه ین که ده بی هه موومان بینه سهر ئه و قه ناعه ته ئه گهر هه نگاوه کامنان یه کگرتوو نه که ین چ له بواری کاری سیاسی و حیزبی و چ له بواری کاری ریکخراوه یی ئه و کاریگه ریه مان نابی و چاوه پروانی هه مووان له رۆژه لاتی کوردستان به دی نایه. چونکه چاوه پروانی خه لکی کوردستان یه کگرتویی ئیمه یه.

پ. له تبه وونی حیزبی دیموکرات دوو ریکخراوی یه کیه تی ژنانی ئی که وته وه ئایا پیت وایه ئه و له تبه وونه کار بکاته سهر ئه م ریکخراوه؟

وه لām: بیگومان له تبه وونی حیزبی دیموکرات که له تبه وونیکه نه خواز او بوو کهس پی خۆش نه بوو و که لکی ئی وهرنه گرت دوژمانمان نه بی، کاریگه ریی له سهر ریکخراوی یه کیه تی ژنانیش هه بوو. بۆ ماوه یه کی ریزه کامنان که تازه لیک ترازابوون ئه ندامانمان دابهش بوو بوون به سهر ههر دوو حیزبه که دا ناخۆش بوو. به لām خۆ ناکری که گرفتی هاته پیش

ئیراندا رۆلی زۆر کاریگه ریان هه بووه و له ریزی پیشه وه ی حهره که ته کاندان و ته نانه ت هاندهریکسی سهره کین بۆ به رده و امبوونی ئه و حهره که ته. ئه گهر ئاوریک له شه پۆلی گرتن و کوشتنی ئه م چه ند سه له ی دوایی به دینه وه ده بینین که ژنان له و لایه شه وه پشکی شیریان به رکه وته که ئه وه نیشانه ی چالاک بوونیه. ژنان و کچانی ئیران شان به شانی پیاوان له حهره که ته ئیعترازیه کاندان و له خه بات بۆ ئازادی ئیران هه نگاویان ناوه و قوربانی زۆریشیان له و پیتاوه دا داوه و ده سه که وتی کاریگه ریشیان له بواری مافی مرۆف و دا کوکیکردن له مافه ره واکانی خه لکی ئیران هه بووه. ژنان توانیویانه له ریزی پیشه وه ی خه باتی مه ده نی، ده نگ هه لپرن بۆ ئازادی یه کانی: راگه یاندن، راده برین، ژبانی دور له توندوتیژی و له بواری رۆشنیبری دا هه ندیک ژنی و امان هه یه که رۆژنامه نووس، دا کوکیکار له مافی مرۆف، ئه ندام و چالاکسی سیاسی و مه ده نی و... بوونه ته سیمبوولی ئازادیخوازی له ئیراندا و چه ندین خه لاتی نیونه ته وه یی دراوه به چالاکانی ژنی ئیرانی.

پ. ئایا ریکخراوه کانی ژنان چ له رۆژه لاتی کوردستان و چ له ئاستی کوردستان به گشتی تا راده یه ک توانیویانه لیک نزیك بینه وه ئایا ده ره تانی پیکه یانی فیدراسیونیکی ریکخراوه کانی ژنان چۆن هه ل ده سه نگینی؟ هیه کارتتان بۆ کردوه؟

و: ئیمه وه ک یه کیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستان په یوه ندیمان له گه له زۆر به ی ریکخراوه کانی ژنان، به تایبه تی ژنانی رۆژه لاتی کوردستان زۆر باشه. ماوه یه کی زۆریشه زۆر به جیدی و عه مه لی هه ولمان داوه که بتوانین کۆده نگیه ک له گه له هه موو ریکخراوه کانی ژنان که سهر به ههر حیزبیکسی سیاسی بن، پیک بینین و له و بواره شه وه هه نگاوی زۆرمان هه لپناوه و له زۆر ده رگامان داوه و ههر به رده و امیش ده بین. به لām به داخه وه له گه له ریزماندا بۆ هه ندیک له و ریکخراوانه ی رۆژه لاتی کوردستان که به قسه ی خۆیان کار بۆ کیشه و ئاریشه کانی ژنانی ولاته که مان ده کهن به لām بۆ وه ها هه نگاویک به ربه ستی

بلیم سه نگی ته و او دانان نیه و زۆر گرفت و که م کوریشمان هه بووه به لām ده کری بلیم زیندووترین سهرده می یه کیه تی ژنان بووه.

پ. ئیوه تا چ راده یه ک توانیوتانه جگه له کاری سیاسی، بۆ پیراگه یشتی کیشه کۆمه لایه تیه کان هه نگاوه ئینن؟

و: تا ئه و جیگایه ی بۆمان کراوه بۆ ئاشنا کردنی کیشه کۆمه لایه تیه کان زۆرتر هۆشیاریمان داوه و زیاتر کیشه کامنان به گرتنی کۆر و کۆبوونه وه و له ریگه ی کاری راگه یاندن به تایبه ت له گوڤاری ژنان دا که زمانحالی یه کیه تی ژنان و به رنامه ی بۆ به ختاری کۆمه ل و گرتنی سیمینار و هتد..... کیشه کۆمه لایه تیه کان به یه نه روو کار بکه ین بۆ بنبر کردیان. دیاره ئیمه ناتوانین له و بواره دا کاری ئیجرا بی بکه ین له سه تحیکسی به ربلاو دا به لām بی کاریش ههر رانه وه ستاوین و ئه گهر بۆ فه ره نه نگسازیش بی بۆ داها تویی ولاتمان کاری بۆ ده که ین. هه ره وه ها ههر پۆله لاویک که دین و ده بنه پیشمه رگه و ده وه ی سیاسی _ نیزامی له فیرگه دا ده بین یه کیک له ئه رکه کانی ئیمه ئه وه یه که ههر له سه ره تاوه ئه و گنج و لاوانه که له نیو کۆمه لگه ی ئیران و له کوردستان را دین یه کیک له ده رسه کانیان ژنان و مافه کانیان و ناساندنی ریکخراوه که مانه و ئاشنایان ده که ین به وه که ریگه ی خه بات ده گرنه به ر ده بی یه کیک له خه با ته کانیان خه بات بۆ نه هیشتنی جیاوازی ره گه زی و توندوتیژی و دابینبوونی یه کسانیه له کۆمه لگای داها تویی ولاته که مان. لیردا پیم خۆشه ئاماژه به وه بکه م که زۆریان که باسی ئه و مافانه ی که ده بی ژنیک وه ک تاکیک هه بی، هه ندیکیان به شانازی وه پینان خۆشه ئاماژه بکه ن که باش بوون له گه له مینه کانی بنه ماله کانیان و هه ندیک له وانیش خۆیان سه ره زه نش ده کهن که بۆچی خراب بوون له گه لیاندا.

پ. نه خشی ژنان له بزوتنه وه ی ئازادیخوازی نه مروی ئیران و کوردستان چۆنه؟

و: به خۆشحاله وه ده کری بلیم که ژنان له بزوتنه وه ی ئازادیخوازی له

تایبته تی ټو به شه که به شی سهره کی ریڅخراوه که مان بووه گرفتی هه بی.

لیزه شه وه بو ټو هاوکاری هه موو کومیتته ی به ریوه به ری گشتی یه کیه تی ژنان له ئاست هاوکاریان سوپاسیان ده کم و ریز له ماندووی نه ناسیان ده گرم، دهستی ټو هاوپی و دلسوزه پیاوانه به گرمی ده گوشم که زور به عه لاقه وه قه له مه کانیا، به ریونینیه کانیا، دلسوزی یه کانیا، دهسته رهنگینه کانیا و هنده.... هاوکارمان بوون بو سهرکه وتی هه رچی زیاتری ریڅخراوه که مان و نیشانیا داوه که به حق خوازیاری یه کسانیا له کومه لگا که ماندا. هیوادارم له وهش به دوا و له ئالوگوره کانی گوره پانه که دا هه روا هاوکارمان بن و له پشتگیریه کانیا بی به شمان نه که ن. دوا یین وته ټو وه یه که به گرمی له لایه ن ریڅخراوه که مان وه سپاسی پشتگیری و دلگرمی حیزبی دیموکراتی کوردستان ده کم که به حق و به کرده وه نیشانیا دوا که ټه گره ټیمه ژنان هه نگاو یک بو پیشه وه هه ل بگری ټوان یارو پشتیوانمان.

هه ر کاریک که هاوکاری ټوانی ویستی دریاغیا نه کردوه و شتیکی له هه مووی گرینگر سهر به خوی کاری ریڅخراوه که مان به ته وای له بواری په یوه ندی، بریاردان له هه ر شتیکی که بوخومان به سه لاحمان زانیب، چالاک، پاریزراو بووه و هیچ نه و عه لپرسینه وه یه کمان لی نه کراوه که بوچی ټو کاره ده که ن یان بوچی ټو کاره ناکه یین، مه گره قه سدی هاوکاریان هه بووبی.

روو به ژنانی روژهلای کوردستانیش ده لیم که ده بی کاریک بکه ن له رووداوه کان به جی نه مینن و قولی هیمه ت هه لمان و له هه ر رووداو یک که دپته پیش بو قازانجی نه ته وه که مان و به تایبته ټو زولم و زوریانه ی له ژنان ده کری هه ول بدن له و حاله ش دا بینه پشتیوانی ریڅخراوه که مان بو سهرکه وتی هه رچی زیاتری ئامانجه کانمان، که ئامانجی هه موو ژنانه. سهرکه وتووبن.....

دا به تیروانینیک له وه زعی ئیستا که سهرده می رووخانی دیکتاتورره کانه له ناوچه که دا پیم وایه که ټوه بو خوی زهنگیکی وشیار که ره وه ی ژنانه که نه مانی دیکتاتورره کان یانی دابینوونی سیستمیکی دیموکرات و خه لکی و ژنانیش له و نیوه دا و له و سیستمانه دا زیاتر خویان ده بیننه وه و دان به مافه کانیا داهندری، که واته هه ولکی جیدی پیوسته که ژنان له ئیستاوه له خه بات بو چه سپاندنی داواکانیا له یاساکانی داهاتوودا رول بگری. سهرده م پیشانی داوه که ژنان چاووگوینا کراوه ته وه و به مافه کانی خویان ئاشنا بوون له و خه باته ش نه وه ستن تا وه دی دین. هه ریویه کونگره ی سیته می یه کیه تی ژنان که له سالی ۱۳۹۰ دا ده گری ده بی رهنگدانه وه ی هه موو رووداوه کانی ناوچه که بی و به وشیار ی ته و اووه هه نگاو باوی و بریاره کانی سهرده میانه بی. رووی قسه شم دیاره له کچان و ژنانی لای و وشیاره که ده بی ټه رکی زیاتر بخنه ټه ستوی خویان که به ئیمان وه ده لیم ټه گره ټیمه ی ژنان بمانه وئ و نه ترسین و به رگی ته وه زه لی له خو دادرین، زور له وه که هه یین سهرکه وتووتر ده بین. پیم وای ټه گره بیر له و چه ند خاله بکه ی نه وه که له فکریشمان دایه ده توانین کونگره یه کی سهرکه وتومان هه بی به کومه لیک بریاری تازه و کومه لیک مروقی لیتهاوو و کارا له و بواره دا که من ټوه له هه لسوکه وت و له چاوه کانی ټه ندامانی خومان داده بینم. دیاره دیسان ده لیم داهاتوو رووداوه کانیش ده زانن ده بی چ بکه یین و به کوئ ده گه یین. ټیمه کارو به رنامه ی خومان به و پری هه ست به به رپرسیاره تیه وه به ټه نجام ده گه یین، داهاتوو، داهاتوو ته عین ده کا. هیواخوازم داهاتومان روون بی.

پ. ټه گره شتیکی نه گوترا بی و بته وئ بیفه رمووی، فه رموو

وه لام: له کوتایی دا ده ستخوشی به گو قاری ژنان و ستافه که ی و به تایبته سهرنووسه ر ده لیم که له و ماوه ی که من به رپرسی بووم له یه کیه تی ژنان له و په ری له خو بووردوویه وه و زور ده قیق و له کاتی دیاری کراوی خوی دا و به گو قاریکی قورس و قایم کاریان کردوه و نه یانه یشتوه به

ده ست له سهر ده ست دابینی و لی گه ری که ره نجی چه ندین ساله ت به فیرو بروا سهره تا ئیمه داوامان و ابو له هاو ریئانمان که با حیزبی دیموکرات وه ک هیژیکی سیاسی کاری خوی بکا به لام با ئیمه وه ک ریڅخراویکی تایبته به ژنان به ده وری یه که وه کار بکه یین به لام به داخه وه چه وه که به سهر یه کیه تی ژنانیش دا زال بو و بووین به دوو به شه وه دیاره به شه که ی که ئیمه کارمان تیدا ده کرد زور گرفتمان بو نه هاته پیش چونکه هه موو ټه ندامانی کومیتته ی به ریوه به ری هه لبریدراوی کونگره ی یه که می ژنان و به رپرسی یه کیه تی ژنان و هه موو به ریوه به ری گو قاری ژنان و زور به ی شته ره سمیه کانی له جیگه ی خوی بو و ته نیا له سه تحی ټه ندامانمان دابوو که دیسان ده لیم به داخه وه له ئیمه دابرا. هه ریویه ئیمه به هه ولی دلسوزانه ی کومیتته ی به ریوه به ری و ټه ندامانمان زور زوو ده ستمان کرده وه به چالاک خومان هه رچه ند دابرا نی هاو ریئانمان خو ش نه بو و هیوامان ده خواست ریڅخراوه که مان به هه موو ټه ندامانیه وه چالاک خوی ټه نجام دابا و بو هه موو لایه ک با.

دیاره له بواری په یوه ندیمان له گه ل ریڅخراوه کانی دیکه و کوپ و کومه له کانی ژنان چ له نیو ریڅخراوه کانی روژهلای و چ له نیو ریڅخراوه کانی باشووری کوردستان و دوستانمان گرفتمان نه بوو.

پ. ئیستا به ره و پیری کونگره ده چن، جه نابت وه ک سکر تیری یه کیه تی ژنان ټه م کونگره چون هه ل ده سه تگینی و پیت وایه چ ناوگو ریک ټه م کونگره یه دا ده بی؟

وه لام: راسته من سکر تیری یه کیه تی ژنانم به لام ناتوانم پیشبینی ټوه بکه م که رهنگه یه کیه تی ژنان به چ ئاقاریکا تی ده په ری به و هویوه که ده بینین به خو شیه وه له ناوچه ی روژهلای ناوه راست به گشتی و ئیران به تایبته ی روودا و ئالوگوره کان زور خیرا تیپه ر ده بین و پیشبین کردنی تا راده یه ک ئاسته مه، به لام هیوا ده خوازم که هه روه ک له دوا ی کونگره ی دووه میشه وه که له و شه رایته سه خته دا خومان گرتوه و به گو و تینیکی که له ټه ندامانی کومیتته ی به ریوه به ری گشتی و ټه ندامان دا هه بوو له و کونگره یه ش

ژن « زهعیفه » نیه!

حههه رهسوول حهسهن پووور

شارهکانی کوردستاندا کهم نین ئەو ژنانەیی سینگیان کردۆته قه‌لغانی گولله و به دەستی به‌تال به‌لام به ئیراده‌ی پۆلایین به‌ره‌و روی دوژمنان ده‌بنه‌وه و باکیان له لیدان و گرتن و زیندان و ته‌نانه‌ت سیداره‌ش نیه.

ئێستا ئیدی ئەو سه‌رده‌مه به‌سه‌ر چووه که‌قه‌وانه سوواوه لێدیریته‌وه و ژن وه‌ک «زه‌عیفه» سه‌یر بکری و داوا ره‌واکانی ژیر پی بخری. چونکی ژن زه‌عیفه نیه.

پێشمه‌رگه‌و بلاوکراوه‌ی سازمانی، خزمه‌تی هه‌ره به‌رچاوی کردووه. ژنان جگه له‌وه‌ی له راپه‌رینی گه‌لانی ئێران به دژی ریژی می پاشایه‌تیدا رۆلی شایانیان دیوه. به ده‌ستپیکردنی شو‌رشی هه‌ق‌خو‌ازانه‌ی گه‌له‌که‌مان له رۆژه‌لاتی کورستاندا، بوونی ژن له ریزه‌کانی هی‌زی پێشمه‌رگه‌ی کوردستاندا هه‌ق‌انییه‌ت و ره‌وا‌بوونی داوا ره‌واکانی گه‌لی کوردی زیاتر سه‌لماندووه.

ئێستا‌ش له خه‌باتی مه‌ده‌نی و له شه‌قامه‌کانی

له میژووی پرکاره‌سات و خویناوی گه‌لی کورد دا، ژن شانبه‌شانی پیاو له خه‌بات و به‌رخ‌واندا به‌شداری کردووه. جگه له‌مه له گشت بو‌اره‌کانی تیکۆشانی میله‌ته‌که‌ماندا وه‌ک: بو‌رای زانست و زانیاری، کومه‌لایه‌تی و ئابووری و سیاسی له مه‌یداندا بووه و هه‌یه. له میژووی خه‌باتی ژنان دا چه‌ندین نمونه‌ی به‌رچاومان هه‌یه.

قه‌ره فاتیمه له ئه‌ره‌زرۆم و له شه‌ری رووس و عوسمانیدا سالی (١٨٧٧) به‌شداری کردووه. کو‌یر نه‌کرده‌وه.

له رۆژگاره پر ئه‌سته‌م و توندوتیژه‌کاندا، ژنی کورد رۆلی به‌رچاوی گێراوه و له‌و رۆژگارانه‌دا که باوک و براو هاوسه‌ری له ریزی پێشمه‌رگه‌دا‌بوون، شانبه‌شانی ئه‌وان بووه و به‌شی هه‌ره زۆری باری ئابووری و کومه‌لایه‌تی و په‌روه‌رده‌کردنی مندالی له سه‌ر شان بووه و هه‌رده‌م به یارمه‌تیدان و خزمه‌تکردنی هی‌زی به‌رگری و کو‌کردنه‌وه‌ی پیتاک و نارده‌نی بۆ به‌ره‌کانی شه‌ری به‌رگری، خزمه‌تکردنی نه‌خۆش و بریندار و ته‌نانه‌ت گه‌یاندنی پۆسته و نامه‌ی هی‌زی

**مینا خانمی خیزانی
شه‌هید پێشه‌وا قازی
مه‌مه‌د که یه‌که‌م
ژن بوو له کو‌ماری
کوردستاندا ناوی خۆی
له ریزی یه‌کیه‌تی
ژنانی دی‌موکراتدا
نووسی و به‌کرده‌وه
هاته مه‌یدانی
تیکۆشانه‌وه و پاش
شه‌هید بوونی پێشه‌وا
بنه‌ماله‌که‌ی کو‌یر
نه‌کرده‌وه**

مهودا دووری پيوهره کان له کومه لگه ی داخراودا

په ژاره مه مه نند سائج

ژن کاریکي سهیر دهکن نهوان گهره کیانه نه م دوو پیوه ره وهک یهک لی بکن واته ژن وهک پیاو لی بکن وهک نه وهی پیاو فریشته بی. ژنیته تی ژن له م بوته یه دا ده توتینه وه بی گوئی دانه نه وهی ژن ژنه خاوه ن تاییه تمه ندیبی ته تی سروشتی ژنانه یه تی وهک ژن و له که نالی ژنانه وه گوزارشت له خوی دهکا .

نابی پیمان وایی به ژن وهک پیاو لیکردن ئیدی کارمان ته واوه کروکی بانگه وازمان پیک ده هیئی که بوون و گوتاری ژنانه ی هیه. به م کاره مان هم ژن زیاتر نه فی ده که یین هم روایه ت ده دین به پیاو سالاری. که واته به ژن وهک پیاو لیکردن شایه نی ئیرادی زوره بو بارودوخی کومه لگه یهک که تیادا هر شتی بگرین ریشه یه کی قولی کومه لایه تی و میژوویی هیه و کاری راسته و خو و له پر دا هه زم ناکا. به لکوو به بهرنامه ریژییه کی ورد هاوکات گورانیکي پله به پله ی سروشتی و له سر خو و بنچیه نه یی گهره که. به مهش هاوسه نگی ده گه ریته وه بو نه و ته رازووه مرو سالا رییه کی که میژوویه که لاسه نگه.

مه به ست له جیاوازی پیوه ره کان لیک نه چوونی نه و نامراز و پیوه رانه یه که ژیانی هه ردوو ره گه زی پی هه ل ده سه نگی نری، به چه شنیکي پوونتر کاتی نمونه ی پاکي و باشی و ره سه نیه تی کیژوله یهک بریتیبی له بی ده نگی و شه رمکردن و خو درنه خستن، نه و نمونه ی نازایه تی و باشی و پیاوه تی و ره سه نیه تی کوریک بریتیبی له جول و شهرم نه کردن و دهنگ به رزی. له ناکام دا هه ردوو کیان له پله یه کی باش و نامانجیکي هاوبه شدن، به لام به دوو ریگای دژیه کدا نه مهش هه رایه کی زور ده نیته وه له کومه لگه یهک که باشتیرین نه دامانی له کچیکي پووسی و به شهرم و کوریکي جه سور و نازا و به جه رگ بی.

که واته هر چه نده بهرنامه و پلان ره گه زی هاوبه ش و چوونیه کی هه بی نه وه نده زه ربه به هه ردوو لایه نی هاوبه ش ده گه یه نی، بویه زور گرنگه برابوون به جیاوازی دوو ره گه ز له کومه لگه یه کی داخرا و نیمچه داخراو دا برابوونیش به م جیاوازی به پیتا پیتا که م ده بیته وه به نه دازه ی کرانه وهی کومه لگه و هر بهرنامه و یاسایهک له هه ناوی کومه لگه هه لنه قولایی هیچ کاریه گریه که به جی ناهیلی .

لایه نگرانی کلتوری داخراو و کونه خوازان پشتگیری له راده به دهری نه وه ده کن نیوان نه م دوو پیوه ر و نامرازه (پیوه ری هه لسه نگانندی کچان و کوران) چرتر و مهودا دوورتر بکه نه وه کچ به شهرم و په راویز تر کوریش نازاتر و چاو قایم تر . نه وانی دیکه واته هه لگرانی دووشمی یه کسانیی

ناسته نگی هه ره سه ره کی که له دانانی شیوه و ریگه یه کی گونجا و بهرنامه و ریپره ویکي راست که تیادا نارمانجی بنجی به خته وه ریی ژن و قوتار بوونیه تی له و کوت و به نده کلتوری به قه تیس ماوه نه و جیاوازی به زهق و مهودا دووری به پیوه ر و نامرازه کان که کیشه ده خه نه نه و پیوانه مرو ف سالاری به میژوویه که خه ونمانه، به داخه وه تایه کی له ناسمانه و نه وی دیکه ی له سر زهویه .

ده کری بگوتری جیاوازی و مهودا دووری پیوه ر و نامرازه کان به نده به ناستی ژیاری کومه لایه تی به هر کومه لگه یهک که تا چ ناستی خه سلته ته کانی ده ورانیشینی به جی هیشتووه . کومه لگه روژ هه لاتیبه کان و کومه لگه ی کوردی که له قونای گواستنه وه یه کی نالوز دایه هه ندی جار پیوه ره کان لیک ده دن هه ندی جار فرسه خی لیک دوور ده که ونه وه .

ژنانی کریگرتە

وه‌رگێران: شیلان قوربانی هەر

ودواتر په‌روه‌نده‌که راگیرا.

-له کوتایی دا پیشنیاری

پێ کردم که له و جۆره ژنانه

دووری بکه‌م چونکه ههم

بۆخۆیان مه‌ترسیدارن و

ههم ئەو که‌سانه که وه‌ک

ئیسکورت ههمیشه له‌گه‌لیانن

و له لایه‌ن ده‌زگای قه‌زایی

یه‌وه پاریزراون و له کوشتنی هه‌چ

که‌سه‌ش ناترسن.

هه‌ندیک له‌و کچانه که له بنه‌ماله‌ی

شه‌هید و جانبازه‌کانن، هه‌رچه‌ند

که موخالیفی حکومه‌تن به‌لام بۆ

به‌ده‌سته‌پێتانی بژیوی ژانیان و که‌لک

وه‌رگرتن له هه‌ندیک ئیمتیاژ وه‌کو چوونه

زانکۆ یا وه‌رگرتنی بۆرسیه‌یه بۆ خۆیندن

ناچارن ئەو کاره بکه‌ن.

به‌لام به گشتی ئاشکرابوونی ئەو

جۆره‌بابه‌تانه به زه‌ربه‌یه‌کی گه‌وره‌ده‌زانم

که له کومه‌لگای ژنانی ئێرانی ده‌که‌وی

و پشتیوانیکی به هه‌زیشه بۆ بانگه‌شه‌ی

رێژیم که هه‌ول ده‌دا ژنان وه‌ک هه‌زینیکی

زه‌عیف و نه‌فس نزم نیشان بد.

هه‌موومان ئەوه باش ده‌زانین که

ئەو که‌سانه‌ی له رێپێوانه‌کان و بۆنه

جۆراوجۆره‌کانی رێژیم دا به‌شدار ده‌بن

ئەگه‌ر باجگریش نه‌بن که‌سانیکن که

راده‌ی تیگه‌هه‌شتیان زۆر که‌مه و ئەسیری

ئەو ده‌زگا هه‌لخه‌له‌تینه‌یه‌ی رێژیم.

که‌وابوو به‌شدارێ میلیۆنی ئەو که‌سانه

نابنه هۆی نا‌ئومیدی ئیمه بۆ گه‌یشتن به

ئامانجه‌کانمان و ته‌نیا ده‌بنه‌ جیگای داخ که

هه‌ر بۆخۆیان بوونه قوربانی ئامانجه‌کانی

رێژیم. مانه‌وه‌ی ئەوانه ته‌نیا ده‌بیته هۆی

به‌رده‌وام بوونی فه‌قیری و مال‌وێرانی

میله‌ت و شه‌ری ئیمه‌ش له‌گه‌ل رێژیم

شه‌رکردن له‌گه‌ل میله‌ت نه‌یه.

حکومه‌تی ئێران ئەوه‌نده درنده‌یه

که پیلانی که‌لک وه‌رگرتن له‌وانه‌شی

به مه‌به‌ستی خراپ دا‌رشتوو و ئەگه‌ر

ئەوانیش قه‌بوول نه‌که‌ن له زیندانه‌کان

دا به‌و تاوانانه‌ی که وه‌پالێان دراوه

ده‌کوژرین، له مانگه‌کانی رابردوودا

راپۆرتی زۆر له‌سه‌ر مه‌رگی گوماناوی

ئەوانه‌بلاوکرابه‌وه و ته‌نانه‌ت ناوی هه‌ندیک

ژن بلاوبوووه که تاوانه‌کانیان ناراست بو.

به‌هه‌رحال ئەو که‌سانه بوونه قوربانی و

ههم له لایه‌ن کۆمه‌لگاو هاشایان لێ

کراوه و ههم له‌لایه‌ن حکومه‌ته‌وه وه‌ک

مردو و حیسابیان بۆ ده‌کری.

ناو کۆمپانیا هه‌یره‌میه‌کان (گلد کوئستی)

و ئەو مال و باندە فه‌سادانه و بۆ

ده‌سته‌نیشانکردنی ئەو کچانه که له ماله‌وه

راده‌که‌ن و یا ئەو که‌سانه که موعتادن

و شه‌وانه له پارک و سه‌رشه‌قامه‌کان

ده‌مینه‌وه که‌لکیان لێ وه‌رده‌گرین و

چونکه سه‌مایه‌کی جوانیان هه‌یه و که‌س

لێیان به گومان نابێ. به‌لام له‌به‌ر ئەوه‌ی

که‌سه‌یه‌تی یه‌کی باشان نه‌یه و بۆ پوول

هه‌موو کاریک ده‌که‌ن ده‌بی هه‌میشه له

ژێر چاوه‌دی‌ری دابن ده‌نا زۆر به ئاسانی

فیلمان لێ ده‌که‌ن.

- پرسیارم لێ کرد باشه ئەوانه که

کاریان سه‌خو‌ری کردنه چ پتوه‌ندییه‌کیان

به به‌شداریکردن له رێپێوانه‌کانی

حکومه‌ته‌وه هه‌یه و وێنه‌ی خومه‌ینی

و خامه‌نه‌یی هه‌ل ده‌گرن و له وتوێژه

ته‌له‌فزیۆنه‌کان دا قسه‌کانی رێژیم دووباره

ده‌که‌نه‌وه؟

- له ولام دا وتی راسته که

ئیداره‌کان داوا له‌و ژنانه ده‌که‌ن که

کاری سه‌خو‌ری و ئیتلاعاتی بکه‌ن به‌لام

ئیداره‌کانی ئیتلاعات و سپا و وه‌زاره‌تی

ئیتلاعات و ته‌نانه‌ت ده‌نگ و ره‌نگی

کۆماری ئیسلامی ده‌توانن بۆ مه‌به‌ستی

سیاسی خۆیان که‌لکیان لێ وه‌رگرن.

ته‌نیا ئەوه‌نده به‌سه که پیش ده‌سته‌پیکردنی

مه‌راسیمه‌کان نووسراوه‌یه‌کیان به‌ده‌نی و

له‌به‌ری بکه‌ن تا له پیش کامی‌زا ئەو قسانه

دووباره‌بکه‌نه‌وه و بینه‌ر به‌لاری دا به‌رن

که ژنانی به‌و سه‌ر و سه‌مایه‌ش لایه‌نگری

له رێژیم ده‌که‌ن.

- دواتر به‌م شیوه‌یه‌ی درێژی به

قسه‌کانی دا و وتی:

- هه‌ر وه‌ک به‌سه‌ج یا سپا که له

تاوانبارانی ناسراو و پێشینه‌دار وه‌کوو

لییاس شه‌خسی و دا‌رده‌ست که‌لک

وه‌رده‌گرن بۆ گه‌یشتن به ئامانجه‌ سیاسی

یه‌کانیان، ده‌توانن له‌و ژنانه‌ش که‌لک

وه‌رگرن . بۆ نمونه هه‌ر ئەو ژنه که

ئیددعای ده‌کرد ژنی سه‌یغی عه‌تاؤللا

موهاجیرانییه و له دادگا شکایه‌تی لێ کرد

و دواتر مه‌علووم بوو که پیلانی له پیشدا

دارپێژراوه له لایه‌ن ئیداره‌ی ئیتلاعات

زۆرم پێخوش بوو بزانه که ئەو ژنه

کریگرتانه چ جۆره که‌سه‌یه‌یه‌کیان هه‌یه؟

چۆن و به هۆی چ ریکخوا و ئیداره‌یه‌ک

کاریان پێ ده‌کری؟ چه‌نده‌یان چه‌قه‌ده‌ست

ده‌دریتی؟ له چ چین و وتوێژیکن و وه‌زعی

ئا‌بووریان چۆنه؟..... هه‌ر بۆیه چومه‌ لای

(برای میزیدی خوشکه‌که‌م) که له ئیداره‌ی

ئیتلاعات و ئەمنیه‌تی گشتی کار ده‌کا.

دوای که‌میک قسه و باس چه‌ند دانه له

وێنه‌ی ئەو ژنه به کریگرتانه‌ی که له ناو

موبایله‌که‌م دابوو پیم نیشان دا و لیم پرسی

که مه‌سه‌له‌ی ئەو ژنانه چیه؟ پیکه‌نی و

وتی بۆ ده‌ته‌وه‌ی ژبانی هاوسه‌ری پیک

بیتی؟ وتم نا خودا نه‌کا من بمه‌وه‌ی

رۆژیک له‌گه‌ل ئەو جۆره که‌سانه ژبانی

هاوسه‌ری پیک بێنم. ته‌نیا ده‌مه‌وه‌ی بزانه

که ئەوانه به‌و سه‌ر و وه‌زعه‌وه چۆن له‌و

ریوره‌سمانه‌دا به‌شدارێ ده‌که‌ن؟ وتی

که ئیمه به‌و ژنانه ده‌لێن (ژنانی ده‌لال)

زۆربه‌ی ئەو ژن و کچانه به تاوانی دزی،

ئیتلاعات، هه‌لاتن له ماله‌وه و به‌ره‌لایی

ده‌سته‌سه‌ر ده‌کری‌ن و دوای سازکردنی

په‌روه‌نده و لیکۆلینه‌وه سه‌ره‌تایی یه‌کان و

دواتر دادسه‌را و ده‌رچوونی حوکم له دادگا

بۆ زیندان و به‌ندی ژنان به‌ری ده‌کری‌ن.

له زیندانا له ناو ئەو ژنانه، که‌سانیک که

راده‌ی خۆینده‌واریان له‌سه‌ریه‌یه و زۆر

زیره‌کن و پێشبینی ده‌کری که دوای

ئازادکردنیان دووباره‌ روو له کاری

خراپ ده‌که‌نه‌وه ده‌سته‌نیشان ده‌کری‌ن

و پیشنیاری هاوکاریان پێ ده‌دری که

دوای ئازاد کردنیان بۆ چه‌ند سازمانیک

وه‌ک (وه‌زاره‌تی ئیتلاعات، ئیتلاعاتی سپا،

پۆلیسی ئاگایی و پۆلیسی ئەمنیه‌ت و

.....) کار بکه‌ن. زۆربه‌ی ئەو ژنانه له‌به‌ر

ئەوه‌ی که بنه‌ماله یا میزیدی باشیان نه‌یه و

یا بژیوی ژانیان ئەوه‌نده نه‌یه که بتوانن

خۆیانی پێ به‌خێو بکه‌ن پیشنیاره‌که‌یان

قه‌بوول ده‌که‌ن.

برای میزیدی خوشکه‌که‌م، له درێژه‌ی

قسه‌کانی دا وتی: بۆ نمونه هه‌ر ئیداره‌ی

خۆمان (پۆلیسی ئیتلاعات و ئەمنیه‌تی

گشتی) له‌و کچ و ژنانه بۆ دزه‌کردن بۆ

حیجابی زوره ملی، به ندیخانه په ک

له نیو به ندیخانه دا!

و. دایکی کیان

مه سه له ی حیجاب وهک برینیکي کونه که هیچ کات ساړیژ نابجی به ردهوام به ژان و خویناویه.

حیجابی زوره ملی په کیک له گرینگترین و سهره کترین که ره سه ی سهرکو تکر دنی ژنان له ماوه ی سی ودووسال حکومته کردنی کوماری ئیسلامی دا بووه. که ره سه په ک که له سهره تاوه به بی دهنگی و سهردانه واندن قه بول کراو جگه له نارہزایی دهر برینی ژنانیک که به ته نیایی هاوریان دهر کرد، هر له سهره تاوه کپ کرا، زوره ی ژنان نه ته نیا هر گرینگیان پی نه دا، به لکوو به هوگر بوونیان به ریکخواوه مه زه بیه کان که نه و کات چالاکي سیاسی بوون، چ به ئیدئولوژی ئیسلام و چ مارکسیسم -

لینینیسیم، ته نانه ت پیشوازیشیان له م کرده و هیه دهر کرد. لایه نگرانی شهریه تی و ریکخواوی مواهیدین و ریکخواوه مه زه بیه کانی تر پییان و ابوو بیروبوچوونه کانیان به ئاکام دهگا و ریکخواوه چه په کانیش که به ته و او ه تی به فکریه تی مه زه بیه وه ده جوولانه وه و له ژیر کاریگه ری روانگه ی به کسانکردنی مانئوئستی و دژه روژئاوایی له گه ل ههر چه شنه جل و به رگیکي مؤدیترن و ئارایش و خورازاندنه وه دژایه تیان دهر کرد، چارشیتو، له چکه و مانئویان په سند کرد و زور خیرا لایه نگرانی خوئیان له گه ل نه وان گونجاندو نه زانانه خه نجه ری حیجابی زوره ملییان به دهستی خوئیان له جهسته ی کومه لگا چه قاند.

باس له سی سال له وهی پیش نیه، باس له ته و او ی نه سی ساله یه که

دین و ده ولت، ئازادی خوداپوشین و بیروپاده ربیرین ده که ی، نابجی ئایاتی قورئان بینینه گوژی که ئایا ئیزنمان هه یه مووی سهرمان دیار بی یان نا. نه گهر دژایه تیه کمان دیت ده بی چی بکه ین؟ ده بی خه بات بو به ده سته نانی به شیک له مافه کانی ژنان وه لابننین و قه ناعه ت به یاساکانی ئیسلام بکه ین؟ نه گهر له قورئان دا ته نیا باسی خوداپوشین کرابی، که و ابوو مه جبوورین خومان داپوشین نه گینا به ندیخانه، قامچی و سیداره مافی تاکی خه تاکاره! ئایا به راستی نه مه خوسانسور کردنیکی گهره له باروودوخی سهرکو تکر دنی حکومتی ئایینی دانیه؟

نه گهر ئاگاداری نه م مه سه له یه هه ین که ئیستا به ناچاری و له ژیر سهرکو تکر دنی دا له هیندیک داواکاریه کانی جولانه وه ی ژنان تی ده پیرین و له رووی زانیاریه وه لئی

به و شیوه یه تیپه ری. باسی بزوروتنه وه ی ژنانیکه که له ته و او ی نه م سالانه دا نه ته نیا ئاماژه یه کیان به حیجابی زوره ملی نه کرد، به لکوو ئیستاش قه بوولیا نه وه به دوا ی ته فسیری ئایاتیکي قورئان دان تا کوو ریگه ی دهر باز بوون له حیجاب له روانگه ی ئایینی ئیسلامه وه به ره و له قه له م بدن.

چ گرینگیه کی هه یه که بیسه لمینین، قورئان باسی ئازادی جل و به رگی کردوه، یا باسی حیجاب؟ نه گهر له قورئان دا هاتبی که ده بی حیجاب به زور بی، ده بی پیشگیری له حیجاب بکه ین؟ هه لبت له گه ل که سانیک که ده یانه وئ ده ستوراتی قورئان له کومه لگا به ریوه ببه ن و ده ولتیکي جیا له مه زه بیان قه بول نیه و باوه ریان به جیایی دین له سیاست نیه، ناتوانین وه ها مه سه له یه ک بینینه بهر باس. به لام نه گهر باسی دیموکراسی، جیایی

له ئاگردا دەسووتین، خەبات بکەین؟
چ کاتیک؟ ئیستا سی و دووسالە
وهدوا کەوتووین.

ئیستا کە نەسرینی ستوودە، ژنیک
کە وەک هەموو هاوبەندیەکانی خۆی،
سووکایەتی کۆماری ئیسلامی چ لە
بەندیخانە ی گەورە ی کۆمەلگاو چ لە
بەندیخانە ی ئیوین دا، زۆر شکۆدارو
زۆر بە عەزمەت بە خەلک و بە ئیران
و بە گشت جیهان نیشانی داوە، و
دیسانیش بە غیرەتیکی جیگە ی ریزەو،
لە ویدیوی خۆی دا بی لەچکە پەيام
دەنێ، ئەم غیرەتە ی بە کەسانی
تریش دەدا کە لە بابەت حجابی
زۆرەملیو قسان بکەن و بنوسن.

ئەمە کۆمیدیە یا تراژیدیە؟ کە قژی
ژنیک لە ویدیو دا وەها قالمە قالمیک
بخاتە نیو سەرائی دەسەلات بە دەستی
زالمەو. ئەم کار بە دەستە ترستۆکانە ی
کە لە ترسی جوولانەو ی خەلک،
چووکتترین بزوتنەو بە زەربی توپ و
تانک لە ناو دەبن، سروسشتیە کە توانای
دیتنی مووی بی لەچکەیان لە ویدیوش
دا نیە و لەو مەسەلە ی وەک بیانویە ک
بۆ سەرکۆتکردنی هەرچی زۆرتری
خەلک، تەنانەت لە نیو بەندیخانە ش دا،
کەلک وەر دەگرن.

ئەم کردەو یە تەنیا باسی ترسیکی
گەورە لە جوولانەو یەکی گەورە دەکا
کە خۆی وەک دەستبەسەرکردنی
بەربلاو، ئەشکەنجە و دەستدریژی و
لە سیداردانی مرقۆفەکان دەردەخا.
بەلام ئیستا کە بزوتنەو،
گەورەیی خۆی لە تاک بە تاکی ئەو
مرقۆفانە دا نیشان دەدا کە لە بەرامبەر
بە ناو دادگاکی کۆماری ئیسلامی دا
رادەو دەستن، شاراو دەکان لە قاو دەدەن
و ئەبەدی دەبن.

ئەمرۆکە نەسرینی ستوودەکان
هیمای جوولانەو ی ژنانن. گەلالە ی لە
ناو بردنی حجابی زۆرەملی و ئازادی
خۆپۆشین چیتەر خەون و خەیاڵ نیە کە
بزوتنەو ی ژنان نەتوانی لێی نزیک
بیتەو. وەرن با لە جیات ی هەلسەنگاندنی
مافی ئازادی خۆداپۆشین لەگەل
ئایەکانی قورئان، ئەم مافەو بە گشتی
مافەکانی ژنان بە جیا، لە چوارچێو ی
ستەم و ئەو جیاوازیە ی کە هەییەتی،
لێک بدەینەو!

وہا راھیناوە کە هیندیک زەخت لە سەر
جەستە ی خۆیان هەست پی ناکەن یا
بۆخۆیان نایانەو ی هەستی پی بکەن.
بەردەوام مەسائیلیکی گرینگترهه یە کە
بی بایەخ بوونی سەرنیزە ی حجابی
زۆرەملی کە لەسەر کچان و ژنانی
ولاتە کەمانە، دەسەلمینی.

حجابی زۆرەملی کەسایەتی
دووچەشنە دادەپێژی.

حجابی زۆرەملی بە ئاشکرای
توندوتیژیە کە کە بە شیوہیەکی بەربلاو
لە کۆمەلگادا بوونی هەییە و لەلایەن
زۆرە ی کچان و کورانی ولاتە کەمان
هیچ کات قەبوول نەکراو بەر بەرەکانی
کردن لەگەل ئەو مەسەلە یە بە
کارشکینی و بە شیوازی جۆراوجۆر
هەموو کەرەت دەستی پی کردەو.

سەرەرای ئەو ی دروشمی ئازادی
خۆپۆشین و بەر بەرەکانی لەگەل
حجابی زۆرەملی هیچ کات نەچۆتە
نیو لیستی داواکاریەکانی بزوتنەو ی
ژنانەو. کە وایوو کە ی دەبی ئەم
داوایە گرینگی پی بدری و وێرای ئەم
کچ و کورانی کە بە سەر و رووی
خویناویەو باتومیان وئ دەکەو، یا
لە بەندیخانەکان دا تامی قامچی دەچێژن
و لە یە کەم دەرفەت دا سەرپۆشەکانیان

نیزیک نابینەو، ئەو مەسەلە یەکی
جیاوازە.

کیشە تەنیا سەرکۆتکردن نیە.
زۆرە ی داواکاریەکانی بزوتنەو ی
ژنان تووشی سەرکۆتکردن دەبن،
بەلام پێداگرانە لە سەریان سوورن.
کیشە برینە کۆنە کە ی حجابی
زۆرەملیە کە لە لایەن هیندیک کەسەو
خۆیستانە قەبوول دەکری. کیشە ئەو
کەسانەن کە ئەم برینە ئاوەلایە لە
سەر نیوچاوانی کۆمەلگا نابینن و هیچ
جیگە یە ک بۆ خەباتی سی و دووسالە ی
ئەم ژن و پیاوانە دانانین کە لە منالیەو
ناچار بوون سەرتاپا خۆیان ئەسیری
پارچە ی ئەستور و تاریک بکەن. لێرەدا
بۆ چەندەمین جار دووپاتی دەکەینەو
کە بە هیچ شیوہیە ک کیشە مان لەگەل
حجابی خۆیستانە نیە. هەرچەند
دەتوانین دیاردە ی حجاب بەدوور لە
زۆرەملی یا خۆیستی تاوتوی بکەین
و باس لە بنەماکانی بوونی حجاب
بکەین.

بەلام لێرەدا تەنیاو تەنیا باس لە
سەر بەند کردنی جەستە بە زەربی
سەرنیزە لە بەندیخانە ی گەورە ی
کۆمەلگادایە. بەندیخانە یە ک کۆماری
ئیسلامی دروستی کردووە و خەلکی

به ریوه چوونی

روژی ژن له جیهان دا

نووسین و ناماده کردن نامانج زیبایی

کریکاری ئه مریکا وه کوو روژی جیهانی ژن هه لېژاردو به جیهانی ناساند. له هه مان سال دا ژنانه زحمه تکیش و روشنیر له سه رانسه ری ئوروپاو ئه مریکاوه تهنانه روسیه ته زاریش خویشاندان و میتینگان به م بونه یه وه ساز کرد. له ساله کانی ۱۶-۱۵-۱۹۱۴ دا به داخوه به هوی هه لگیرسانی شه ری یه که می جیهانی دا ۸ مارس زور به ریک و پیکی به ریوه نه چوو. به لام له سال ۱۹۱۷ دا خویشاندانی ژنانه کریکار له شاری پیتروگارد به دزی برسیتی و شه ری دژ به ریژی می پاشایه تی ته زاری یه که م ده سپیک بوو بۆ شوړشی روسیه. کریکارانی دیکه ی ئه و شاره به هاودهنگی و پشتیوانی کردن له ژنان توانیان ریژیم به چوک دابینن و ۸ مارسی ۱۹۱۷ یان وه کوو لاپه ریکی زیړین له میژوو ی شوړشی روسیه دا تومار کرد.

له سال ۱۸۳۱ دا له بهرلین و مادرید خویشاندان ساز کراو ژنان هاتنه سهر شه قامه کان و نزیک به ۳۰۰۰۰ ژن دروشمی نازادی و سولحیان دا.

له سال ۱۹۶۰ دا ئه و بانگه وازه گه یشته ولاتانی ئاسیایی و ئه فریقای و ئه مریکای لاتین.

له سال ۱۹۶۹ دا له ۸ مارس ژنان له زانکوی برکلی کوبونه وه دژ به شه ری قیتنام خویشاندانان وه ری خست. له کوتایی دا له سال ۱۹۷۵ نه ته وه یه کگرتوه کان ۸ مارسی وه کوو روژی جیهانی ژن به رسمی ناساند.

پرووس که له و روژهدا ریژیم به شیوه ی زاره کی به ویستی ژنان دا هینابوو. له دووه مین کونفرانسی ژنانه سوسیالیست دا ۱۹ مارسی ۱۹۱۱ یان ده ست نیشان کرد به لام بریاری کوتاییان بۆ دوی دانا. له دوی بلاوبونه وه ی بریارنامه ی کوتایی هاتنی ئه و کونفرانسه ئه و روژهدان وه کوو روژی ژن به کوو و کومه له کانی جیهانی ناساند.

ئینتیرناسیونال پشتیوانی خوی له و روژه دهربری و شانازی ئه وه ی که

ئو روژهدان به روژی جیهانی ژن ناساند بوو که به رسمی بناسری و شانازی ئه وه ی که یه که م ریکخواه بی و بۆ به رسمی ناسینی ئه و روژهدی بۆ خوی مسوگه ر کرد.

له ۱۹ مارسی ۱۹۱۱ دا شه قامه کانی ئه لمان، ئوتریش، سوئیس و دانمارک به دهنگی ژنان وه له رزه هات. له ئوتریش زیاتر له ۳۰۰۰۰ ژن هاتن بۆ سهر شه قامه که له لایه ن پۆلیسه وه هیرشیان بۆ سهر کرایه سهر به شیکی زور له و ژنانه ده سته به سهر کران.

له سال ۱۹۱۳ دا ده بیرخانه ی نیونه ته وه یی ژنان که یه کیک له ئورگانه کانی ئینتیرناسیونال سوسیالیسته ۸ مارسی به بونه ی بیره وه ری و قه در زانین له ژنانه

له ۸ مارسی ۱۸۵۷ دا ژنانه کریکاری کارگه ی پارچه سازی و دروونی جلوه به رگ له شاری نیویورکی ئه مریکا هاتنه سهر شه قامه کان و داخوای ئه وه یان بوو که پاره ی کریکاریان بۆ زور بکن و ساعه تی کاریان که م بکنه وه، ئه و خویشاندانه به هیرشی پۆلیس و لیدان و کوتانی ژنان کوتایی پی هات.

له سال ۱۹۰۷ دا واته ۵۰ سال دوی سهرکوتی ژنان له ۸ مارسی ۱۸۵۷ دا ژنان که داوای مافی سیاسی و کومه لایه تی یه کسانیان ده کرد بۆ جاریکی دیکه خویشاندانیکی دیکه یان وه ریخست.

بۆ یه که م جار له ۲۳ فیوریی ۱۹۰۹ دا ژنان داوایان له هه موو هاوړه گه زانی خو یان کرد که روژی یه ک شه ممه ی ئاخری فیوریی هه موو سالیک بینه سهر شه قامه کان. له یه که م خویشاندان دا توانیان ته نیا له شاری نیویورک زیاتر له ۲۰۰۰

ژن بینه سهر شه قام و ریکیان بخه ن و داوای مافی دهنگدان به ژنان له کومه لگادا بکن.

له سال ۱۹۱۰ دا دووه مین کونفرانسی ژنانه سوسیالیست به ریبه ری کلارا زیتکین پیک هات که له و کونفرانسه دا به رسمی داوا کرا روژیک وه ک روژی جیهانی ژن دیاری بکریت.

ژنانه سوسیالیستی ئوتریش له پیش دا روژی یه که می مانگی مایان بۆ ئه و روژه ده ست نیشان کردبوو. به لام ئه و روژه جیگه و پیگه یه کی تاییه تی هه بوو بۆ ئه وه ی مه سه له ی ژن زه ق بکریته وه. ژنانه سوسیالیستی ئه لمان روژی ۱۹ مارسیان پیشنار کرد که هاوکات بوو له گه ل شوړشی سال ۱۸۴۸ به دزی ریژی می پاشایه تی

ریژ له روژی جیهانی ژنان بگرین

دا ههول دها، ئاسه واریک له جیاوازی به دژی ژنان بوونی نیه، ههلهمان کردوه:

تهنیا پینج له سهدی نوینهرانی پله بهرزی ولاتان له ریکخراوی

و: شانز کاکه نازهر

نهتهوهیهگگرتوهکان دا ژن.

بهلام له پهراویزی ئهم وینه تال و دلتهزینهی که روانینیکی ئاسایی له بارودوخی ژنان له جیهان دا نشان دها، چهند راستی هیوا بهخشیش ههیه. گرنگترین راستی هیوا بهخش ئهمیه که ئهم وینهیه بۆ ههموان ئاشکرا بووه، ئهورۆکه من وئویه و کهسانی تر له جیهان دا ئهم وینهیه دهبینن و له روژی جیهانی ژنان دا له ههمووکاتیک زیاتر بایهخ بهم راستیانه ددهدین و سوورتر له جاران ههول ددهدین بیان گوین.

خالیکی دیکهش ئهوهیه که ههنگاو بۆ گوپین ههله هاتوتهوه.

کۆنونسپۆنی له ناوبردی ههمووجۆرهکانی جیاوازی به دژی ژنان له لایهن ١٦٠ ولاتی جیهان پهسند کراوه. بهو واتایه که زۆریه حکومهتهکان بریاریان داوه که به کردهوهی شیاوی سیاسی، ریگه بۆ باش کردنی بارودوخی ژنان و دانی مافهکانی مرۆقی ئهوان خوش بکهن.

جیا لهوانهش، ژنان بۆ خۆیان هاتونهته ناو حکومهتهکان و دهوری گرینگ له سیاسهت دا دهگین.

ئێستا که پۆستی سهروک کۆماری له ده ولاتی جیهان به دهست ژنانهوهیه.

١١ لهسهدی نوینهرانی خهلهک له پارلمانی ولاتانی جیهان دا له ژنان پیک هاتوه.

نیونجی تهمنی ژنان له ههموو ولاتان دا له پیاوان زیاتره.

له کۆتایی دا، به خوشیهوه راستی ژیان ئهمهیه که ژنان کۆلنهدهرن و سههرهاری ئهوه ههموه ئازار و چارههرهشییه که دهبینن، هیوایان به ژیان ههیه و چیژی لئ وهردهگرن.

بهو هیواییه که بارو دوخی ژنان به رادهیهک باش بێ که جیاوازیهکی بهرچاو له نیوان پیاوان و ژنان دا نهمیته و ریژ گرتن له روژی جیهانی ژنان به هوی ئهم ههولانه بێ که بۆ بهدیپیتانی مافه رهواکانی ژنان و گرینگی دان به رۆلی ژنان له پیتشکوتنی کۆمهلهگای بهشهیری دا دیوانه.

ژنان پیکیان هیناوه. له جیهاندا ١ بیلون کهس نهخویندهوارن . ٢٠١٢ ی ئهم ریژهیه ژنان.

له نیوان ٢٧ ملیۆن ئاوارهی شهرو پهنا بهر له جیهاندا، ههفتا تا ههشتا لهسهدی له ژنان پیک هاتوه. له ١٣٠ ملیۆن مندال ناچن بۆ قوتابخانه، دوو له سێ کچن.

له ئیش و کاری پهکسان لهگهله پیاوان، نیونجی مووچهی ژنان ٣ له چواری مووچهی پیاوانه.

ریژهی کاری بینهرامبهری ژنان له ههلسهنگاندن لهگهله پیاوان دا دووهیندهیه.

ئهو ژنانهی ئهرکی بنهمالهیان لهسهره یهک له چواری بنهمالهکان لهجیهاندا پیک دینن.

له واتیهیه ئهم سهرژمیرییه که چاوپن خشاندنیک به بارودوخی ژنان له جیهان دایه، ژیانی ولاته ههژارو گهشه نهکردوههکانی ئافریقمان بینهته بهرچاو که لهو ولاتانه دا ژنان له بارودوخیکی باش دا نین. بهلام ئهم روانگیه تهواو نیه.

له ئامریکا له ههر ٣ کچی ژیر ١٨ سال دا، پهکیان وهبهر توندو تیژی جینسی دهکهوی.

له زانکۆکانی ئامریکا، له نیوان ههر پینج کچی خویندکار پهکیان دهستدریژی جنسی دهکریته سهر، تهنیا ده له سهدی ئهم دهستدریژیانه له لایهن قوربانیکانیانهوه راپورت دهکرین.

لهم حاله دا، جیتی سرنجه که میژروی دهستدریژی کردن له مافه مرۆقیهکانی ژنان تهنیا له ولاته روژئاواییهکان، یانی ئامریکا و ئوروپا نیه:

پهکهم ولات که مافی دهنگانی دا به ژنان، ولاتی نیوزیلند بوو که له سالی ١٨٩٣ دا مافی دهنگانی ژنانی به فهرمی راگه یاند.

ئهگهر بیر بکهینهوه که ریکخراوی نهتهوه پهگگرتوهکان له راستی دا ریکخراویکه که بۆ گهشه کردنی مرۆق و بۆ باشبوونی بارودوخی ژنان به شیوهی جدی بایهخ دادهنی و لهو ریگهیه

روژی جیهانی ٨ ی مارس له کلتوری ئیمه دا وهک «روژی جیهانی ژن» جیتی گرتوه. ئهگهر بیر له چه مکی ئهم واتایه بکهینهوه: ئایا بهراستی «ژن» بوون جیگهی شانازییه بۆ ئیمه و دهبی پنی بنازین وریزی لئ بگرین؟ بهلی بۆ ئیمه ی ژن وایه. بهلام به ههمان راده «پیاو» بوون بۆ پیاوان جیگهی شانازییه، وانیه؟ کهواته ٨ ی مارس بۆ هینده گرینگی ههیه؟

ئهگهر سرنجی بدهینی له زمانی ئینگلیزی دا روژی جیهانی «ژن» نیه، بهلکو « روژی جیهانی ژنان» ههیه که گرینگی پنی دهری. International Women's Day و پیدایستی سههرکی به باش بوونی بارودوخی ژنان له سهرتاسهری جیهان دا وای کردوه ریکخراوی نهتهوهیهک گرتوهکان بهو هویهوه ئهم روژی له روژژمیری خوی دا بگونجینی و گرنگی پنی بدا.

بۆنمونه: ئیستاش له هیچ ولاتیکی جیهاندا ژنان به تهواوتهی بارودوخی پهکسان لهگهله پیاوانیان بۆ نههرهخساوه. بارودوخی ژنان له زۆریه ی ولاتان له باری ههژاری، نهخویندهواری، و دهست پنی راگهیشتن به پیدایستی تهنروستی زۆر جیگهی داخه. بۆ وینه:

له ههر خولهکیک ژنیک به هوی دووگیانی یا مندالبوون گیانی له دهست دها.

تهنیا هینانه بهرچاوی سیمای ئهم ژنانهیه که له کاتی نووسین یا خویندنهوهی ئهم بابته دا گیانیان له دهست ددهن، له واتیهیه بۆ تیگهیهشتن له قوولایی مهسهلهی جیهانی ژنان بهس بێ و بهم پنیهوه پنیوستی بوونی روژی جیهانی ژنانمان بۆ روون دهکاتهوه. بهلام ئیستاش ئهمه بهشیکی چوک له بهسهرهاتی ههلوهرجی تالی ژنانی روژگاری ئیمهیه: له ههر خولهکیکدا، دهزگای زاوژی چوار منالی کچ دهبدری تا کاتیک گهوره بوون چیژی له پنیوهندی جنسی وهرنهگرن. له ههر پینج خولهک دا ژنیک به هوی مندال له بار بردن گیانی لهدهست دها. له ئاستی جیهاندا ١/٣ بیلون خهلهکی ههژار دهژین، لهم ریژهیه ٧٠ لهسهدی

رووداویکی دلته زین له ژیانی ژنیک

وهرگیزان: سروه فه تاحی

نیمه له گڼل مالی خه زوروم ده ژباين. کاتیک نه وان به سه رمان دا ده هاتن عه لیره زه تریاکی له ده ستم وهرده گرت و بوخوی دهی کیشا. هر بهو جوړه بوو که عه لیره زاش موعتاد بوو و زیاتر له ۲۵ ساله خوشتړین ساله کانی ژبانمان بهو وهرده وه تیپه راند.

روژه کانی تالی ژبان روژه کانی تالی ژبانی مه نیژه هر بهو جوړه دهروی و باشتړین دهره ته کانی ژبانی له ده ستم چوو، نه ونده له و روژانه دا رووداوی ناخوشی بوپیش هاتووه که کاتیک داوی لئ ده کهم له باره ی ژبانی خو په وه قسم بو بکا، سه ری راده و شینتی و ده لی نازانم باسی کامه رووداوت بو بکه م. بیره وهره یی کانی ژبانی خوی و نیعتیادی منداله کانی هه مووی تالن. مه نیژه له دريژه دا ده لی: «سی کچ و دوو کورم هه یه که به داخوه کچیک و کوریکم موعتاد بوون. نه گهر بمه وئ باس له رووداوه کانی تالی ژبانم بکه م هچ کات باوهر ناکه ن، به لام ۹۰٪ له ژبانی نیعتیاد تاله. حوسینی کورم ماوه یه کی زور بوو که داوی ده کرد که وشي بو بکر م. له گڼل خوم حیسابم ده کرد و ده مگوت نه گهر بمه وئ که میک پوول بو که وشي کوره که م دانیم ده بی چه ند گره م که متر مه واد بکیشم هر بویه وده پست گویم ده خست».

ژانی ژبان ناخمی سووتاند باشتړین ساله کانی مه نیژه و منداله کانی له گڼل نیعتیاد دا تیپه ری تا نه ویکه شه ش سال له وه پیش به هو ی رووداویکی تال بریاری دا مه واد و دلانی، «شه ش سال له وه پیش داوی رووداویکی، ژبانم به ده ستم هیناوه. منداله کانم برسی بوون ته نانه ت پوولم نه بوو هیلکه یان بو بکر م. یه کیک له خزمه کانم هاته مالمان، دیتی که ده ستم و لاقی منداله کانم له برسان ده لرزین به لام بهو حاله ش حازر نه بوو که ۷۵ تمه نم بداتی که دوو هیلکه بو منداله کانم بکر م. له و روژه دا زانیم له کوپوه به کوئ که پش تووم، میرده که م کارخانه ی هه بوو به ۲۰۰ چهره وه. بوخوم مال هه بوو به لام نیستا هیچمان بو نه ماوه ته وه، هه موویمان کرد به دوو که ل، تا نه وهی که به لنینیم به خوم دا به هر شپوه یه که بی ته رکی بکه م».

ژبان بو مه نیژه و بنه ماله که ی زور تال ببوو. نه وان ته نانه ت نه یانده توانی زگی خو یان تیر بکه ن. روژ به روژ ژبانیان خراپتر ده بوو برسیتی منداله کانی بوو به هانده ریک که مه نیژه به خوی دا بیته وه ژبانی له و بارودوخه تاله بی نیته دهری.

بنه ماله ی هاوسه ره که م ده یانگوت من ژنیکي مالدار نیم و ته لاقیان دام». داستانی موعتاد بوونی مه نیژه هر بو نه وه ده گره یته وه که به زور به شوویان دا، «چه ند مانگیک له یه که م ژبانی هاو به شم تیپه ر ده بوو که وام هه ستم ده کرد کوری پوروم تریاک ده کیشی. منیش که چاک و خراپم نه ده زانی هر بویه کاتیک که نه و له مال ده چوووه دهری، به که وچک سووتاو ده کانی نه و تریاکه م له وافورده که ی دهرده هینا و ده مخوارد، دواپه ش ده خه وتم بی نه ویکه بزانه چیم به سه ر دئ. مندل بووم و نه و کاره و ده کوو کایه کردن بوو و خو شم ده ویست. میردی دووه می شم موعتاد بوو هر هر بویه بی نه وهی هچ ترسیکم هه بی له گڼل نه و داده نیشتم و مه وادم ده کیشا.

مه نیژه تا ۱۳ سالی دوو جار ژبانی هاو به شی پیک هینا به لام له هیچیان سه رکه و توتو نه بوو. به لام بارودوخی ژبانی بنه ماله که ی بوو به هو ی نه ویکه بو سی هه م جاریش ژبانی هاو به شی پیک بین و ماوه ی نیعتیاد دیشی تا ۳۱ سال ده وامی هه بی. «چوارده سالم بوو که له گڼل عه لیره زه ژبانی هاو به شیم پیک هینا. نه و موعتاد نه بوو به لکوو زور پیاویکی باش بوو. داوی ماوه یه کی که م به هو ی کاری زوری مالی تووشی رووماتیسم بووم و داوی ماوه یه کی روماتیسم له دل می دا. زورم سه ردانی دوکتور کرد به لام هه موویان یه کی قسه یان ده کرد، ده یانگوت نه خوشی دهر وونیت گرتوه و ده بی بگه ری، دل ت خو ش بی و. زوریان له و قسانه پنده گوتم به لام بوخوم ده مزانی چیمه و بوچی نه خوشی دهر وونیم گرتوه. چونکه له شم مه واددی پیویست بوو و میرده که شم له و کاره ی من ناگادار نه بوو. روژیک دراوسی هیک به عه لیره زای گوت: «تریاک به ژنه که ت بده باش ده بی». دراوسی که مان قسه ی دل می کرد. هر نه و قسه یه ی نه و بوو به هو ی نه ویکه ترس وه لا نیم و به میرده که م بلیم چ دهر دیکم هه یه. عه لیره زه که میک هات و هاواری کرد، به لام دواپه که زانی چ دهر دیک ده کیشم گوتی مه واددت بو دینم به لام به بنه ماله که م نالیم که تو موعتادی به لکوو پینان ده لیم که بو خوم موعتاد بووم.

ده مه وئ باس له ژبانی ژنیک بکه م که داوی نه و رووداوه تال و کاریگه ریبه ناخوشانه ی که نیعتیاد له سه ر ژبانی داناوه، توانیو یه تی به ره نگاری بیته وه و خوی و باوکه ۸۶ ساله که ی و ۱۴ که سی دیکه له خیزانه که ی له ده ستم نیعتیاد بینته دهری.

له یه کیک له شه قامه کانی که ره ج به داوی که میک دا ده گره ییم که تازه کراوه ته وه. نه و که مپه چه ند مانگیک ده بی که له لایه ن ژنیکه وه کراوه ته وه که بوخوی سالنیکی زور موعتاد بووه و نیستا یارمه تی نه و که سانه دها که به دلنیا یه وه بریاریان داوه که بگه ریته وه سه ر ژبانی ناسایی خو یان و سلامه تی جارانیان به ده ستم بینته وه. مه نیژه خه ریکی قسه کردن له گڼل یه کیکه، چاوه ری ده که م تا ته و او بی و برومه لای و قسه ی له گڼل بکه م، به م جوړه به سه ره اتی موعتاد بوونی ده ستم پی ده کا: «له ۹ سالیه وه ده ستم به کیشانی ماده هوشبه ره کان کرد. سی جار ژبانی هاو به شم پیک هینا. هر له ته مه نی ۹ سالی دا دایانم به شوو، من نه و کاته هر نه مه زانی ژبانی هاو به شی چیه! کوری پووریشم ۱۷ سالی بوو که پیکه وه ده ژباين بی نه وهی من بزانه مانای نه و کاره چیه. له داوی ماوه یه کی زانیم که موعتاده. نه و ژبانه منداله نه یی نیمه زیاتر له ۲ سالی نه خایاند و لیک جیا بووینه وه. یه کی سال دواتر بو دووه م جار ژبانی هاو به شم پیک هینا به لام نه و ژبانه زیاتر له یه کی مانگی نه خایاند. تازه بوومه ۱۳ سال که له میردی دووه می شم جیا بوومه وه.

ژبانیکی منداله

مه نیژه تا ۱۳ ساله یی دوو جار ژبانی هاو به شی پیک هینا بوو. کاتیک که هاوتمه نه کانی نه و له قوتابخانه خه ریکی دهرس خویندن بوون نه و له حالیک دا که نیستا تامی له مندالی خوی نه چیشتبوو ده بووایه رولی هاوسه ری بگیزابووايه. مه نیژه له دريژه ی باسه که مان دا ده لی: «ته مه نیکی وام نه بوو کاتیک که بو دووه م جار ژبانی هاو به شم پیک هینا، هر بویه هه موو روژئ له مال ده هاتمه دهری و له گڼل هاوریانم له کولان کایه م ده کرد. کاتیکیش که میرده که م ده هاته وه له ترسان له مالیدا خوم ده شاردوه وه، هه ربویه ش

فاتم بێتووشی:

کاتی هاوسهره کهم له دهست دا وه کوو ئه وه وابوو که له سهر تهختی پاشایهتی بێمه خواری

خوشکه فاتم خدر حه مه رها له ساڵی ١٩٧٤ له شاری قه لادزنی باشووری کوردستان له دایک بووه. هاوسهری نهم رهسوول ئیسماعیل پوور ناسراو به رهسوول بێتووشیه که له ساڵی ١٣٨٦هه تاوی به هۆی نه خوشیهکی کتوپر ماناواپی له هاوسهره کهی و دوو جگه رجۆشهکانی و هه موو هاوری و هاوسه نگه رانی له حیزبی دیموکراتی کوردستان دا کرد. «ژنان» به چهند پرسیاریک نهم خاتوونهی به سه رکردۆته وه.

« دیمانه ژنان »

دلدا نه ده ما ههر کاریکم بکردایه یان بۆ ههر شوینیک چووبام دل پیسی لی نه ده کردم و ریگرم نه بووه به لکوو زۆر له کاره کاندا هانی ده دام، هه رچه نده ژبانی هاوبه شیم له گه ل رهسوول به خواستی خۆم نه بوو به لام هه میشه خۆشم ویستوه. چونکه ریزی خۆم و منداله کان و که سوکارم و هاوریکانی زۆر ده گرت.

پ: له نیو کادرو پیشمه رگه و هاوریکانی چهنده جیبی خۆی له نیو دنیان دا کردبووه ؟

و: له نیو دوست و ره فیه کهانیدا زۆر خۆشه ویست بوو کابرایه کی زۆر به دوی بوو له گه ل هاوریکانیدا زۆر ریزی لیده گرتن هاوریکانی زۆریان خۆشه وسیت چونکه پیاویکی قسه خۆش بوو، بۆیه نهم تاییه تمه ندی وای کردبوو که هاوریکانی هه میشه بزوه پیکه نینان له سه ر لیوان بی.

پ: خۆشترین و ناخۆشترین بیروه ریت له ژبانت دا چیه ؟

و: ژبانی سهخت و ناخۆشم زۆر دیوه، بۆیه بیره وه ری خۆش یه کجار

که نه خوینم دواتریش که شووم به رهسوول کرد له ناو حیزبدا دوو پۆلی ترم خویندوووه.

نهم رهسوول ئیسماعیل پوور « بێتووشی »

پ: کاک رهسوول چۆن مروفتیک بوو ؟ له پیوه ندی له گه ل ژبانی ژن و میردایه تی دا بۆمانی باس بکه .

و: پیاویکی زۆر باش بوو زۆر به دوی بوو وه له مالمیشدا دلی زۆر باش بوو ههر چهند زوو تووره ده بوو به لام زوو ئاشت ده بووه و هیچی له

پ: چۆن له گه ل کاک رهسوول ناشنابووی و چۆن بوو که ژبانی هاوبه شتان پیک هینا؟

و: به هۆی ئه وهی زب برایه کی شه هید رهسوول هاتوو چۆی مالی ئیمه ی ده کرد براکه ی داوی له دایکم کرد که شوو به شه هید رهسوول بکه م منیش قسه ی دایکم و باوکم نه شکاند و شووم پی کرد ناشنایه تی من و رهسوول به م جوړه بوو.

پ: به رهه می نهم ژبانه هاوبه شه چهند منداله پله ی خویندنیان چیه ؟

و: به رهه می ژبانی هاوبه شیمان دوو منداله که مندالی یه که مم جیهانی کچه ئیستا ته مه نی ١٥ سا له و پۆلی سنییه می ناوه ندییه . مندالی دووه مم ئالانی کورمه ئه ویش ته مه نی ١٢ سا له و پۆلی شه شه می سه ره تاییه.

پ: نایا بوخۆت خوینده واریت هه یه ؟ بۆ

و: به مندالی سی پۆلم خویندوووه به لام دواتر ناخۆشی ژبان و ریگری دایکم و باوکم هۆکار بوون بۆ ئه وهی

دممه وئې ئه وه بلیم که به راستی له ژياندا کهس ناتوانی جیې ه اوسه رده کهت بؤ پرېکاته وه و ته نانهت منداله کانیشته،

پ: نه گهر شتی کهمان نه وتبې بته وئې بؤمان باس بکه ی فهرموو .

و: هیچ شتی کی وام نه ماوه باسی بکه م تنها دممه وئې ئه وه ننده بلیم که ژيانی ناو حیزب بؤ من زور سهخت و ناخوشه له دووری خانه واده کهم هر چه ند که به قسه ی باوکم و براکه م کردبا یه که م سال که ه اوسه ری خوشه ویستم له دست دا له نیو ریزه کانی حیزبدا نه دممام و ده چوممه وه بؤ ناو خیزانه که م و خانه واده که م ناماده بوون زور له من باشتر منداله کانم بؤ به خینو بکه ن، به لام دواتر بینیم که منداله کانم ژيانی نیو حیزبیا ن پی خوشتره له ته نیشته هاوړیکانی باوکیان منیش ئه و ژيانه م هه لېژارد به ئومیدی خوی گه وره ریبازی ره سوول ده گرم و هه رگیز حیزب و خه باتی ئه و به جی ناهیلیم . له کوتایدا زور سوپاستان ده که م که منتان وه کو ژنه شه هیدیک به سه رکرده وه .

جیهان

خاتو فاته

نلان

که من به لام بیره وه ری ناخوش نه کردوه.

پ: چی ئې فیر بووی ؟ چه نده له ژیانته دا قسه کانی نه و ریگا ژیانته؟

و: ژن و میرد هه میسه شتی جوان له یه کتر فیر دهن یه کیک له شته گرینگه کان ئه وه ی که هه ول دهن خوشه ویستی زیاتر له یه کتر فیر بین من ئه وه له ره سوول فیر بووم که دل م ساف بی ئه گهر تور هس بووم هه رگیز دل م قین و نه فره تی تیدا نه بی به راستی ئه وه یه کیک له خو ره وشته جوانه کانی ره سوول بوو .

پ: چه نده ئومیدت به منداله چاو گه شه کانتته.؟

و: منداله کانم تا ئیستا زور باش بوون و لیشیان رازیم و له خویندنیشتا زور سه رکه توون تا ئیستا ئومیدی کی زورم پییا نه که له داها توودا قازانجیان بؤخویان و بؤ منیش و بؤکومه لگه ش هه بی .

پ: ژیان و مالی بی ه اوسه رده کهت چونه ؟

و: ژیان و مالی بی ه اوسه رده که م زور ناخوش و چوله هه میسه هه ست به ته نیایی ده که م کاتی ه اوسه رده که م له دست دا وه کو ئه وه وا بوو که له سه ر ته ختی پاشایه تی بیتمه خوارئ

که من به لام بیره وه ری ناخوش یه کجار زورن. ئیستاش که بی ری لی ده که مه وه رقم له ژیان ده بیته وه به لام ناخوشترین بیره وه ری ژيانی من ئه و روژه بوو که له نا کاو دوو که س له هاوړیکانی ره سوول هاتن بؤ لام پیان وتم که ره سوول نه خوشه به لام من له رزم گرت ترسینک لی نیشته چونکه سی روژ بوو حیزب له ت ببوو له شه ری دوو به ره کی ده ترسام یه کسه ر گوتم درویه ئه و کوژراوه به لام ئه وان وتیان وانیه دواتر له گه لیان هاتم بؤ نه خوشخانه که چووم ره سوول نه ما بوو ناخوشترین سات و روژه کانی ژيانی من بوو. ئه و روژه پینش ئه وه ی برؤم بؤ سه رکار داوی لیکردم که بؤ ئیواره چ خوار دنیکی بؤ ناماده ده که م داوی ئه م وته یه دوو کاتر میز ژیا.

پ: منداله کانت چون په روه رده بوون ئایا هوگری ریبازی باوکیانته.؟

و: منداله کانم چه زیان له ژيانی نیو حیزبه وه زور شانازی به خه بات و ژيانی باوکیان ده که ن به تاییه تی کوره که م. ئه وان خویان به مندالی ناو حیزب ده زانن، چونکه هه ردو وکیان له ناو حیزب له دایک بوون، منیش بؤ خوشه ویستی حیزبه که یان دریغیم

یادیک له کچه شوږشگیری کورد «له یلا قاسم»

نا: دایکی یه سنا

ریزه کانی پیتشمه رگه وه. ئامانجی له یلا قاسم له مه دا زیاتر ناسینی رهوشی سیاسی کورد و به شیوه یه کی باشترا به ریوه بردنی خه باتی ریخستن بوو له نیو شماره کانا.

له سه ره تای ساله کانی ١٩٧٠ که گه لی کورد له باشووری کوردستان به قوناخیکی هه ستیاردان تیپه ره ده بوو، له یلا قاسم و جهواد و هاوړیکانیان سه رباری نکولیکردنی ریژی می داگیرکری به عس له هه بوونی گه لی کورد، ئه وان سووربوون له خه بات و تیکوشان بو به دهسته تینانی مافه کانی گه له که یان. هه روه ها له یلا و جهواد له سه ره تای سالی ١٩٧٤ به یه که وه لیکولینه وه یه کی زانستیان له سه ره کومه لگه ی کورد ئه نجامدبوو و له دهر فه تیک ده گه ران که بلاوی بکه نه وه. به لام به هوی تیکچوونی گفتوگوکانی نیوان سه ره کردایه تی کورد و ریژی می عیراق و ده ستپیکردنه وه ی شه ره و پاشانیش به هوی گیرانی له یلا قاسم و جهواد و هاوړیکانی تریان

ئادابی زانکوی به غدا وهرگیراوه. له یلا که هه ره له ته مه نی مندالیه وه هه ژاری و نه داری چه شتبوو، له لایه کیش زولم و زورداری ناوی جهواد هه مه وه ندی که به یه که وه خه بات و چالاکیان ده کرد، ئه گه رچی له یلا خویندکاری زانکو و جهوادیش کریکاری یه کیک

له کارگه کانی به غدا بوو، به لام خوشه ویستییه کی بیسنووریان له نیواندا هه بوو. له یلا هه ره به ریگه ی جهوادیشه وه بو ماوه یه که له ناوچه کانی باشووری کوردستان چووه نیو ریژی می داگیرکری عیراق له سه ره گه لی کورد، بیری ئازاد یخووزانه و خه بات و تیکوشانی له لای له یلا قاسم دروستکردبوو. له یلا قاسم له گه ل یه کیک له هاوړیکانی خوی به

کچه تیکو شه ری کوردستان، له یلا قاسم، سالی ١٩٥٢ له گوندی بانمیلی سه ره به شاری خانه قین له خیزانکی هه ژار و نیشتمانپه روه ری کورد له دایکبووه. قاسم هه سه نی، باوکی له یلا، کریکاری کومپانیای پالاوگه ی نه وتی ئه لوه ن بوو. دوا ی ئه وه ی ناوبراو خانه نشین کراوه، سالی ١٩٧١ له خانه قینه وه مالیان گواستوته وه بو به غدا. هه موو خوشک و براکانی له یلا (سه بیچه، سه لام، سه فا، سه لاج) خه ریکی خویندن بوون و له قوتابییه زیره که کانی ئه و سه رده مه ی کورد بوون. سه رباری خویندن هه ره یه که یان له گه ل خویندنه که یان بو بژیوی ژیانی خیزانه که یان کاریان کردووه. بنه ماله ی له یلا قاسم له گه ل ئه وه ی له نیو رهوشیکی هه ژاریدا ده ژیان، به لام زور به خته وه ره بوون. له یلا قاسم بو یه که م جار له سالی ١٩٥٨ له شاری خانه قین چووته به ره خویندن و قوناغه کانی سه ره تای و دوانا وه ندی له م شماره ته واو کردووه. له یلا له سالی ١٩٧١ دا له هه شی کومه لناسی کولیژی

چینی پۆشنییری کورد یه کسهر له یلایهک له سێداره دره، به لام دواى دهستگیرکردنیان دادگایهکی ههزاران له یلا له دایکبوان. دواى ناداوهرانهى دژ

به له یلا قاسم و هاوریکانی به پێوه برد و بریاری له سێداره دانیانی بۆ دهرکرد. پێژیمی عێراق له زیندوو بوونی ئه و پینج لاره کورده زۆر دهرتسا، بۆیه هیشتا دوو ههفته به سههر ده ستگیر کرد نیان تینه په ریبوو، کاتژمیر ۷ی سههر له به یانی رۆژی ۱۲/۵/۱۹۷۴ له یلا قاسم و هه ر چوار هاوریکه ی له سێداره دران. سه لام قاسمی، برای له یلا قاسم، به ماوه یهک دواى له سێداره دانی له یلا هه ر له به غدا له لایه ن به عسییه کانه و شه هیدکرا. تاوانی سه لام قاسم ته نیا ئه وه بووه که وینه ی

له یلا قاسم له سه رتا پای کوردستان هه زاران مندالی کورد به ناوی له یلا وه ناوهران. له یلا قاسم بوو به چیرۆک و داستان و هه لبه ستی شاعیرانی گه وره ی کوردی وه ک جگه ر خوین تر زۆری تر

سه رچاوه ماله پری گولچین

له یلاى خوشکی نار دبوو بۆ دهستی قوتابییانی کورد و ئه ندامانی یه کیتی قوتابییانی کوردستان له دهره وه ی ولات. دایک و باوکی له یلا قاسمیش به هۆی له دهستدانی دوو رۆله یان، هه ر زوو به کۆست و خه میکی گه وره وه سه ریان نایه وه.

هه والی له سێداره دانی له یلا قاسم به سه رتا پای کوردستاندا بلاو بووه. هه روه ها هه ندیک له چاپه مه نییه کانی ئه وساکه ی جیهان هه والی له سێداره دانی له یلا قاسمیان وه ک له سێداره دانی یه که م ژن له میژووی سیاسی عێراقدا بلاو کرده وه. بیگومان له سێداره دانی که کوردیک به دهستی رێژیمی داگیرکه ری عێراق کاریگه ریه کی گه وره ی کرده سه ر لاوانی ئه و سه رده مه ی کورد، که ئه مه ییش بووه هۆی ئه وه ی به هه زاران لاوی کورد په یوه ست بن به بزووتنه وه ی ره وای گه له که یان و پوو له چیاکان بکه ن.

دهستووسی لیکۆلینه وه که شیان له لایه ن سیخوره کانی حکومه تی عێراقه وه له ناوبرا.

له ئاداری ۱۹۷۴ دواى دهستپیکردنه وه ی شه ر و هێر شه کردنه وه ی رێژیمی عێراق بۆ سه ر ناوچه کانی کوردستان، رێژیمی داگیرکه ر دهستیکرد به دوور کردنه وه ی هه زاران کورد و بۆردومان کردنی هه ردوو شهاری قه لادزی و هه له بجه و راهه دووان و گرتنی پۆشنییران و قوتابیان و ئازادخووانی کورد. هه ر له و کاته دا هه زاران که سه ییش له تاکه کانی کۆمه ل بۆ به رگریکردن له مافی نه ته وه که یان پوو یان له شاخه کان کرد و چه کی پینشمه رگه یاتیان هه لگرت. له و کاته دا له یلا قاسم و جه واد هه مه وه ندی و نه ریمان فوئاد و هه ندیک له هاوریکانی تریان پینانابوو خه باتکردن ته نیا له شاخ به س نیه، به لکوو خه بات و تیکۆشان له شه ره کاند و له نیو جه رگه ی دوژمندا پیویسته کی زۆر گرنگی ئه و قوناخه یه، بۆیه پوو یان نه کرده شاخه کان و له به غدا ی پایته ختی عێراق بۆ درێژه دانی خه بات و تیکۆشان مانه وه.

له گه ل به رفراوانی و نیو شه ره کان له سالی ۱۹۷۴ د، ده زگا هه والگه ریه کانی رێژیمی به عسی عێراق به رده وام و زۆر به توندی چاودیری یه ک به یه کی تاکه کانی کوردییان ده کرد. بۆیه ئه وه ندی نه برد له رۆژی ۲۸، ۰۴، ۱۹۷۴ د له یلا قاسم و چوار له هاوریکانی (جه واد هه مه وه ندی، نه ریمان فوئاد مه ستی، چه سه ن چه مه ره شید و ئازاد سلیمان میران) له ئه نجامی هه لمه تیکی به رفراوانی هیزه کانی ئاسایش و سه ربازی رێژیم له به غدا ده ستگیر کران. رۆژنامه ی الپوره ی زمانحالی رێژیمی به عسی ده سه لاتدار و رادیو و ته له قزیونی نیوخویی عێراق، له یلا قاسم و هاوریکانی وه ک تیکده ر و گیزه شینوین و تیرۆریست به ناو برد، به لام له گه ل هه موو ئازار و ئه شکه نه چه یه کیشیان بچوو کترین به لگه یان له سه ر ئاشکرا نه بوو.

رێژیمی به عسی عێراق به مه به ستی چاو ترساندنی لاوان و قوتابیان و

نامه‌ی ژنیکی ئیرانی بو پیاوانی نیشتمانه‌ک‌ه‌ی

سیمین بیبه‌هانی

وهرگیران له فارسیبه‌وه خانی کانی

باوهر به‌خوبوونی دؤراو و ونبووم له
خومدا ده‌ژینمه‌وه.

پنم بلنی ترشاو، پنم بلنی قه‌یره،
پنم بلنی که‌س تی نه‌پیاو، چی قسه‌ی
سووک و ناخوشه‌ی بیلی، به‌لام ئه‌وه‌نده
بزانه ته‌نیا ئه‌و کاته شانازیی هاوده‌می
و نووستن له گه‌ل ئه‌منت پی ده‌بری که
بابی ئه‌وه‌نده فام و تیگه‌یشتن له تودا
شک ببه‌م.

ئیدی چوو و نه‌ما ئه‌و کاته‌ی پوور و
میمکه‌کانم چاوهرپوانی پیاویک ده‌مانه‌وه
به‌شکم بیانخوازن، ده‌نا ده‌ترشان و
ده‌بوونه‌ه‌وی سه‌رشو‌ری ببه‌ماله و له
ماله باوکیان ده‌مانه‌وه.....

ئه‌ورۆ ئیدی ئه‌تو بو هاوده‌می
و هاوه‌نگاوی له گه‌ل من ده‌بی
لئوه‌شاوه‌یی و باه‌خی ئه‌و شانازییه‌ت
هه‌بی و، نه‌ما ئه‌و کاته‌ی بتوانی داگیر و
پاوانم که‌ی و تا هه‌تایه‌ دیل و کۆیله‌ی
به‌ریزت ببه‌م.....

مافه‌کانم له تو ده‌ستینه‌وه،
منداله‌کانم پی ناده‌م، له هه‌یج هه‌قیکی
خوم خۆش نابم و خوم نه‌ به‌ نرخی
هه‌زار سه‌که‌ی زیڕ و نه‌ به‌ به‌رگیکی
قورئان که سه‌هله، به‌ هه‌یج نرخیکی خوم
نافرۆشم به‌ تو.

ئه‌و رۆژه‌ی دئ و له ئیستاوه‌ش هاتوه
تی بگه‌ی که ئه‌و کاته له گه‌لتم، ئه‌و
کاته له ئامیز و له په‌ناتم که شیایوی
ئه‌وه‌بی.

ئه‌و رۆژه‌ی دئ و له ئیستاوه‌ش
هاتوه تی بگه‌ی که له گه‌ل بوونی من به
مانای داگیر کردن و کۆیله‌ کردنم نیه.
دلنیا به‌ هه‌ر کات وه‌ک باوکه‌کانت له
گه‌ل من جوولایه‌وه، ده‌سه‌بجئ ئه‌منت
له کیس خۆت داوه.

به‌لنی ئه‌ی پیاوه‌که، له‌وانه‌یه
من دۆست و هاوده‌م و گراو و
خۆشه‌ویستت ببه‌م، به‌لام دلنیا به‌ قه‌ت
نابمه‌ ملکی تو.

ژنه‌ینان که‌ریتی و گه‌مژه‌بییه.
من شووم نه‌کرد که‌چی پیت گوتم
ئه‌وه ترشایوی بویه.....

که تو عاشق بووی ئه‌من ده‌بوو
پاوانی تو ببه‌م.
که من عاشق بووم، ده‌بوو دایک و
خوشکت منیان به‌ دل بوایه.

ئه‌من ده‌بی جله‌کانت بشۆم و له
ئوتووین دهم تا خه‌لکی پیت بلین کاک
خوش تیپ.

ئه‌من ده‌بی نان و چیشته‌ی لی نیم و به
منداله‌کان را بگه‌م و تو له لای خه‌لکی
کاک دوکتور و ئاغای مه‌ه‌ندیسی.

ئه‌و کاته‌ی گوتم کۆنه‌ی منداله‌که
بگۆره‌ تو گوتت مندال ئی دایکیه‌تی.
ئه‌و کاته‌ی ده‌تویستت ته‌لاقم بده‌ی
گوتت مندال ئی باوکیه‌تی.

نا ئیدی به‌سه. ئه‌من ئیدی ده‌زانم
مافه‌کانم چین و بو ئه‌ستاندن مافی
وه‌ک یه‌کم له گه‌ل تو قورس و قایم له
سه‌ر پی و له سه‌ر هه‌ستم.

ئه‌من ئیدی له هه‌یج مافیکم له به‌ر
تو خۆش نابم، چونکی خوم ناسیوه و
ده‌زانم کیتم.

ئه‌من له گه‌ل تو مافی وه‌ک یه‌کم
هه‌یه ئه‌ی پیاوه‌که.

ئه‌من هه‌یج پیویستیم به‌وه نیه له
ئه‌توبووس ئه‌تو هه‌ستی بو ئه‌وه‌ی من
دانیشم.

ئه‌من هه‌یج پیویستیم به‌وه نیه که تو
به‌خیوم که‌ی و منه‌تبارم که‌ی.

ئه‌من هه‌یج پیویستیم به‌وه نیه که
سینه‌ری به‌رگری تو ببه‌ سه‌ره‌وه بی.
بو خوم ئه‌وه‌نده هه‌م که بتوانم خوم
بژینم و به‌رگری که خوم بکه‌م.

به‌لنی پنم خۆشه‌ له لام بی، به‌لام به
بی توش ده‌توانم بژیم و خوم ببه‌م.

به‌لنی پنم خۆشه‌ له لای یه‌کتر تامی
به‌خته‌وری بچیزین، به‌لام پیت وا نه‌بی
بی تو به‌خته‌وریم لی ده‌تورئ!

ئه‌من ئیدی خه‌ریکه هه‌ستی

به بیان له ته‌نیشتت تیبه‌ریم و
تو گوتت: خانمه‌ جوانه‌که پنم بلنی به
چه‌ندی؟

به سواری ماشین له ته‌نیشتت
تیبه‌ریم و تو گوتت، ماشین لیخو‌رین
بو تو نه‌هاتوه، بچو خۆت به‌ ماشینی
جلشورییه‌وه سه‌رقال بکه.

له سه‌فی نانه‌واخانه‌دا نۆبه‌بریت
کرد و وه‌پیشم که‌وتی، چونکی ده‌نگت
به‌رتر بوو.

له سه‌فی دووکان نۆبه‌بریت کرد و
وه‌پیشم که‌وتی، چونکی به‌ژن و بالات
به‌رتر بوو.

له ژیر لیزمه‌ی باران چاوهر پی
تاکسی بووم، پالت پیوه‌ نام و بو خۆت
چووی سوار بووی.

له ئوتوبوسدا خۆت له خه‌و کرد
بو وه‌ی مه‌جبور نه‌بی بو جیی خۆتم
فه‌رموو بکه‌ی.

له تاکسیدا خۆت له خه‌و کرد
بو وه‌ی له سه‌ری هه‌موو پیچ و
سوورانه‌وه‌یه‌که‌دا خۆت باویته سه‌رم.

له سینه‌ما نیکی که‌ریمی کاتی
مندالبوونی ده‌یزیقاند و، ئه‌توش له
پشت سه‌ری من گوتت: «ئه‌ی ی ی ی
قوزه‌لقورت... ژه‌هری مار».

له سه‌ر شه‌قام له گه‌ل چه‌ند پیاوی
دی به‌ شه‌ر هاتی، به‌لام هه‌موو جنیو
و قسه‌ ناخۆشه‌کانت جنیوی دایک و
خوشکی بوو.

له پارک و سه‌یرانگا له به‌ر تو قه‌ت
نه‌بوو بتوانم لاقم راکیشم و به‌ دللی
خوم وه‌حه‌سینم.

له به‌ر تو قه‌ت ریئان نه‌دام بیمه
یاریگه، ئه‌ویش له به‌ر جنیو و قسه
سووک و چرووکه‌کانی تو.

ئه‌من ده‌بی خوم داپۆشم تا تو
پیاویکی خاوه‌ن دین و ئیماندار بنوینی.
ئه‌من ده‌بی به‌ گویم دا بخوینن تا تو
ریئوینی کرا بی.

تو ژنت نه‌هینا و پیت گوتم که

رؤزا لۆكسامبۆرگ له چهند دیریکدا

حههه رهسوول حهسهن پوور

رؤزا لۆكسامبۆرگ له چه ندين كۆبوونه وه و كۆنفرانسدا به شداریكردوه و له بواری رۆژنامه گهری دا چالاکی نواند و به نهیتهی له ئالمان و سوئیس و فرانسه دا ئهركه سیاسییهکانی به جی دهگه یاند و بهم هۆیه وه چه ند جار گیراو و به بهرلین و دۆسۆلدۆرف به نهیتهی ئه و مال و مالی کردوه.

سه رهتایی سالی ۱۲۹۸ عی هه تاوی (۱۹۱۹) زایینی له گه ل هاورییه کیدا به هۆی سیخوره کانی میری له ئالمان و گیرا و تووشی ئازار و ئه شکه نه چه یه کی زۆری دهروونی و جهسته یی کرا و سه ره نه جام له کاتی ئالوگۆرپی کردنی زیندانه که ی له نیو ریگادا به هۆی سیخوره کانه وه کوتایی به ژیا نی هینرا و ته رمه که ی بۆ نیو زیرابیک فری دهری و دوی ۱۵ رۆژ له کوژرانه که ی ته رمه که ی دۆزرایه وه و له شاری بهرلین به خاک سپێردرا.

ئیسنا هه موو سالی له سالرۆژی یادکردنه وه ی دا هه زاران که س به ری پێوان ده چنه سه ر گلکۆکه ی و چه پکه گولی وه فاداری و خۆشه ویستی له سه ر گلکۆپیروژه که ی داده نری و زۆر که سایه تی ناو به ده ره وه له م یادکردنه وه دا به شداری ده که ن و ریز له تیکۆشان و ماندوو بوونه که ی ده گرن. یادی ئه و ژنه هه رگیز نه مره بهرز و پیروۆ بی.

رؤزا له وی خویندنی سه رهتایی و دوانا وه ندی ته واو کرد و به نهیتهی که وه ته بواری تیکۆشان ی سیاسییه وه و هه ر به م هۆیه وه بوو که به نهیتهی چوه و ولاتی سوئیس و له وی توانی له په یمانگای پیشه یی و پاشان خویندنی دوکتورای له یه کی که له زانکۆکانی ئه و ولاته له باره ی میژووی پیشه و ته ی پیشه سازی ولاتی خۆی وه ده ست بیته ی.

ئه و ژنه کۆلنه ده ره له بواری مرۆقایه تی و تیکۆشان ی سیاسی و کۆمه لایه تیدا شوینی تایبه ت به خۆی هه یه کچی بازرگانیک به ناوی (ئه لیا س) ه دایکی ناوی (لینا) یه و سالی ۱۲۵۰ عی هه تاو (۱۸۷۱) زایینی له ولاتی له هیستاندا له دایکبووه. به زۆری زۆرداری و به بی ره زامه ندی خۆیان، بنه ماله که یان گو یزرا وه ته وه بۆ شاری وه رشۆ.

سپه مین ژن له میژوودا

په ردیس سابتی

نأ: سهد جه لال ساجی

گروپه نیونه ته و بییه خاتوو سابتی له لیکول ره وه ه لکه و ته کانی زانکو به ناوبانگه کانی وهک «هاروارد»، «تاکسفورد» و «نیم ئای تی» وهک که سایه تی ۴۹ ناساندوه یانی چل و نوه مین لیکول ره وهی ئه و زانکو به ناوبانگانه یه.

خاتوو سابتی جیا له بواری زانستیه که ی له بواری هونه ریش دا چالاکي هیه هه ئه و سترانی بیژی گروپیکي «ته لرناتیفی راک» به ناوی «هزار پوژ» (Thousand days) ه که تا ئیستا سی ئه لپومی تومار و بلاو کردو ته وه. له و نیوه دا گورانی «Headlight waves» ی یه کیک له و گورانی یه ته یه تی که له ئه مریکا لایه نگری زوره.

هر وه کوو ده بینین هه نوو که شه پو لیکي نار ه زایه تی له پوژ ه لاتی نیوه راست دا بو وینه ولاته کانی میسر، لیبی، یه من و به حره یین و ئیران و هندی گرتو ته وه و داوی گورینی دهسه لاتی سهره رو و دیکتاتور ی ولاته کانیان دهکن، به و هیوا یه که پوژیک بینین ولاته که مان، ئیران له چنگ ناخونده می شک ویشک و سه ده ناوه پاستیه کان پزگاری بی و چی دیکه می شکه کان ولاته که یان جی نه هیلن و قازانج و سوو ده کانیان بهر له هه موو که س بو خه لک و هاو ولاتی یه کانیان بی. به هیوا یه ئه و پوژ ه ی که خاتوو سابتی و ناغا سابتیه کان له ئیرانکی نازاد و دیموکراتیک دا توانا کانیان وهگه پرخن و جیهان بروانی ته ئیران نهک پیچه وانه که ی که ئیستا ده ی بینین.

سه رچاوه: مالپه ری ویکی پیدیا

«ژنومی مه لاریا»، له دامه زراوه ی «بیل» و «ملیندا گیتس» دا زیاتر له دوو ملیون دولا ر بوودجه ی بو لیکولینه وه که ی ته رخان کراوه.

ئه م خاتوونه به داوی تیگه یشتنیکی روون و ناشکرای چونی ته کاملبوونی تیکرای ژماره ی ئه و بو هیلا نه ی له خانه یه کی پیکه ی نه ری (ژنوم) مرویی دان، دایه وله گه ل گروپه هاو کاره که ی له ره وتی ئه و تو یژینه وانه ی که ناکامه که ی له بلاو کراوه ی «نیچر» دا بلاو کراوه بو وینه گورانکاریه کی له «DNA» ی خه لکی ته فریقای پوژ تاوا شناسایی کرد که وی ده چی پیوه ندی به تو وشبووان به یوا ی لاسا (Lassa fever) وه هه بی.

ههروه ها گورانکاریه کی له دوو بو هیلی (Gene) حه شیمه تی ناسیاییه کان شناسایی کردوه که له فورم گیری وردیله پوژینه کان و پوژینه به ره هم هیته ره که ی ئاره قه ی جه سه ده دا پو ل ده بینن. لیکولینه وه کانی له مه ر کامل بوونی مرویی له چوار چیوه یه کی به رینتر دا له بلاو کراوه ی برو اپیکراوی زانستی و لیکولینه وه یی جیهان وهک «نیچر» و «ساینس» دا بلاو بو ته وه. دوکتور سابتی تا کوو ئیستا زیاتر له ۲۰ به ره می زانستی و لیکولینه وه ی نووسیوه و بلاو کردو ته وه.

ههروه ها ئه ندای هه یه ته ی چاوه دیرانی پسپور له جقاتی سالی ۲۰۰۸ ی کوری نابووری جیهانی دا بوو. له خورا نیه کانالی هه والده ری «CNN» له سالی ۲۰۰۷ دا وهک «یه کیک له و ۸ بلیمه تانه ی که جیهانی ئیمه به ره و گورانکاری ده بن» ناساندوه و له لایه ن گروپی نیونه ته وه یی (Creators Synectics) وه وهک یه کیک له ۱۰۰ که سایه تی بلیمه تی جیهان ناسیندراوه و ههروه ها ئه م

ئه م گو زه وییه ی به هه موو چین و تو یژه جو راو جو ره کانه وه که تیندا ده ژین زور که سی له داوینی خویدا په ره ره کردوه که نهک بو خو یان و بنه مال ه و که س و کاریان جیگای شانازین، به لکوو جیهان به گشتی شانازیان پیوه ده کاو خو ی به قه ر زدار ده زانی. بو یه ده لیم هه موو جیهان، چونکه ئه و جو ره که سانه کاریگه ری یان له سه ره هه موو جیهان داناو وه بو ماوه یه کی دوورودریژ واته نه وه داوی نه وه به گشتی له به ره و توانا کانیان که لک وه رده گرن. دیاره ره نگه ئه و جو ره که سانه به ناو سه ره به ره گه زیکي تاییه تی کو مه لگا بن، به لام له بنه ر هت دا ملکی هه موو کو مه لگان و که م تا زور کو مه لگا به گشتی که لک له به ره کانیان وه رده گری.

ئیس تا با بزانی ن ئه م خاتوونه کینی و خه لکی چ شوینی که؟
ئه م خاتوونه سه ره که و تو وه ی سه ده ی بیست و یهک، ئه م بیرمه نده ئیرانی - ئه مریکا ییه ماموستای زانکوی هاروارد.

پردیس سابتی له سالی ۱۳۵۴ هه تاوی له شاری تاران له دایک بووه و دواتر بنه مال ه که ی له فلوریدای ئه مریکا ده گیر سینته وه و ئیستا دانیش تووی ماساچوسیتی ویلیه ته یه کگرتو وه کانی ئه مریکا یه.

خاتوو پردیس سپه مین ژنه له میژوودا که به نیونجی (معدل) نومراتی ۱۰۰ (موعه دل ی ۲۰) زانستنامه ی کامل (Summa Cum Laude) له قوتابخانه ی پزیشکی زانکوی هارواردی ئه مریکا خویندنی ته واو کردوه. ناوبرا و وهک یه کیک له ناسراوترین لیکول ره وانی ئه مریکا له بواری تاوتوی و هه لسه نگاندنی

شازنی کورد

بۆ بسووتی جهسته کهم بۆ، من مرۆفم هۆ مرۆف
 بۆچی ئیمه مافی ژین و من ژینانی وه ک مرۆف
 بۆچی ده پرنن بسکی ئالم، من که هیماي ناسکیم
 بۆ به ده ر ب م له م ژیانه، گهر به شه ر نیم بیژه چیم
 جهسته کهم گشت کانی سۆزه و، باوهشی من گهرم و گوڤ
 پێ مه خه له کانی روونه و من مه خه ئامیزی گوڤ
 من له خاکی مه رگ و مردن، په مزی ژیانم، رهنگی ژین
 من هه وینی زاو زیم و عاشقی عه شق و ئه وین
 گوڤی سه د ژانی ولاتم، بوومه گوڤی پر له خه م
 خوڤی سه ر لووتکه ی به یانیم، پێشی گرتووم رهنگی ته م
 چاوی روونی ئاوی ژینم، خو م تینووی ئه پڕۆم
 وه ک گولی ئامیزی هاوین، وشک و سیس و ره نه چه رۆم
 نیره بایه دیت و ده مبا، بۆ ژوانی هه لوه رین
 ده موهرین گیزی تۆفان، وه ک ئه وانهی که وه رین
 من ژنی تالی خوار دووی، چه رخی تفتی چه پگه رم
 نیمه ریگا جیا له شیوه نم گهرمه مه رامم ده ربم
 من کچی دیلی نه ریتی، ئه و گه له م که لیم نیه
 گهر نه بی سه ره به ستی من خو، چاو و ده ست و پیم نیه
 من هه تاوی پشتی هه وری، پیس و بۆر و چلکنم
 گه له ئاگرخانه دام و، گه له باغ و گول چنم
 نا گولی سه رتۆپی هیوا، نا بۆ کزی و ماتنی تۆ
 خو به که م زانیت له بۆچی، خو لوته کی ئاواتی تۆ
 ههسته کیژی په نه چه سووری، قژ ره شی لیو ئه ستیره
 ههسته به سواری شه پۆلان، تۆزی جوانی دابه شین
 ئه م ولاته بی کچ و ژن، نیرستانیکی ره شه
 تام و بۆنی ئه م ژیانهی، ههسته بۆنت دابه شه
 ههسته وه ک شا کیژی قه ندیل، پێ بنی سه رچاوی من
 سه رکه وه بالداری کوپستان، تا ده گه یته ناوی من
 چۆن نه بم قوربانی بسکی، شه خته گرتووی نیو رنو
 ئه و کچه ی تا دوین دیل بوو، ئه مپرو هیوا ی میلیه ته
 شه ر ئه کا چه کداری ئازا، دژ به زنجیر و په ته
 رهنگه کیژی زۆر ولاتان، سه ر له مافی ده رنه کا
 لیره خوشکم له خه بانه و داوا ی مافی گه ل ده کا
 شوڤشغانه کیژی کوردی، نابه زئ به پیاوی که س
 من به قوربان کیژی سه نگه ر، لیره کیژی پیاوم هه س
 چۆن نه بم قوربانی دایکن، چه ک ئه داته ده ستی دل
 جه رگی سووتا و به ئازار، گر ئه دا به تینی کل
 ماچ ده که م ئه سرینت دایه، دایکی کوردی دل به ژان
 تۆ که ره مزی به رخۆدانی، روو به تیری خوینمژان
 سه نگه ری رۆله ی تۆ دایه، ئاوه دانه، ئاوه دان
 فیری کردین رۆله ی تۆ، سه رفیرازی و کۆلنه دان
 مه گری دایه، مه گری دایه، رۆله که ت هه ر دیته وه

ژنى تفى له نهریت كړدوه

سیمین چاچی

... دهرکه کان داخه ن و
 داویتی ئهوانه ی که هیشتا پاکن
 بهحفت ئاو بشورنه وه
 مه گهر نازانن
 ژنى تفى له یاسا كړدووه و
 :: بې شهرمانه باسی عیشق
 ئه کا ... لامه زه به
 بز ه یه کی له سهر لیوه
 ... چمانی کرووری جنیو
 هو ... هو ... له ش سینه کان
 وهرن شقی تی هه لده ن و
 ... به دهنگی بهرز نه فرینی که ن
 بهرز ... بهرز ... بهرز
 با نیره تیتان به گوئ کهس نه گا
 وهرن ئاژاوه یه
 نه جمنه وه ژن و کچتان دهرناچی
 یه ک به یه ک ، عاشق ئه بن
 ئینجا پیکه کانتان
 به له زه تی
 زیندوو چال کردنی
 کام ژن ئه نۆشن ؟
 گری پووچکه ی ؟ پیاوه تیان
 چۆن با ئه ده ن ؟
 وهرن به سهر مالاندا بگهرین
 نامیلکه کانی بسووتینن
 :: با کهس به ئه و مانیفسته را نهیت
 مه ترسن ؟ دهرکه کان داخه ن
 ورته ورت ... له ته نیا پیدا
 : بې سانسور قسه ی دلتان بکه ن
 مانه وه مان
 له سیقه سه ری ژنیکه وه
 ... و که تف له نهریت ئه کا
 جه سوورانه باسی عیشق

دپته وه و ئامیزی خۆت و ، هه مديسان
 ده پروتته وه
 توش به شیرى پاکی مه مکت ، بیکه وه
 رۆله ی ولات
 بیکه ئاگر ، بیکه خه نجر ، بیکه ریواری
 خه بات
 خه م مه خۆن دایکانی خاکم ، به ربه یانی
 شوړشه
 خوری ئازادی نزیکه و ، راوی شه وگاری
 ره شه
 مه رنه پرچت ، مه دره سینگت ، به س بکه
 شین و گری
 سه نگه رم پر که له ئالا ، تا بلیم پیټ
 ئافه رین
 هانی رۆله ی کورد ده دایه ، راپه ری بو
 مافی خوی
 کاری تویه شینی شوړش ، تو بلیمسه ی
 پرشکووی
 دایه رهنکه پیټ بلین که ، تو نیوه ی هی
 وه ک منی
 من ده لیم تو سهد هه زاری ، سه دهه زار
 هینده ی منی
 ناتسووتیم پیره دایه ، ده تکه مه تاجی
 سهرم
 ده تکه تیشکی ژیان و ، پشتیوانی
 سه نگه رم
 ئه تپه ره ستم دواى خوا و خاک ، سوچه
 بو زانت ده بم
 سوچه بو فرمیسک و خوین و خوری
 رووی مانت ئه به م
 هینده مه زن شارنی کورد ، بو یه گه ر بم
 کوژن
 مه ده لیم چوون دایک ژنه من ده بم به
 غوولامی ژن

هوئراوه ی ئاسو خه بات

هاوینی ۱۳۸۴

تیبینی: ئه م شپه ره بو یادى دایک نووسراوه که له
 داخی جگه ر گو شه که ی خوی له ئیران خوی سووتاند و
 گیانی له ده ستدا.

په یامی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان و

په کیه تیی لاوانی دیموکراتی روژه لاتی کوردستان،

به بونه ی ۲ ریبه ندان سالروژی دامه زرانی کوماری کوردستان

فهرمايشی دا قورسترین حوکم که ئیدامه به سهریاندان دسه پی و له سهریان جیبه جی ده کری. ئه وانه و هه موو ئه و خه باتکارانه ی که ده ستیان له ژیان و خوشه ویستیان هه ل گرتووه و بو مان و مه وجودیه تی نه ته وه که یان خه بات ده که ن، هه موویان ریپورانی به ئه مه گی ریگه ی پر له شانازی کوماری کوردستان.

ئیمه وهک دوو ریخراوی سینفی که به ده ستی دامه زرینه رانی کوماری کوردستان دامه زراوین بو جاریکی دیکه پشتیوانی خومان

بو حیزبی دیموکراتی کوردستان دهرده برین و وهک هه میسه یار و پشتیوانی ئه م حیزبه ناشتخواز و دیموکراته ده بین و له وه دپه یتانی ئامانجه ره واکه ی که پیکه یتانی کوماری کوردستانه له چوار چپوه ی حکومه تیکی فیدرالی له ئیراندا.

به رز و پیروژ بی یادی ۲ ریبه ندان (۶۵) هه مین سالوه گه ری کوماری کوردستان سلاو له قازی محمه د یه که م سه روک کوماری کوردستان.

په کیه تیی ژنانی

دیموکراتی کوردستان

په کیه تیی لاوانی دیموکراتی

روژه لاتی کوردستان

۲ ریبه ندانی ۲۰۱۹ ی هه تاوی

۲۲ ژانویه ی ۲۰۱۱ ی زاینی

میژوویه و زهرووره پیشکه وتنخوازی نه ته وه ی کوردیان سه لماند که ئه گه ر ریژیمه زال به سه ر هه ر پارچه یه ک له کوردستاندا به داسه پاندنی ده سه لاتی خویمان داب و نه ریت و فه ره نگه ده شکینی و ناشتخوازی و پیشکه وتنخوازی

خوی ده سه له مینتی. کوماریک که به ۱۱ مانگ ته مه نه وه توانی وهک حکومه تیکی میلی دیموکراتیک به رنامه ریژی بو ولات بکا و بو هه موو چین و تویره کان بو ار بخولقینتی.

هه ر بو یه لاوان و ژنانی ولاته که مان دوا ی تیپه رینی ۶۵ سال به سه ر دامه زرانی کوماری کوردستاندا و له ژیر توندترین زهبر و زهنگ و سه رکوتی ریژی می دژی گه لی کوماری ئیسلامییش دا له دیفاع کردن له مافی ره وای خویمان نه وه ستاون و ئه گه ر به تیچووی گرانتترین هه زینه ی ژیان که گیانیانه ته و او بی له و پیناوه دا به ختی ده که ن. ده بینین که هه ر ئیستا سیاچاله کانی ریژیم پر ن له کچان و کورانی خه باتکاری سیاسی و مه دهنی که بو دهر برینی ناره زایه تی له دژی ئه و ریژیمه دژی مروقه به ندرکراون و رووبه رووی توندترین ئه شکه نجه ده بنه وه ته نانه ت له دادگاییه کی

خه لکی خه باتگری کوردستان! ژنان و لاوانی تیکوشه را! به شدارانی به ریژی ریپورسه می ۲ ریبه ندان! له لایه ن کومیتیه ی به ریپوه به ریی و هه موو ئه ندامانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان و په کیه تیی لاوانی دیموکراتی روژه لاتی کوردستانه وه، گه رمترین پیروژیایی به بونه ی ۲ ریبه ندان ۶۵ مین سالروژی دامه زرانی کوماری کوردستان له حیزبی دیموکراتی کوردستان بناخه دانه ری کوماری کوردستان، بنه ماله ی سه ره به رزی شه هیدان، زیندانیانی سیاسی خوراگر و بنه ماله کانیان و سه ره جم خه لکی کوردستان ده لاین و هیوادارین که رو له کانی گه لی کورد به حه ق دریژه پنده ری ریگه و ریپازی کوماری کوردستان و ریپه ره مه زنه که ی پینشه و قازی محمه دی نه مر بن. به ریژان:

دامه زرانی کوماری کوردستان له وه ها قوناغیکی میژوویی گه لی کوردا و دانانی ریخراوی سینفی بو دوو وتویژی سه ره کی کومه لگا که ژنان و لاوانی کورد بوون، خالیکی هه ره موسبه تی ئه م کوماره ساوایه بوو که له و سه رده مه دا به پنی ئه و ئه قلیه ته دواکه وتوویه ی که ئه و کات کومه لگای ئیران به گشتی و کوردستان به تاییه تی تییدا ده ژیا. دامه زرینه رانی کوماری کوردستان له سه رووشیانه وه پینشه و قازی محمه د به هه لویتست گرتن له به رامبه ر ئه م دوو تویره له کومه لگای کوردی ئه وی بو ئه و ئاوردانه وه

بەريۆەچوونى ريۆرەسمى ٨ ى مارس

رۆژى جيهانى ژن لە بنكەى دەفتەرى سياسى حدك

ژنانى ديمۆكراتى كوردستان پەيامى ئەم يەكپەيتىيەى بەبۆنەى ٨ى مارس رۆژى جيهانى ژنانەو پيشكەش كرد، لە بەشيكى ديكەى ئەم ريۆرەسمەدا شاعىرى لاو ئاسۆ خەبات شىعەرىكى لەسەر فيداكارى ژنان بەتايبەت ژنانى ئازادىخواز پيشكەش كرد. لە ناوئاخنى بەرنامەكاندا كۆمەلىك دامەزراوەو ريۆرەسمەدا پيشكەش بەم ريۆرەسمەكە كردبوو خويندراپەو، ئەو ريۆرەسمەى پەياميان ناردبوو برىتين لە، كۆمەلەى كوردستانىكى سەوز كۆيە، فيدراسيۆنى ريۆرەسمەى كۆيە، ئەنجومەنى بەرگرى لە زىندانىيە سياسىيەكانى رۆژەلاتى كوردستان، سەنتەرى گەنجانى كۆيە، يەكپەيتى لاوانى ديمۆكراتى كوردستان ناوەندى كۆيە، ژنانى مەلەندى ١٤ى كۆيە. شايانى باسە كە ناوئاخنى ريۆرەسمى ٨ مارس رۆژى جيهانى ژن كۆمەلىك كارى هونەرى كىژانى لاو بەستى نيۆ ريزەكانى حيزب و بەهاوكارى كورى هونەرى حيزب بوو كە سەرنجى ئامادەبوانى بۆ لاى خۆى راکيشا

بە سروودى ٨مارس دەستى پيكرد. لەسەرەتاي ئەم ريۆرەسمەدا كاك خاليد عەزىزى سكرتيرى گشتى حيزبى ديمۆكراتى كوردستان چەند وتەيەكى بەبۆنەى ئەم رۆژە ميژوويەى ژنانەو پيشكەش كرد دوابەدواى وتەكانى سكرتيرى گشتى حيزبى ديمۆكراتى كوردستان، سۆهيلا قادرى سكرتيرى يەكپەيتى

لە يەكپەيتىيەى سەرپە دەفتەرى سياسى حيزبى ديمۆكراتى كوردستان، ريۆرەسمىكى تايبەت بە ٨ مارس رۆژى جيهانى ژن لەلايەن يەكپەيتىيەى ژنانى ديمۆكرات بەريۆەچوو. ئەم ريۆرەسمە كەبەبەشدارى ژومارەيەكى زۆرى ژنانى نيۆريزەكانى حيزبى ديمۆكرات و ميوانىكى بەرچاو تىيدا بەريۆەچوو، سەعاتى دوو و نيۆ

په یامی په کیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستان

به بونه ی ۸ ی مارس روژی جیهانی ژان

خه بات بو دسته به رکردنی مافه کانیان خوازیری گورانکارین له سیستمی دسه لاتی زال به سهر ولاته که یان دان ئیمهش له کاتیک دا لیره کوبوینه ته وه تا ریز له فیداکاری ئه و ژنانه بگرین و ۸ ی مارس وهک هه موو ژنانی جیهان ریز بگرین، که ده بینین جیهان به گشتی و روژهلایتی ناوین به تایبه تی له ئال و گوریکه بنه رته تی دایه و پایه ی دیکتاتور هکانی زال به سهر هه موو ئه و ولاتانه دا که مافی مروف پینشیل ده که ن حکومتی ترس و توقاندنیان هه یه له رزوک بووه و زوریشیان هه ره سیان هیناوه. ده بینین که له وه هه ل و مه رجه دا جی په نجه ی ژان له خه بات و به ربه رده کانی دژی دیکتاتور هکانی دیاره. ژان جگه له خه بات بو رزگاریی له ژیر دهستی دیکتاتور هکان و گه یشتن به ئازادی و دیموکراسی، بو گه یشتن به مافه کانی خو یان رانه وه ستاون و ئه رکیان چه ند قات زور تره وهک تاکیک کومه لگا. ئه وه تا له دوی روخانی ریژی می تاله بان له ئه فغانستان ژان چون چالاکانه له بواره جوراوجوره کانی ئیداری و ئاوه دانکردنه وه ی ولات و دهسه لاتیش به شداریان کردوه، یان له عیراقی دوی سهدام و له ناوچوونی حیزبی به عس ژان وهک تاکیکی چالاکي ئه م ولاته قولی هیمه تیان هه لمالیوه به کوردستانیشه وه که ژان له هه ری می کوردستان له ئاسته هه ره به رزه کانی حکومت و په رلمان دان.

هه روها له و ولاتانه ی که بزووتنه وه کان خه ریکی سهره لدان و روو خانی دیکتاتور هکانه ژان له پی شه وه ی خو پیشاندانه کان و

ر ا سته خو پیشاندانی ژنانی نیویورک له لایه ن پو لیس و ه سهرکوت کرا و ژماره یه کی زوریش له ژان گیران و ژماره یه کیش کوژران، به لام چه ندین سال دواتر واته له سالی ۱۹۱۰ ی زاینی کونگره ی

ئه نترناسیونال سوسیالیست له سهر پیشنیاری « کلارا زتکین » روژی ۸ ی مارس وهک روژی جیهانی ژان ناودیر کرد و له زوربه ی ولاتان ریوره سمی یادکردنه وه له م روژه به ریوه چوو. هه رچه ند له جیهان دا به ره سمی نه ناسرابوو، تا سالی ۱۹۷۷ ریخراوی نه ته وه یه کگر تو وه کان روژی ۸ ی مارس به ره سمی ناسی و له و ریکه وته به دواوه له هه موو جیهاندا ژان له هه ر ولاتیک و هه ر ئاینیک بن یادی ئه و ژنانه ده که نه وه که ئه م روژه یان بو ژان پیک هیناوه.

ژان له زوربه ی ولاتان به ماف و ویسته کانی خو یان گه یشتوون به لام له هه ندیک ولات ژان له سهره تایی ترین مافه کانیان بی به شن نمونهش ولاتی ئیرانه که له ژیر سایه ی حکومته که ی دا ژان له و په ری سهرکوت و خه فه قاندا ده ژین. به لام ژان له م سالانه ی دوا ییدا نیشانیان داوه که چیدیکه دهنگیان له گه رودا ناخنکینن و له ریزی هه ره پی شه وه ی

هاونیشتیما نه به ریزه کان!
ژان و پیاوانی په کسانیکه خواز!
به شدارانی به ریز!

به بونه ی ۸ ی مارس روژی جیهانی ژان له لایه ن په کیه تی ژنانی دیموکراتی کوردستان و هه موو ئه ندامانیه وه گه رمترین پیروزیایی ئاراسته ی هه موو ژنانی جیهان به گشتی، ئیران و کوردستان به تایبه تی ده که ی نو سهری ریز و نه وازش داده نه وینین له به رامبه ر گیانی پاکي ئه و ژنانه ی که له پینا و به دیه پینانی ئازادی و په کسانیی ژان و پیاواندا گیانیان به خت کردوه و سهریان له و پیناوه دا داناوه، به تایبه تی ئه و ژنانه ی که بو به رابه ر بوونی ماف و حه قده ستیان له گه ل پیاوان، په که مین بوون له و ژنانه ی که گیانیان به خت کرد تا دوا روژیکی په کسان بو ژنانی ولاته که یان به دی بی. ئه وه بوو که بو په که مجار ژان دهنگی خنکینرا و له گه روویاندا هه لبری و ناره زایه تی خو یان به رز کرده وه و شه قامی نیویورکیان پر کرد له هاواری چه ندین ساله یان.

بروسکەى پىروژبايى کۆمهلهى کوردستانىكى سهوز

له کۆمهلهى کوردستانى سهوز بۆ يهکيه تيبى ژنانى ديموکراتى کوردستان پىروژ بيت ٨ مارس له يهکه يهکهى ئەندامانتان له و رۆژه پىروژهى جيهانى ژنان، هەر سه ربه رزو سه رفيراز بن تا ئەو کاتهى له کوردستانى رۆژه لآت يادى دهکهنه وه به ئازادى.

د. رزگار سه ليم
له کۆمهلهى کوردستانى سهوز

کۆبه
٢٠١١/٣/٧

به ناوى ژنانى مه له بندي (١٤) کۆبه به بۆنهى ٨ى مارس پىروژبايى له يهکيه تيبى ژنانى ديموکراتى کوردستان و هه موو جيهان ئەکه ين ئەندام مه له بندي (١٤) کۆبه نيرگز توفيق

بروسکەى پىروژبايى سه نته رى گه نجانى کۆبه وه

بۆ يهکيه تيبى ژنانى ديموکراتى کوردستان له رۆژى (٨) مارس دا پىروژبايى له ئيوه ي به رزو گشت ژنانى جيهان به گشتى دهکهن، هيواخوازين له سالانى داها توو له گشت پارچه کانى کوردستان به ئازادانه ئەم ياده پىروژه بکه نه وه و ژنانى کوردستان به ئاواتى خويان بگه ن

ئه مير ئەحمەد
ل. سه نته رى گه نجان له کۆبه
٢٠١١/٣/٧

بروسکەى پىروژبايى فیدراسیۆنى ریکخراوه مه ده نييه کانى کۆبه

له فيدیراسیۆنى ریکخراوه مه ده نييه کانى کۆبه وه بۆ يهکيه تيبى ژنانى ديموکراتى کوردستان له (٨) مارس رۆژى ژنانى جيهان و کوردستان به تايبه تى پىروژ دهکهن و به ناوى (٣٠) سى ریکخراوى هه م رهنگ، ئەم رۆژه ئەم ياده پىروژه، پىروژ دهکهن هيوادارين له سالانى داها توو له پارچه کانى کوردستان به سه ر به رزانه يادى بکه ينه وه

به تايبه ت له ئيراندا که له سه ر، سه ره تايبي ترين مافه کانيان که ئازادى تاکه که سييه و مرؤف به ره ورووى توندترين ئازار و ئەشکه نجه و سه رکوت ده بنه وه، به لام داتاشيني ئەو له مپه رانه ي وهک به ربه ره کانى له گه ل حىجاب، ده رکردن له شوينه گشتى يه کان و جياکردنه وه ي ژنان له پياوان و ئيزن پى نه دان به هه ر جوړه چالاکيهک و هيشتنه وه له کونجى مالدا، ئيتر ناتوان ئەوان له مافه کانيان دوور بکاته وه. ژنان ئيستا ئاستى هوشياريان ئەوه نده چۆته سه رى که ترسيان له له ده ستدانى گيانيان نيه بۆ ده سته به رکردنى مافه کانيان. وهک به کرده وه نيشانيان داوه چه ندانيان چوونه ژير په تى سيډاره و يان له سه ر شه قامه کان خوييان رژا و پيشکەشى باره گاي ئازادى کرا.

به ريزان

له کۆتايى دا ده ليم که ژنى کورد هه روهک ئامازهم پى دا دوو ئەرکى قورس و ميژوويى له سه ر شانه هه روهک نيشانيان داوه و ده بى له دوو سه نگره رى خه بات دا چالاک بن. هه م وهک تاکيکى کورد که خه بات دهکا شان به شانى پياوانبو ئازادى نه ته وه که ي له ژير ده ستى و لهو خه باته دا روو سووريش ده رچووه، هه م وهک ژنيک ده بى خه بات بکا بۆ ده سته به ر کردنى مافه کانى خۆيوهک ژن که چيديکه وهک مرؤفى پله ٢ چاوى لى نه کرئ. ئەم خه باته ش به حه ق ده بى هه نگاوى جىدى بۆ هه لى ندرى ته وه و لهو ره وته جيهانيه به جى نه ميئى که ئازادى ژنان و به شداريان له هه موو مه يدانه کانى سياسى و کۆمه لايه تى دا زامن و ره مزى سه رکه وتنى کۆمه لگايه.

وهک يهکيه تيبى ژنانى ديموکراتى کوردستانى به پيوستى ده زانين که خه باتى

يهکيه تيبى ژنانى

ديموکراتى کوردستان

٨ ي مارسى ٢٠١١ ي زاييى

١٧ ره شه مه ي ١٣٨٩ هه تاوى

په یامی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان

بۆ پشتیوانی له که مپهینی نا بۆ ئیعدام

خه لکی خه باتگیری کوردستان!
حیزب و لایه نه سیاسیه کانی کوردستان!
که سایه تیبیه سیاسی، فرههنگی و ئەدهبیه کانی!
ریکخواوه مه دهنیه کانی کوردستان!

۲۵۰۰ سال له مه و بهر تاج و تهختی ریژی می په له وهی، ریژی میک که ۲۵۰۰ سال وه چه به وه چه ی گه لانی ئیران به گشتی و گه لی کوردی به تایبهت له ژیر سیاسه تی سه رکوت و یاساغ دا ئاسیمیه کردبو و تواندبو وه وه، به دهستی خه لکی وه زاله هاتوو و تینوو ئازادی گه لانی ئیران تیکه وه پینچرا. خه لک رژانه سه ره قامه کان و به بهر زکردنه وهی دهنگی ناره زایه تی خویان، شایان ناچار به هه لاتن کرد و ریژی مه گه نده له که بیان روو خاند. به لام شو رشی گه لانی ئیران له لایه ن تا قمیک ئاخوندی وشک بیره وه به سه رۆکایه تی ویلایه تی فهقی که خومه یینی بوو به تالان برا و رکیفی ئەم شو رشه گه لیه که وه دهستی که سانیک که له ریژی می پاشایه تی زیاتر سیاسه تی سه رکوت و زه بر و زهنگی به کار برد و لاوان و جیا بیریانی قوت دا. خه لکی ئیران ته نیا دیارده یه ک که له حکومه تی ویلایه تی فهقیه وه وه ریان گرت، گرتن و له سیداره دان و مالویران کردن بوو. رۆله کانیان که و تنه سیا چاله کانی ریژی م، چالاکانی مه دهنی و سیاسی و به گشتی جیا بیریان که و تنه بهر شالاوی گرتن و پاشان له ماوه یه کی کورت دا ئیعدام کران. ۳۲ ساله ئەم زه بر و زهنگ و سه رکوته به رۆکی خه لکی ئیران و به تایبهت چالاکانی مه دهنی و سیاسی گرتوو و رۆژ نیه که رۆله کانی ئەم ئاو و خاکه له سیداره ندرین و له بهر چاوی خه لک به بیانوو ی پر و پووچ و بی مانا ئیعدام نه کرین.

ئیمه ویرای ئەوه که وهک ریکخواویکی مه دهنی پشتیوانی خۆمان بۆ خه بات دژی ئیعدام دهرده برین که ئەو خه باته هاوکاته له گه ل دهیه ی فهجری ریژی می ئیران که به دهیه ی پشتکوتنی روونکی ناوی دهبا، ریژی میک که نهک روونکی تیدا نه پشتکوتوه، به لکوو ئیرانی له تاریکی دا نوقم کرد دهنگی خۆمان دهخه ینه پال دهنگی حیزبی دیموکراتی کوردستان و هه موو ئەو لایه نانه ی که له م خه باته دا به شدارن بۆ نه هیشتنی ئیعدامی رۆله کانی گه لانی ئیران به گشتی و کوردستان به تایبه تی. داوا له هه موو کۆر و کۆمه له به شه ردۆسته کان، ریکخواوه کانی مافی مرۆف، حیزب و لایه نه سیاسیه کانی، ریکخواوه مه دهنیه کانی و که سایه تیبیه سیاسی، فرههنگی و ئەدهبیه کانی و به گشتی هه موو چین و وتویژده کان ده که یین که هاوکاری و پشتیوانی له خه باتی دژ به له سیداره دان له ئیراندا بکه ن و خوازیاری ئازادکردنی زیندانیانی سیاسی - عه قیده تی بن و ئەو که سانه ی ئەم حوکمه یان به سه ردا سه پاوه، حوکمه که یان هه لۆه شینه وه و پیش به بهر یوه چوونی سزا ناره واکه یان بگیردری.

له کۆتایی دا هه موومان به یه ک دهنگ هاوار بکه یین
نا، بۆ ئیعدامی لاوانی ئیران
نا، بۆ ئیعدامی چالاکانی مه دهنی و سیاسی کوردستان

یه کیه تیی ژنانی
دیموکراتی کوردستان
۲۰۱۱/۱/۲۹
۱۳۸۹/۱۱/۹

پشتیوانی کردنی یه کیه تیی

ژنانی دیموکراتی کوردستان

له که مپهینی

به رگری له

زیندانیانی سیاسی

نه ته وه کانی ئیران

بۆ پشتیوانی کردن و به رگری له زیندانیانی سیاسی نه ته وه کانی ئیران و بۆ له قاودانی هه ره چه شنه ماف پینشیلکردنیان له هه ره نه ته وه و ئایین و زمانیکدا بن که له ئیران به دهستی سیستمی دهسه لاتی سیداره و مه رگی کۆماری ئیسلامی قورسترین سزایان به سه ردا ده سه پی، پشتیوانی خۆمان و دهنگی خۆمان دهخه ینه پال دهنگی ئەو هه زاران دهنگی که پشتیوانی له که مپهینی به رگری له زیندانیانی سیاسی نه ته وه کانی ئیران ده که ن و داواکارین که ریکخواو و کۆر و کۆمه له به شه ره دۆسته کان داکۆکی له مافی خه لکی ئیران به گشتی بکه ن که چی دیکه نه که و نه سیا چاله کانی ریژی م و لاوان و رووناکبیران و جیا بیریان چی دیکه نه که و نه بهر په لاماری هیزه کانی ئیتلاعات و سیخوره کانی کۆماری سیداره. هه روه ها داوا ده که یین و هیواخوازین که هه موو زیندانیانی سیاسی _ عه قیده تی و هه موو چالاکانی مه دهنی که له زیندانه کان به بی تاوان به ند کراون، ئازاد بکریین.

یه کیه تیی ژنانی

دیموکراتی کوردستان

۵ ی ره شه مه ی ۱۳۸۹ هه تاوی

۲۰۱۱/۲/۲۴ زایینی

په یامی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان

بۆ دووهه مین کۆری گشتی ئه نجومه نی بهرگری له

زیندانییه سیاسییه کانی روژه لاتی کوردستان

سیاسی روژه لاتی کوردستان ده توانی له م کۆره گشتیه دا به ئه کتیف کردن و کارا کردنی ئه نجومه نه که یان زیاتر بۆ کۆکردنه وهی ناوی زیندانیانی سیاسی کورد و ئاشکرا کردنی ئه وان له کۆر و کۆمه له کانی دا کۆکیکاری مافی مروّف و ریکخواوه نیونه ته وه یه کان و له ده ستدانی ئه وه موو هیزه نیشتمانپه روه ره که له سیاچاله کانی ریژیم دا چاوه پروانی حوکمی قورسن، ریژی می کۆماری ئیسلامی زیاتر بخه نه ژیر فشاره وه.

ویپای ئه وه که سهرکه وتن بۆ کۆری گشتی ئه نجومه نی بهرگری له زیندانییه سیاسییه کانی روژه لاتی کوردستان به ئاوات دهخوازین، هیوادارین ئه نجومه ن کاریک بکا که ناوی زیندانییه سیاسییه کانی کوردستان ون نه بی و تیکه ل به هه زاران له وه به ندیه سیاسیانه بن که دونیای دهره وه ناوه کانیان دهخه نه روو و ئاشکرایان دهکن و رووی دزیوی ریژیم زیاتر دهردهخه ن.

په کیه تیی ژنانی

دیموکراتی کوردستان

۳ی ره شه ممه ی ۱۳۸۹ی هه تاوی

۲۲ی فورییه ی ۲۰۱۱ی زایی نی

لایه ن ده سه لاتدارانه وه دزرا بوون چۆن لاوان که وتنه به ندیخانه کان و تاوانی نه بیستراو و نه بیندر او یان به سه ردا سه پان دن و ئازادیخوازیان گۆریی بۆ تاوانی موچاره به و شه ر له گه ل خودا و بلاو کردنه وه ی مادده ی هۆشبه ر و هتد... که وتنه

گیانی رو له کانی ئه م ئاو و خاکه و له دادگاییه کی سه ریپی دا و دوور له چاوی پارێزه ر و هیزیک ی دا کۆکی کار سزای قورسی ئیعدام و زیندانی هه تا هه تاییان بۆ ده برینه وه. ده بی نین که هه ر ئیستاش که به ندیخانه کان له هه موو دام و ده زگایه کی ریژیم زۆرترو پر ده سه که وتره له ئه ستان دنی خوینی لاوان، له سالی دا هاتوودا بپاری دروستکردنی زیندانی زیاتر له ئیراندا دهرده کړی بودجه ی بۆ ته رخان ده کړی. ئه نجومه نی بهرگری له زیندانیانی

سلاو له گیانی پاک ی شه هیدانی کوردستان! سلاو له ئیراده و خۆراگر یزیندانیانی سیاسی و مه ده نی کوردستان! بهر له هه موو شتی ک سه ری ریز و نه وازش له به رامبه ر گیانی ئه وه که سانه داده نو یین که له م روژانه واته ۳ی ره شه مه گیانیان لی ئه ستیندرا.

به بۆنه ی پیکه اتنی دووهه مین کۆری گشتی ئه نجومه نی بهرگری له زیندانییه سیاسییه کانی روژه لاتی کوردستانه وه گه رمترین پیرو زبایان ئاراسته ده که یین.

له دووهه مین کۆری گشتی ئه نجومه نی بهرگری له زیندانییه سیاسییه کانی روژه لاتی کوردستاندا، پیویسته ئاوری ک له وه موو پیشیلکارییه ی مافی مروّف له ئیراندا بده ی نه وه. ده بی نین که ۳۲ سال ته مه نی کۆماری ئیسلامی ته نیا به ندکردنی رو له کانی ئیرانی به هه موو که مه نه ته وه کانه وه و ئیعدام و شکه نه چه کردنی کچان و کورپان که ته نیا به تاوانی جیا بیری و داوا کردنی مافه سه ره تاییه کانی هه ر تاکیک له شکه نه چه گا کانی جه لادانی ئازادی خنکین دا به و په پی بی رهحمیه وه ده درینه بهر توندترین سزا کانی که دووره له هه ر عورفیکی نیونه ته وه یی.

به ریژان ئیمه ده بی نین که هه ر له یه ک سالی رابردوودا و بهر زکردنه وه ی دروشمی بیژاری له دووباره بوونه یی سه روک کۆماری ئه حمه دینه ژاده وه و داوا کردنی ده نگه کانیان که له

یادی ۶۵ ساله‌ی دامه‌زرانی یه‌کیه‌تیی ژنانی

دیموکراتی کوردستان به‌رز راگیرا

ریزی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان دا هه‌یه، برگه‌یه‌کی دیکه‌ی ریوره‌سمه‌که‌ی پیک دینا. له‌م به‌شه‌دا به‌ریوه‌به‌ریی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له‌وحی پیزانینی پیشکه‌ش به‌و ژنه تیکۆشه‌رو مافخوازانه‌ی نیو ریزه‌کانی شۆرش به‌خشی که زیاتر له ۱۵ تا ۳۰ سال له ریزه‌کانی ئەم ریکخراوه‌دا

ژیرانه له کۆمه‌لگای ئەو کاتی کوردستان، هانی ژنانی پیشکه‌وتوو و تیکۆشه‌ری ناوچه‌ی ژیر ده‌سه‌لاتی کۆماریان داو پشتیان گرتن بۆ ئەوه‌ی یه‌کیه‌تییه‌ک پینک بینن بۆ ئەوه‌ی ژنان بۆ خویان قۆل له‌خه‌بات بۆ دابینکردنی مافه ره‌واکانیان هه‌لمالان. له به‌شیکه‌ی دیکه‌ی به‌رنامه‌کانی

به‌به‌شداریی سه‌دان که‌س له ئەندامانی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان و حیزبی دیموکراتی کوردستان ریوره‌سمیکه‌ی به‌شکو به‌بۆنه‌ی ۶۵ ساله‌ی دامه‌زرانی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له یه‌کیه‌ک له سالۆنه‌کانی سه‌ر به‌ده‌فته‌ری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان به‌ریوه‌چوو.

دوانیوه‌رۆی رۆژی یه‌کشه‌مه‌مه، ۲۲ ره‌شه‌مه‌مه، وێرای ئاماده بوونی سکرته‌ری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان، به‌ریز خالید عه‌زیزی و به‌به‌شداریی سه‌دان که‌س له ئەندامانی ریبه‌ری و به‌ریوه‌به‌ریی حیزبی

دیموکرات و یه‌کیه‌تیی ژنان و هه‌روه‌ها کادر و پیشمه‌رگه‌و ئەندامانی هه‌ر دوو لا، ریوره‌سمیکه‌ی به‌شکو به‌بۆنه‌ی ۶۵ ساله‌ی دامه‌زرانی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان به‌ریوه‌چوو.

له سه‌ره‌تای ئەم ریوره‌سمه‌دا که به‌سه‌روودی «ره‌مزی هه‌رمان» ده‌ستی پینکرد، په‌یامی کۆمیته‌ی

به‌ریوه‌به‌ریی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له لایه‌ن خاتوو شه‌هلا مورته‌زازه‌، ئەندامی به‌ریوه‌به‌ریی ئەم یه‌کیه‌تییه‌وه پیشکه‌ش کرا.

له سه‌ره‌تای په‌یامه‌که‌یدا خاتوو شه‌هلا وێرای پیروژبایی له‌به‌شداران به‌بۆنه‌ی ۶۵ ساله‌ی دامه‌زرانی یه‌کیه‌تییه‌که‌یانه‌وه وتی: ۶۵ سال له‌مه‌وپیش، دامه‌زرینه‌رانی کۆماری کوردستان به‌لیکدانه‌وه‌یه‌کی وردو

خزمه‌تیان کردوو. ئەم ریوره‌سمه‌ که به‌شایی و هه‌له‌په‌رکیی جوانی کوران و کچانی لای به‌شدار کۆتایی پین هات، به‌چه‌ند برگه‌یه‌کی هونه‌ریی که پیکهاتبوو له سه‌روودی گۆرانی

رازیندرابۆوه.

جیی وه‌بیر هیئانه‌وه‌یه که یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان ۶۵ سال له‌مه‌وپیش له رۆژی ۲۴ ره‌شه‌مه‌می سالی ۱۳۲۴ی هه‌تاوی و له سه‌رده‌می کۆماری کوردستان له شاری مه‌هاباد دامه‌زرا.

ریوره‌سمی یادی دامه‌زرانی یه‌کیه‌تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان دا په‌یامی پیروژبایی هه‌ردوو ریکخراوی سنقیی یه‌کیه‌تیی لوانی دیموکراتی رۆژه‌لاتی کوردستان و ئەنجومه‌نی به‌رگری له زیندانیانی سیاسی به‌م بۆنه‌وه خویندرانه‌وه.

ریزان له‌و ژنه تیکۆشه‌رو مافخوازانه‌ی که زیاتر له ۱۵ تا ۳۰ سال چالاک و تیکۆشانیان له

په یامی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان به بۆنه ی ٦٥مین سالروژی دامه زرانی ریکخواوه که ی

هوانیشتمانانی به ریز

ژنانی تیکۆشهر و ئازادیخوازی کوردستان

نه ندامانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی

کوردستان

به بۆنه ی ٦٥مین سالروه گه ری دامه زرانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستانه وه، جوانترین پیروزیایی به ژنانی روژه لاتی کوردستان به تایبه تی و نه ندامان و لایه نگرانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان به تایبه تی ده لێن.

٦٥ سال پیش ئیستا دامه زرینه رانی کوماری کوردستان، به لیکدانه وه یه کی ورد و ژیرانه له کومه لگای نه وکاتی کوردستان که هه شیمه ته که ی به گشتی ژنان به تایبه تی به ده ست نه خوینده وای و هه ژاری کلتوری و ئابوورییه وه ده یانلان، به مه به ستی هوشیار کردنه وه و بردنه سهری پله ی تیگه یشتووی ژنان و ریکخستنی ریزه کانیان هانی ژنانی پیشکه وتوو و تیکۆشهری ناوچه ی ژیر چاوه دیری کوماری کوردستانانیان دا و پشتیان گرتن بۆ نه وه ی په کیه تیه ک پیک بین و له پیش هه موو که سیک دا خویان قولی خه بات بۆ دابین کردنی مافه ره واکانیان هه لمان. نه گه ر پیکه یانی کور و کومه ل و نه نجومه ن و ریکخوا و سه ندیکا له سه رده می ئیستا دا کاریکی ئاساییه، ٦٥ سال له وه پیش پیکه یانی ناوه دیک بۆ دا کوکیکردن له مافی ژنان و به به شداری ژنانی نه وکات، کاریکی مه زن و هه نگاویکی به نرخ بووه که ده بی وه ک په کیک له ده سه که وتو پر بایه خه کانی سه رده می کومار لینی بروانین، دامه زرانی په کیه تیی ژنان له وه سه رده مه دا سه لمینه ری نه وه ش بوو که ریه رانی کوماری کوردستان هه ستیان به وه کردبوو که ناتوان سه باره ت به نیوه ی نه و کومه لگایه که مه تر خه م و بی هه لئو یست بن هه ربو یه گرنکیه کی تایبه تیان به په روه رده کردنی ژنان دا.

دوای جوانه مه رگ بوونی کوماری کوردستانیش ژنانی دیموکراتی و ئازادیخواز و نه رک وه خوگر نه و ره چه بیان که به هه ول و تیکۆشانی ژنانی خه باتگیری ٦٥ سال له وه پیش شکا، دریه یان پیدا و له سه ر ریه زه که ی سوور بۆ وه ده سه ته یانی ئامانه کانی شیلگیر بوون. ژنانی خه باتکار و دیموکرات!

هه ر له کونه وه و ته نانه ت له سه رده می ئیستادا له لایه ن مافزان و چالاکانی بواری مافی مرؤف له چه وسانه وه و زولم و زور ده حق به ژنان کراوه، له وه نیوه دا هه ندیکیان په نجه بۆ ره گه زی به رامبه ر راده کیشن و هه ندیکی دیکه سه رچاوه ی بئ به شی ژنان له ماف و ئازادییه کانیان بۆ حیوازی چینایه تی ده گه رینه وه. به لام سه ره رای هه موو لیکدانه وه و بۆچونه کان له روانگه ی زور سه ره تایبه وه به لانیکه می نه و بۆچونه ده گه یین که ژنان به هه ر هویه ک زولمیان لیکرای و سه رکوت کرابن، کاریگه ری نیگه تیفی له سه ر کومه لگا هه بووه، نه و کومه لگایه له به شیک له وه و نه توانایی ژنان بیبه ش بووه و که لکی لی وه رنه گرتوه به لام ده بیین که له ولاته پیشکه وتوه کان نه و مه جاله بۆ ژنان ره خساوه و پئ به پئی پیاوان له به ریه بردنی ولات به شدارن. بلام له کومه لگای روژه لاتی نافین به تایبه تی ئیران، که ژنان به توندی سه رکوت ده کربن نه و رۆله نابیندری ته نانه ت پیچه وانه که شی به ریه وه ده بردری که نه ویش سنووردار کردنی رۆژ له دوای رۆژ زیاتری له ئیرانه.

ژنانی شورشگیر!

ئیستا له کاتیک دا یادی ٦٥ ساله ی دامه زرانی په کیه تیی ژنان ده که یه نه وه که ژنان له ولاتی ئیران سه ره رای زیاتر سه رکوت کردیان، شانبه شانی پیاوان له خۆپیشاندانه کانی چه ند مانگی دوایی له دژی ده سه لاتداری کوماری ئیسلامی به شدارن و سیمبولی شه هیدانی ژنان له ناره زایه تیه کانی نه و دواییانه واته (ندا اقسولتان) که به خراپترین شیوه له لایه ن هیزه کانی کوماری ئیسلامییه وه گیانی لی نه ستیندرا.

له لایه کی دیکه شه وه ژنانی روژه لاتی کوردستانیش نیشانیان داوه که له دوو بورادا چالاک بوون: په که م: له بواری به شداری کردن له جوولانه وه ی رزگاربخوازی گه لی کورد و له وه پیناوه دا بۆ بردنه پیشی ویست و داخوازییه ره واکانی گه لی کورد سلیمان له زیندان و، شکه نجه و ئیعدام نه کردۆته وه.

دووه م: له بواری داخوازییه تایبه تیه کانی خویان که خوازیاری یکسانی و به رابه ری له گه ل پیاوان بوون و ده توانین بلین هه م بردنه سهری پله ی تیگه یشتووی خویان ه هه م له فه ره نه نگسازی به قازانجی

له به ر چاوگرتنی مافی ژنان له کومه لگای کورده واریدا، سه رکه وتنی ریزه بییان وه ده ست هیناوه و جوولانه وه ی تایبه ت به مافخوازیی ژنان، ئیستا بۆ خه لکی کورد به باشی ناسراوه و بایه خی پئ ده درئ.

جیی خۆیه تی له وه ها روژیک دا، ریز له فیداکاری و هه ول و تیکۆشانی نه و ژه شورشگیرانه بگرین که له هه لومه رجی دژوار و پر که ند و کوسپی زال به سه ر ولات دا له ریزی تیکۆشهرانی مافی ژنانی روژه لاتی کوردستان دا به بی گویدان به ئاسته نگه کانی به رده میان بۆ مسۆگه رکردنی مافه په کسانیی ژنان له گه ل پیاوان له کوردستا ئاسته نگه کانیان بریوه و به ره و پیش هه نگاویان ناوه و ئیستاش هه ر به رده وامن. له کوتاییدا پیویسته نه وه رابگه یه نین که باوه ر به مافی ژن و نه رزشی په کسانیی ژنان له بنه ماله و کومه لگادا له ژیر هه ر ناویک بی مه حکومه. هه وه ها جیکای خۆشحالی سه ره برزیی ئیمه یه که ژنان له سه رانه سهری ئیران و به تایبه تیی ژنانی کورد به هه ست به و پیویستیه میژووپییه که نه وان چیدی له به رامبه ر زولم و چه سانه وه و هه لاواردنی سیستماتیکی ریزیم کۆل ناده ن و بی ده نگ نامین و تیده کۆشن تاکوو کومه لگایه کی په کسان و ئازاد و بی چه وسانه وه له ئیران و کوردستان دا بیته دی و سه رده می ره ش و تاریکی کونه په ره ستی و دیکتاتوری کۆتایی پئ بئ.

ئیمه له سالروژی دامه زرانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان جاریکی دیکه یاد و بیره وه ری هه موو ژنانی شه هید و قاره مان به رز راده گرین و به خورگری و کۆلنه دان و به ئیراده ی پۆلایین و هه وله کانی خویان له پیناوه وه ده سه ته یانی ئازادییه مه ده نی و مافه سیاسی، و ئابووری و کومه لایه تیه کانی ریزه بده ن.

کۆمیتته ی به رپوه به ری

په کیه تیی ژنانی

دیموکراتی کوردستان

٢٢ ی ره شه مه ی سالی ١٣٨٩ ی هه تاوی

١٥ ی ماری ٢٠١١ ی زایینی

په یامی په کیه تیی لوانی دیموکراتی روژه لاتی کوردستان به بۆنه ی ۲۴ی ره شه مه سالروژی دامه زرانی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان

وا ژنانیش شان به شانی پیاوان به شدارن له بنیادنانی کومه لگای مه دهنی که خویان ئه رکه کانی خویان به ریوه ده بن و شان به شانی پیاوان تیده کوشن ئه گهر ئاوریکیش له جولانه وه کانی ئه م دواییانه ی ئیران بده بن ئه وا ده بینین که ژنان له خه تی هه ره پی شه وه ی بزوتنه وه ناره زایه تی ده برینه کاندان ئه ویش و شیاریه کی گرینگه که ژنانی کوردیش پیو یسته زیاتر په ره به توانا کانی خویان بدن وله هه موو ئاسته جیاوازه کاندان ژنانی کورد له کومه لگای کوردی دا و شیار بکه نه وه به خوشییه وه حیزبه که ی ئیمه ش له و شانازی به بی به ش نیه که وا ده رگای بۆ ئه م ره گه زه گرنگه ی کومه لگا کردۆتوه و ئه وانیش وا خه ریکن چالا کانه له م چوارچیوه دا ئه رکه نه ته وه بییه کانی خویان جینه جی ده که ن و هه ول ده دن بۆ دابینکردنی ئاینده یه کی گه ش و پرشه نگدار بۆ میله ته ی کورد له چوارچیوه ی ئیراندا ئیمه وه کو لاوان پشتیوانی و پالیشتی خۆمان بۆ ریکخراوی په کیه تیی ژنان وهه موو مافی په کساننی ژنان له گه ل پیاواندا دووباره ده که ی نه وه ده لێن با به یه که وه هه ول بده بن بۆ وه گه رخسته وه ی چینیکی و شیار روونا کبیر له لاوان و ژنان تاکوو کومه لگایه کی ته ندروست به ره م بینین.

دووباره ئه م روژه پیروژ بی و سه رکه وئ خه باتی ئازادبخوازانه و مافخوازانه ی په کیه تیی ژنان.

**کۆمیتە ی به ریوه به ری گشتیی
په کیه تیی لوانی
دیموکراتی روژه لاتی کوردستان
۲۷ی ره شه مه ی ۲۷۱۰ی کوردی**

په کیه تیی ژنان له سه رده میکدا بوو که خه لکی کوردستان لیکدانه وه یه کی وای نه بوو به رامبه ر به دۆزی ژن و کیشه و گرفته کانیان له بواره کانی ژیاندا وه کوو ئامرازی ژیان چاولیده کران. بۆیه پیو یسته که هه موومان له و روژه دا سه ری ریز بۆ پی شه وای نه مر دانه وینین که یه که م هه نگاوی نا بۆ دامه زرانندی ریکخرا و ه یه کی تاییه ت به ژنان له پیتا و هه ولدان بۆ له ناو بردنی جیاوازی نیوان پیا و و ژن له کوردستان و ئه مه سه ره تایه ک بوو بۆ به مه دهنیه ت کردنی کومه لگای کوردی. پیو یسته که هه موومان ئه و راستیه مان له به ر چاو بیت که کومه لگای چالاک و روشنیر به سترا وه ته وه به ئاستی به شداریی ژنان بوونی ژن وه کوو روونا کبیریک له و کومه لگایه دا و به ره و پیش چوونی کومه لگای کوردیش ئه و راستیه مان بۆ دووپاتده کاته وه و ژنایش بۆ خویان سه لماندویانه که له رووی توانای فیکری و بنیادنانی کومه لگای ته ندروست و چالاک دا ده وریکی گرینگان هه یه وه هیچ که م و کوریکیان نیه له گه ل پیاواندا دا وهه ول ده دهن تاکو مافه نه ته وه یی و سینفی یه کانی خویان به ده ست به بینن .

ئه گه ر ئیمه له و سه رده مه دا که دیموکراسی خه ریکه بال به سه ر جیهان دا ده کیشی، سرنجیک بده یه رۆلی ژنان له جیهاندا ده بینین که

خه لکی نیشتمانپه روهری کوردستان!
ژنانی ئازادبخوازو خه باتکاری کوردستان!

میوانه خوشه و یسته کان!
به بۆنه ی ۶۵مین سالروژی دامه زرانندی په کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان، له لایه ن کومیته ی به ریوه به ری گشتی لوانه وه پر به دل پیروژبایی خۆمان ئاراسته ی ژنانی کوردستان به گشتی و ئه ندامان ولایه نگرانی په کیه تیی ژنان به تاییه تی ده که یین . ئه گه ر ئاوریکی جدی له میژوویی گه لی کورد بده یه وه ئه وا ئه و سه رده مه هه ستیاره مان دپته وه به رچاو که کۆماری کوردستان له سالی ۱۳۲۴ تینیدا دامه زرا و له ده ستکه وته هه ره مه زن و گرینگه کانی ئه و کۆماره ساوا یه ش دامه زرانندی دوو ریکخراوی چالاکی ئه و سه رده مه ن که ئه وانیش ریکخراوی لاوان و ژنانن که ده ستکه و تیکی زۆر دره وشاوه و پر بایه خن. دامه زرانندی

بروسکە ی پیرۆزبای ی ریکخراوی

کۆمهله ی ژنان ی رۆژهلات

به بۆنه ی سالرۆژی دامهزانی

ریکخراوی یه کیه تی ژنانی

دیمۆکراتی کوردستان

کۆبوونه وه ی

فیدراسیۆنی

ریکخراوه

مه ده نیه کانی

کۆیه

رۆژی سێ شه ممه
ریکه وتی ٢٢/٢٠١١
به رامبه ر به ٢ ره شه ممه ی
٨٩ دو وه مین کۆبوونه وه ی
وه رزی فیدراسیۆنی
ریکخراوه مه ده نیه کانی
کۆیه به به شداری زۆربه ی
ریکخراوه کانی ئەندام له م
فیدراسیۆنه به رپوه چو.
سه ره تای کۆبوونه وه که
پوخته به که له کارو چالاکی
فیدراسیۆن له لایه ن به ریز
ئاکار ئازاد سه ره په شتیاری
بۆردی فیدراسیۆنه وه
خویندرا یه وه. ئەمجار دوو
ته وه ری به رنامه و پلان بۆ
کاری داها توی سی مانگی
دی که ی فیدراسیۆن قسه ی
له سه ر کرا که کۆمه لیک
پرۆژه و پینشیا ر ها تته
ئارا وه.

و مه رجه ی ئیستادا
ئه رکیکی تایبه ت
ئه که ویتته سه ر
شانی ریکخراوه کان
بۆ هاو ده نگ بوون و
داکۆکی کردن له مافه
به رحه قه کانی ژنان.
ریکخراوی یه کیتی
ژنانی دیمۆکراتی
کوردستان
یه کیک بووه له و
ریکخراوانه ی که
به رده وام داکۆکی
کردوه له مافه کانی
ژنان.

ریکخراوی و ی
کۆمه له ی ژنانی رۆژه لات، له م رۆژه دا و
به بۆنه ی ٦٥-٧٥ مین سالرۆژی دامه زاندنی
ریکخراوه که تانه وه پیرۆزباییتان پین
ده لیت. به و هیوا یه ی ریکخراوه که تان
هاو ده نگ له گه ل ریکخراوه کانی تر به
هاو کاری و هاو ده نگ ی هه رچی زیاتر
بۆ به ده ست هیتانی مافه کانی ژنان، به
شیوه گه لی جۆراوجۆر خه بات بکه ن.
دووباره به بۆنه ی سالرۆژی دامه زاندنی
ریکخراوه که تان پیرۆزباییتان پین
ئه لێین.

ریکخراوی کۆمه له ی
ژنانی رۆژه لات
مارسی ٢٠١١ ی زایینی

له چه ند سه ده ی رابردو دا
بزووتنه وه ی ژنان هه لیک ی دووباره بوو
بۆ زیندوو کردنه وه ی میژووی ده هه زار
ساله ی فه ره نگ ی به رابه ری که له ژیر
سینه ری پیاو سالاری رووبه نه مان چوو.
هه ر به و پینیه میژووی کوردستان لێوان
لێوه له له خۆبوردیه ی ژنانی ره چه شکین
و بیگومان ده سته که وته نه ته وه ییه کان
ئه نجامی ئه و له خۆبوردیه ییه ی ئه وانه
که شارا وه بوه. ژنان له کوردستانی
ئێران له ماوه ی چه ند ده یه ی رابردو دا
به شیوه ی جۆراوجۆر له دژی رژی می
دیکتاتور و زولم و زۆر له ژیر ده سته لات ی
داگیرکه ر خه باتیا ن کردوه. بزووتنه وه ی
کومه لایه تی، مه ده نی و سیاسی ژنانی
کوردستانی ئێران توانیویانه ببن به
راستییه کی حاشا هه لئه گر. له م هه ل

رپورته سمیک به بونه ی ۸ی مارس رؤژی نیونه ته وهی ژان له ولاتی سوئید

دهنگ خوش کانی و کیژوله ی دهنگ خوش شنو ئه حمده ی به هاوکاری هونه رهنه دانی ژهنیار کارزان مه حمود، جه مال محمه مه دی، موشتاق فه یزیایی، هیوا گه ردی و هیندی گه ردی به رنامه که یان رازاندوه. هه وه ها کورته فلمیکی دیکومینتی له سهر (سیداف) نیشان درا.

شایانی باسه که له میانه ی به رنامه که دا به شیک ترخان کرابوو بق پرسیارو وه لام که به شداری چالاکانه ی هه موو لایه کی له گهل بوو.

ئهو به رنامه یه له کاتژمیر ۱۲.۰۰ ی نیوه رۆ تا ۵ی ئیواره ده ریژهی کیشا.

یه کیه تیی ژنانی
دیموکراتی کوردستان
کۆمیتهی سوئید
۲۰۱۱/۰۳/۱۳

چه ند نمونه له توشبوونی توندو تیژی به شدارییان کرد.

له کوتابی به شی پانیل دا به ریژ جه میله هاشمی دوکتورای ژینیتیکی و پرؤفیسور له بواری نه خوشیه کانی سهره تان، باسیکی به که لکی له سهر چۆنیه تی دروست بوونی نه خوشیه سهره تان و به رگریه کانی ئهو نه خوشیه ی پیشکه ش کرد.

له به شی هونه ری دا، هونه رهنه ندی

سوئید: رؤژی شه ممه ریکه وتی ۱۲ی مارس ۲۰۱۱ له سالونی هوسی له شاری ستوکهؤل، به بونه ی ۸ی مارس (رؤژی نیونه ته وهی ژان) به رنامه یه کی تایبه ت له لایه ن یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له ولاتی سوئید به ریوه چوو.

به رنامه که سی ته وه ری سیاسی، پزیشکی و هونه ری له خوی گرتبوو که له به شی سیاسی دا به ریژ کاوه ئاهه نگره ی ئه ندانی جیگری کومیته ی ناوه ندی و به رپرسی کارو باری حیزبی دیموکراتی کوردستان له یه کیه تیی ئورویا، باسیکی تیرو ته سه لی له ژیر سهردیپری پرسی گوړان، ژنی کوردو روژه لاتی کوردستان پیشکه ش کرد.

دواتر ئان ویدین نوینه ری خاجی سوور و رۆزی گرامبیگ به باسیک له سهر ئهو که سانه ی که رووبه رپووی توندو تیژی ده بنه وه و ههر وه ها گیرانه وه ی

به شداری هه یئه تییکی حدک له مه راسمی ئیتحادیه ی سه رانسهری ئیرانیان به بونه ی ۸ی مارس له ستوکهؤل

بۆته هوی دور که وتنه وه ی له حهره که تی ژنانی ئیرانی یان پشتگیری له جولانه وه ی سه وز ئاماژه ی پیکرا. هه لبه ت له کاتی پشودا هیندیگ له فارسه کان موخالیفه تی خویان له گهل ئهو بۆچونه هینایه گوری و پنیان وابوو ژنی کورد نابئ ئه وجوره خوی جیا بکاته وه یان بۆ ده بی وا هه ست بکات که ویسته سیاسییه کانی ئهو جیاوازه که شه رهنه ندی ولامی پیویستی دایه وه.

پینگاه ئه حمده ی له ئالمان را و ئازیتا قه ره مان و رۆباب موحب شیعره کان و روایه ته کانی خویان له ژنی ئیرانی پیشکه ش کرد و له به شی موسیقی دا چه ند ئاهه نگیگ پیشکه ش کرا.

له ناوخوی ولات پیشکه ش کرد. به ریژ شه رهنه ندی له باسه که یدا موقایسه ی حزوری سیاسی ژنی کورد و ژنی ئیرانی له دوی شۆرشه گهلانی ئیران کرد و بزوتنه وه ی ژنانی کورد و ژنانی ئیرانی و چۆنییه تی هاوپیوه ندی ئه وان له گهل حهره که تی سه وزی به کورتی ته حلیل کرد و ئهو خالانه ی بوونه ته هوی لیک دور که وتنه وه و لیک حالی نه بوونی ئهو دوو بزوتنه وه ده ست نیشان کرد.

ئهم راستیه که حهره که تی ژنانی کورد ته نیا حهره که تیکی ژنانه یان فیمینستی نه بووه و نیه و تیکه لاری راسته وخۆ و حاشا هه لئه گری له گهل هوییه تی میلی و سیاسی ئهو هه یه، وه ک خالی سهره کی که

سوئید: رؤژی سی شه ممه ریکه وتی ۸ی مارس له کاتژمیر ۱۹،۳۰ هه تا ۲۲،۰۰ شه و له هۆلی شیسستا تریف له ستوکهؤل به رنامه یه ک به بونه ی رؤژی جیهانیی ژان به ریوه چوو.

ئیتحادیه ی سه رانسهری ئیرانیان به هاوکاری شه به که ی هه وادارانی ئاشتی و ئازادی و عیداله تی کومه لایه تی میوانداری به رنامه که بوون. به ریژان ئیقبال سه فه ری، سه کینه حوسینی و گولاله شه رهنه ندی له لایه ن حیزبی دیموکراتی کوردستان به شداری به رنامه که یان کرد و له به شی پانگیگراندا گولاله شه رهنه ندی باسیکی له سهر چۆنییه تی پیوه ندی بزوتنه وه ی ژنانی کورد و ژنانی ئیرانی له ده ره وه و

بەرپۆهچوونی یادی ٨ی مارس له ئۆرپرووی سوید

کۆنی سوئیدی که له لایه ن ژان و پیاوانی به ته مەنی سوئیدی و به لیبایی ره سەنی خۆیان پیشان درا. دوا به شی به رنامه که خسته به ر چاوی که ل و پەلی کۆن و ده ستردی ژنانی میلیه ته کان بوو. له و به شه دا یه کیتی ژنان میزیکیان به ئالای کوردستان و ئه و شتانه ی که ژنانی کورد به ده ست چاکیان ده که ن، رازاندبۆوه که پیشوازیه کی زۆری لیکرا. کاتژمیر ١٩،٣٠ کۆتایی به به رنامه که هات.

**یه کیه تیی ژنانی
دیموکراتی کوردستان
کۆمیتهی ئۆرپرووی
٢٠١١/٠٣/٠٨**

کوردستانیش یه کیک له و ریکخراوانه یه، به رنامه یه کی تایبه ت بۆ یادی ٨ی مارس له یه کیک له سالۆنه کانی ئه و شاره به رپۆه چوو. سه ره تا ی به رنامه که به خواردنی عه سرانه یه که هه موو به شداران خواردنی تایبه ت به ولاتی خۆیانیان هینابوو، ده سستی پێ کرد. دواتر ریزی به رنامه که راگه یه نرا کرا. ئه و جار کۆرسی گۆرانی ژنانی چه ند میلیه تی بۆ ماوه ی ٢٠ خۆله ک گۆرانیان چری. دوا یی نۆره گه شیته هه لپه رکیی

سوید: رۆژی سی شه ممه ریکه وتی ٨ی مارس کاتژمیر ١٧،٣٠ی ئیواره، له لایه ن

ئه و ریکخراوه سوئیدی و خاريجیانه که له شاری ئۆرپرووی هاوکاری ریکخراوه یان پیکه وه هه یه و یه کیتی ژنانی دیموکراتی

رپۆه سمی ٨ی مارس، رۆژی نیونه ته وه یی ژنان له ئۆروپۆ

له هه ر کام له قوناخ و برگه کانی میژووی ئیراندا به شیوازگه لیک مافو ئازادییه دیموکراتیک و ئینسانییه کانی ژنانی ولاته که مان پیشیل کراون. سی سال ته مەنی ده سه لاتداریتی ریژیمی کۆماری ئیسلامی، به یه کیک له ره شترین برگه کانی میژووی سیاسی ئیران بۆ هه موو چین و وتویژه کانی کۆمه لگاو به تایبه تی بۆ ژنان دیته ئه ژمار. له و بواره دا ژنانی ئیران به گشتی و ژنانی کوردستان به تایبه تی له گه ل کۆنه په رستری ریژیم به ره وروون که نه ته نیا هه ر ژن، که ریز له سه ره تایی ترین مافه کانیان ناگیرئ، به و حاله ش نه ک هه ر نه یه تانیوه پیش به هه رکاتی ئازادیخوازانه ی ژنان بگرن، به لکوو خه باتی ژنان له ناو جوولانه وه ی سه رانسه ربی ئیران دا خاوه نی پیکه یه کی تایبه ت به خۆی

کردنی گیانیان له پیتا و ئامانجه کانیان دا سلیمان نه کردوه چه ند ساتیک بپه ندگی راگه یه ندرا. له لایه ن یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان له نۆروپۆ کۆمه له ی کولتوری رۆمه ریکه په یامیک به هاوبه شی ئاماده کرابوو که هاوری مه حبووبه ره حیمی ئه ندامی کۆمیته ی یه کیه تیی ژنان پێشکه شی به شدارانی کرد، له په یامه که دا کورته یه ک له خه باتی ژنان بۆ وه ده سه ته یانی مافه کانیان و هه روه ها میژووی ناسینی ٨ی مارس وه ک رۆژی نیونه ته وه یی ژنان تیشکی خرابووه سه ر. به شیکی دیکه ی په یامه که بۆ ره وش ی ژنان له کوردستان و ئیران دا ته رخا ن کرابوو. له به شیکی له په یامه که دا ها تبوو ژنانی ئیران چه ندین ده یه یه به ده سستی ریژیمه دیکتا تۆره کانه وه ده چه وسینه وه و

له رپۆه سمیکی شایسته دا ٨ی مارس، رۆژی نیونه ته وه یی ژنان له نۆروپۆ ریزی لئگیرا. ئیواره ی رۆژی هه یی، ٤ی مارس ٢٠١١ی زاییی له لایه ن یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان و به هاوکاریی کۆمه له ی کولتوریی کوردی رۆمه ریکه له نۆروپۆ ئاهه نگیکی شایسته بۆ ریز گرتن له خه بات و فیدا کاریی ژنان بۆ وه ده سه ته یانی مافه زه وتکراوه کانیان له جیهان به گشتی و له کوردستان به تایبه تی به رپۆه چوو. سه ره تایی رپۆه سمه که به سه روودی نه ته وایه تیی «ئه ی ره قیب» له لایه ن کۆرسی یه کیه تیی لاوانی دیموکراتی رۆژه لاتی کوردستان ده سستی پیکرد، ئینجا بۆ ریز گرتن له شه هیدانی کوردستان به گشتی و ئه و ژنانه قاره مان و چاونه ترسانه ی به فیدا

ئىستاش له گوشه و كه نارى جيهان ژن ده بينين و ده بيسين كه له نازادى و مافى خوى بيه شه، نازاد نه بوونى ژن، پيش له گه شه كردنى و پيگه يشنى ژن ده گري و كومه لگا به بى به شدارى چالاكانه ي ژنان هميشه كومه لگايه كى لاوازو دواكه و توه دهبى، ژنانى چالاكو خه باتكار هستيان به مه كردوه نه گهر دژى نازادى بن، دواكه و توه بوى خويان سه لماندوه، بويه نازادى خواز بوون و نازادى بى به رامبه ره كه ي و بى هم مو تاكيني كومه لگا به ره وا ده زانى كه نه م نازادى خوازييه هم ديسان ژنان هان دها به چه ندايه تى باشتر خه بات دريژه بدن تا به مافى يه كسانى بگهن.

هاورى كوستان له شيركردنه وى به شى سيه مى باسه كه ي دا، واته روانين بى داهاتو و تى: هه روهك هه مومان ده زانين، جيهان روو له گه شه و پيشكه و تنه و هه روژه كوئى بيسى هه والو رووداوى تازه نوئى ده بين، بى ئيمه ده بى روون و ئاشكرا بى كه خه بات و چالاكى ژنان ناتوانى له شوينيك بوه ستنى. له روانگه ي منه وه شتيك به نيوى كوئابى ميژوو، ئاخري

قوناخى ئيده ئال بوون له كومه لگادا، هه ره سى هيناوه و شكستى خواردوه (كه باسى ئاخري قوناخى پيشكه و تن و پيگه يشتنى ده كرى و باسى كوئابى تاريخ ده كرى، بوونى نيه) بويه ده بى هميشه بروانينه داهاتوو به پيى پيشكه و تن و گه شه سندننى كومه لگا دواكانى ئيمه و خه باتى ئيمه شيوه ي خوى بگري و به روژه بيته وه. خه باتى ژنان بى گه يشتن به مافى يه كسانى له نوقته يه كدا كوئابى نايه، به لكوو ده بى دريژه ي هه بى، هه رچه ند نه م به روژه بوونه هه روهك ئيشاره ي پيكر ده بيندري، نه گهر پيشوو داواى مافى دهنگدان ده كرا، ئيستا داواى به شدارى له به ريوه به رى حكومه ت و سياسه تى ولات ده كرى.

له به شى دووه مى و تاره كه ي دا

هه ر سى ته وه ره كه ي بى به شداران شيركرده وه و تى: بوونى عه داله ت و داواى مافى يه كسانى له كومه لگا، له ئاستى نيونه وه يى دا يه كيك له داواكانى بزوتنه وه كانه و بزوتنه وه ي ژنانيش له م داوايه بيه ش نيه، ژن ناتوانى عه داله تخواز نه بى، له بنه رت را ژن داواى مافو عه داله تى له كومه لگا كردوه، داواى يه كسانى كردوه، هيچكات له ده سه لات دا نه بووه كه تامى ده سه لات تا نه و راده يه چيشتنى كه نه توانى ده ست له خو شيه كانى هه لگري، قازانجى خوى و به رزه وه ندى

خوى له ناعه داله تى دا نابيينته وه، چونكه خوى ده ردى بيته داله تى چيشتوه. ژن خوازيارى عه داله ت به مومو تاكى كومه لگا، عه داله ت و مافى يه كسانى يه كيكه له داواكانى خه باتى ژنان، بويه له شيوه ي خه باتى خوى دا عه داله ت و يه كسانى كردوته يه كيك له ئامانجه كانى كه چه ندايه تى باش به بزوتنه وه كه ي بيه خشى تا له م ريگايه وه به يه كسانى بگا.

كوستان گادانى له ته وه ره يه كى ديكه ي باسه كه ي دا كه بى نازادى ته رخان كرابوو و تى: نازادى بى ژن هميشه كيشه بووه، خه باتى بى وه ده سته ينانى كردوه، ژن ناتوانى دژى نازادى بن، چونكه هيچ قازنجيكى له كوئنه په ره ستنى و دواكه و توه بوى نه ديوه، ژن ناتوانى نازادى خواز نه بى، چونكه

هه يه و ته نانه ت ريكراره كانى ژنانى كوردستان به گشتى و يه كيتى ژنانى ديموكراتى كوردستان به تايبه تى له ئاستى نيونه ته وه يش دا جيگايه كى تايبه ت به خوى هه يه روژه به روژيش زياتر گه شه ده كا.

دوا به داواى په يامى يه كيتى ژنانى ديموكراتى كوردستان ئينجا داوا له هاورى به ريز كوستان گادانى، نه ندامى كوميتهى ناوه ندى حيزبى ديموكراتى كوردستان كرا با به ته كه ي پيشكه ش بكا. هاورى گادانى له به شيكى و تاره كه ي دا و تى: به شدارانى

روژى ۸ ي مارس، هه روهك ئاگادارن ميژوى خه باتى ژنان بى ۱۰۰ سال له موبه ر ده گه ره يته وه كه نه م خه باته له شوينه جورا و جوره كانى جيهان شيوه و رهنگدانه وه ي جياوازي به خويه وه بينيوه و به پيى ده رفه تى خه بات و شيوه ي خه بات ده ستنه و ته كانيشى له شوينيكه وه بى شوينيكى ديكه جياوازي هه بووه، به لام خاليكى هاوبه ش كه له و روژه دا هه موو لايهك ده گريته وه

نه وه يه كه به گشتى له هه موو ژنيكى كومه لگا ريز بگري و به تايبه تى ريز له و ژنه خه باتكارانه كه بى وه ده سته ينانى مافه كانيان له ماوه ي نه م سه د ساله ي داوى دا تيكوشاون، بى نه و ده سه كه و تانه ي كه ئيمه نه مرو پينان گه يشتويين، وه ده سته ينانى نه و ده سه كه و تانه نه گهر كه ميش بى، له هه موو نه و ژن و پياوانه ي كه بى مافى يه كسانى ژن و پياو هه وليان داوه كه نه سلى ئيمه ده بينى و تاره ده يهك كه لكيان ليوه ره ده گري، جيگايى سپاس و پيزانينه.

له به شيكى ديكه ي و تاره كه ي دا هاورى گادانى خه باتى ژنان بى وه ده سته ينانى مافه كانيان به سى ته وه رى عه داله ت، نازادى و روانين بى داهاتو و دابه شكاربوو، ئينجا به كورتى

رێبەرایەتی حیزب دا هاتو بە شیکێ بەرچاوە لە ژنان لە ریزی رێبەری ئەو حیزبە دا ئەرکە ئیجرائیەکان بەرپۆه دەبن!

ئێمە لە کاتێک دا روژی نیوئەتەوایی ژنان ریز دەگرین کە کاخی دیکتاتۆرەکان وەلەرزە کەوتوو، هیندیک لە دیکتاتۆرەکان لەسەر کار لابراون. رۆل و نەقشی ژنان لە خۆپیشانان و ناره‌زایەتیەکانی ئەفریقا و روژەلاتی نیوئەتەوایی بەرچاوە. لە ئێراندا ژنان لە ریزی پێشەوای خۆپیشانەران بەدژی دیکتاتۆریین و لەو نیوئەتەوایی ژنانی کورد لەمیژسالا بەدژی زۆرداری راپەڕیون و بە خۆینی ئالیان بەلگەیی حەققانییەتی داخوایەکانیان ئیمزا کردو. ژنانی تیکۆشەرو یەکسانخووا! قۆلی هیممەت هەلمالان و بۆ بەرپۆه‌بردنی حیزبی دیمۆکرات زیاتر وەرنا مەیدان! ئەو حیزبە بکەنە حیزبێک کە نموونە بێ بۆ لەنیو‌بردنی هەلاواری جینسی. سوککاتی رێبەری ئەو حیزبە بەدەستەو بگرن و بۆ ئامانجە ئینسانی و نەتەوایەتیەکانمان کەلگی لێوەرگرن!

ئینجا خاتوو گولالە عەبباسی پەیمای خوشکانی ریکخواری خەباتی شۆرشگیری کوردستان خۆیندراوە و دوایە دوای ناوبراو خاتوو زوبیا لەتیف خەباتکاری پاکستانی نیشتەجێ لە نۆروێژ لە چەند و تەیه‌کدا سەبارەت بە رۆلی ژنان لە کۆمەلگای مرقۆفایەتی بۆ بەشداران قسەیی کرد.

لە بەشیکێ دیکە رێوهرسمەکەدا خاتوو جەمیلە قادری، پەخشانیکی لەژێر سەردیری «چەند دێر راستی» پێشکەشی بەشداران کرد کە لەلایەن بەشدارانەو بەگەرمی پێشوازی لیکرا.

پۆیستە بگوتری رێوهرسمی ریزلینان لە ۸ ی مارس لەلایەن ئارەزوو عومەرزا، ئەندامی یەکتییی ژنانەو بەرپۆه‌چوو کە ناوبراو بە کورته‌ شیعری بە سۆزو پەرمانا لە ناوئاخنی بەرنامەکەدا، تامو جیژیکی تایبەتی بەخشییە رێوهرسمی ۸ ی مارس.

دەکرێ بڵین کە ژنانی روژەلاتی کوردستان ئیستاش لە بواری شیوەی خەباتی چەندایەتی و کەمیەت دان تا باس لە کوالیتی خەباتیان بکری. ئیستاش بۆ ئیمە زۆر ئاسان نیە بتوانین نیوی دەیان ژن بینین لە روژەلاتی کوردستان کە لە بزووتنەو هەکانی خۆیندکاری، رووناکییری و کریکاری دا بەشیوەیەکی پروفیشنال و تایبەتی کار بکەن، کە ئەمە بە زەغفیکی ژنانی روژەلاتی کوردستان دادەنری و هۆکارەکەشی بۆ ئەو فەزا سیاسی حیزبیە زالیی کە نەسبەت بە ژنان دروست بوو دەگەریتەو. ئیمە دەبێ بە هەموو لایەک هەول بەدین کە هاوکات لەگەڵ حیزبی بوون و باوەر بە ئامانجە سیاسیە حیزبیەکانمان، ژنان و چالاکێ ژنان لە بواریەکانی دیکە بە شیوەیەکی پروفیشنال، لە بزووتنەو جواری جۆره‌کانی وەک رووناکییری، خۆیندکاری... کانالیزە بکەین.

کۆمیته‌ی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان لە نۆروێژ بە پەیمای بەشداریی لە رێوهرسمی ۸ ی مارس دا کردو پەیمای کۆمیته‌ی حیزب لەلایەن هاورێ عەلی لالە، ئەندامی کۆمیته‌و پێشکەشی بەشداران کرا، لە بەشیکێ پەیمایەکەدا هاتبوو: ژنانی کوردستان بێجگە لەوەی لەژێر باری نابەرەبەری جنسی دا پشیمان چەماوەتەو، لەژێر زولمی نەتەوایەتییش دا دەنالین. بۆیە ژنانی کوردستان لە چەند لاو تووشی هەلاواری بوون! هەلاواری جینسی، هەلاواری کۆمەلایەتی و هەلاواری نەتەوایەتی نموونەیی بەرچاوی ئەو جیاواریانەن.

حیزبی دیمۆکراتی کوردستان لە ماددە ۱۹ ی بەرنامەیی خۆیدا ئاماژە بەو دەکا: کۆماری کوردستان هەولان بۆ دابینکردنی یەکسانی ژنان و پیاوان لەنیو‌خیزان، لەنیو‌کۆمەل و لە مەیدانی کارو دەسەلاتدا بە ئەرکیکی گرنکی خۆی دەزانن.

ئەو بەو مانایەییە کە ئەو حیزبە باوەری قوولی بە یەکسانیی ژنان و پیاوان هەیه. هەر لەنیو‌ریزەکانی حیزب دا ژنان و پیاوان بۆ ئەرکو کاری وەک یەک، مووچەیی وەک یەک وەرەگرن. خووشمان شاهیدین لە دوای کۆنگرەیی ۱۴ گۆرانیکی قوول بەسەر

هاورێ گادانی تیشکی خستەسەر ئاستی خەباتی ژنان بۆ و دەستەینانی مافەکانیان لە کۆمەلگای ئێران بەگشتی و کوردستان بەتایبەتی و تی: لە ئاستی ئێراندا بەپێی ئیمکان و توانا ئەوئەندەیی گونجا بێ ژنان شانە شانی پیاوان بەشداریی بزووتنەو هەکانیان کردو و لەم رێگایەش دا قوربانیی زۆریان داو. لە شۆرشیی گەلانی ئێران لە سالی ۱۹۷۹ کەم نەبوون ئەو ژنانەیی کە بەشداریی خۆپیشانانەکانیان کردو داوای گۆرینی رێژییمی پاشایەتیان دەکرد. پاش هاتنە سەرکاری رێژییمی کۆماری ئیسلامیی لە ئێران، ژنانیش لە ئیعدام و زیندانی کردن و سزادان بپێش نەبوون ئەوئەندەیی دەگەریتەو بۆ ئەو کە ژنانی چالاک لە مافی خۆیان و داواکانیان هیچکات پاشەکشەیان نەکردو. لەم دوو سالی دوایدا، بەشداریی بەرچاوی ژنان لە خۆپیشانانەکانی ئێران (ناره‌زایەتی بەدژی هەلبژاردنی خولی دەیه‌می سەرۆک کۆماریی ئێران)، لە خەباتی ئازادیخووانەیی ئێران رۆلیکی تازەیی بەخووە بینی، کە بە بزووتنەوئە سەوز ناسراو، ژنان رۆلی ریکخەریان هەیه و هەبوو. ئیمە ئیستاش شاهیدین کە ئەم بزووتنەوئە نامۆنسەجمو ئۆرگانیزە نەبوو و عونسور، یان ئیلمینتیکی هاوبەشی نیە، بەلام دەبینین ژنان دەتوانین ببنە ئەو عونسورە هاوبەشە لەبەر ئەو ژنان لە بزووتنەوئە رووناکییرییدا بەشدارن - رۆژنامەنووسی - بزووتنەوئە کریکاریی - کارمەند، کارگەریی کارەگەکان - و خۆیندکاران و ئەو بزووتنەوانەش بەشیکن لە پیکهاتەیی بزووتنەوئە سەوز، کەواتە دەبینین لەو بزووتنەوئەیدا ژنان رۆلیان هەیه و وەک کۆریدیناتۆریک، بۆ هەماهەنگی کار دەکا.

لە روژەلاتی کوردستانیش ئیمە چالاکیی بەرچاوی ژنانمان هەبوو، ئەگەر بگەریمەو بۆ سەرەتای باسەکەم کە شیوەی خەبات بەپێی شوینەکان و هەلومەرجەکان جیاوازه، دەکرێ کوردستان بۆ نموونە بێنمەو. بەهۆی زۆر فاکتەری کۆمەلایەتی و سوننەتی و ئەو هەلومەرجانەیی کە روژەلاتی کوردستان پەیدا تیپەریو،

۹ ورزشی

وەرزشی ژنان لە روانگهی میژوو

تەنی :

بۆ یەكەمجار لە میژوودا «بارۆن پیردۆكۆبرتۆنی» فەرانسەوی لە ساڵی ۱۸۹۶ دا بیروكەى وەرزشی پیشەیی داھینا و لە هەمان ساڵ دا بیروكەى وەكوو نوختە گۆرانیكى میژوویى لە لایەن كۆرپى گشتى بەریوەبەرایەتى یارییەكانى ئۆلەمپیک پەسەند کرا. لەم گەلالەیه پیردۆكۆبرتۆندا ریزگرتن لە مافە وەرزشی یەكانى ژنان وەكوو خالیكى سەرەكى لە سەرجهم فیدراسیۆنە نیۆدەولەتییهكانى وەرزشدا كەوتە بەرباس و لیدوان و لە ئاكام دا ولاتانى ئازاد و دیموكرات لە ساڵی ۱۸۹۶ تا ئیستا لە ریکخراوه ناوەندە وەرزشی یەكانى تایبەت بە ولاتانى خۆیاندا ریگەى پەروردهى سەردهمیانه

تایبەت بە وەرزشی ژنانیان هەموار کردووە. بەلام دەبینین ئیستا لە حەشمەتى ۷۰ میلیۆنى ئێران بەشى زۆرى لەو حەشیمەتە ژنان پیکى دینن لە ماوهى ۲۲ ساڵ دەسەلاتداریەتى كۆمارى ئیسلامى دا وەرزشی ژنان بە سى ھۆكارى حىجابى ئیسلامى، نەبوونى ئەزموونى پێویست لە بەریوەبەرایەتى وەرزشی ژنان و ھەرودھا نەبوونى بودجەى پێویست بۆ چالاكىی وەرزشەكانى ژنان حەز و تواناكانى ژنان لە سەردهمى بە جیھانى بووندا پەراویز خستووە. لە ماوهى دەسەلاتداریەتى كۆمارى ئیسلامیدا ھىچ ژنیكى سەربەخۆى ئێرانى ریگەى پێ نەدراوە بەریوەبەری فیدراسیۆنىكى وەرزشی بێ. بەلام لە چەند ساڵى رابردوودا ژنانى وەرزشوانى ولاتەكەمان

ئىسلامى بە كار بەینى. ھەر بۆیە ژنانى وەرزشوانى ولاتەكەمان بە بوونى ئیدئۆلۆژى كۆمارى ئىسلامییهو لەسەر ئاستى نیۆدەولەتى سەرەرای ھەموو تواناكانیان تەریك دەكەونەو لە ئیستا دا ئەركى سەرشانى رۆژنامەنووسانى نیۆدەولەتى وەرزشی و فیدراسیۆنە نیۆدەولەتییهكان بۆ داكۆكى لە مافە بەرابەریەكانى ژنانى وەرزشوانى ئێرانى زیاتر بە دیار دەكەوێت ھەرچەند لە سالانى رابردوودا بزوتنەوہى ژنانى ئێرانى بە ئاشكرا كردنى راستییهكان ھەمیشە ھەولى داوہ سەرجهم پششیلكارىەكانى كۆمەلگای وەرزشی ژنان بۆ رای گشتى بگوازرێتەوہ.

ھەر كاتىك ھەلیكیان بۆ رەخسابى لە گۆرەپانە نیۆدەولەتییهكان بە بەدى ھینانى ئەنجامى بەرز بوون و تواناكانى خۆیانیان بە كۆمەلگای وەرزشی دنیا سەلماندوہ. ماوهى سالانىكى زۆرە بەرپرسانى ئاكادیمی كۆمیتەى نەتەوہى ئۆلەمپىكى ئێران لە لیدوانەكانى خۆیدا دەلین: ئیمە لە دنیای وەرزشدا ئىسلامى راستەقینەى محەمەدىمان پەیرەو كردوہ بەلام لە زۆرىك لە بوارە وەرزشییە كاندا دەبینین ژنانى وەرزشوانى ئێرانى لە كاتى بەریوەچوونى پششبركى نیۆدەولەتییهكاندا بە ھۆى حىجابى ئىسلامییهو دەكەونە بەرتیشكى وینەگران ئەمەش لە حالىكدایە فیدراسیۆنەكانى فووتبال، والیبال، فووتسال، مەلەوانى، گۆرەپان و مەیدان، بەسكتبال وھتد..... ریگە نادەن ھىچ وەرزشوانىك حىجابى

چۆراو چۆر

خواردنه که چیه و چ جوریکه؟ باش دیته بهرچاو و یا چه ندهت ئیشتیا لیه ئه وهی گرنکه ئه وهیه که زور خواردن مهترسی تووشبوون به دلکهزه ی لی بکه ویتته وه، چونکه خواردنی زور له نیو گهدهدا ده بیته هوی فشار خستنه سهر دهریه ی به شی خواره وهی سورینچک و له ئاکامدا ترشی نیو گهده ده گهریتته وه بۆ سورینچک. رینوینی بۆ زور خوری ئه وهیه که ده بی قاپ و دهوری چووکه به کار بیئی و رابی له سهر که مخواردن.

- خواردن به ریگاو:

- به پهله خواردن و خواردنه وه و قوت دان و نانخواردن به ریگاو هۆکارن بۆ ئه وهی مروّف تووشی دلکهزه بی، چونکه کار دهکاته سهر کرداری ههرسکردنی خواردن و ده رکه وتنی نیشانه ی نه خووشی گه رانه وهی خواردن له گهده بۆ سورینچک

- رینوینی له وه به شه دا ده بی له کاتی خوارندا پهله نه کړی و به دانیشتنه وه خواردن بخوری.

- خواردنی چه ور:

- ئه و خواردنانه ی که چه وربیان زوره ماوه یه کی زورتر له گه دا ده میننه وه و کرداری ههره سکردن دوا دهخن و ده بیته هوی ناآرامی مروّف.

رینوینی

- پنیویسته خواردنی چه ور کهم کریتته وه به بی ئه وهی واز له و خواردنانه بینین که به لامانه وه خوش و به تامن ئه گهر به جوریکی جیاواز خواردن ئاماده بکه ین دلکهزه کهم ده بیته وه وه کوو لپتان و برژاندنی خواردن له نیو فیز و تهن دوور نهک سوور کردنه وه له نیو روژ دا، ههروه ها لی کردنه وهی پیست و چه وری له گوشتی مریشک و قه ل و قاز و... هتد

- خواردنی ترش یا مزر: خواردنی ترش وه کوو ته ماته ئاوی ته ماته ئا و قوره و یا ئه و به ره مانه ی که ترشیان تیدایه ده بنه هوی دلکهزه.

رینوینی:

- بری خواردن و خواردنه وهی ترش یا مزیش بۆ له شی مروّف پیویستن به لام بۆ ئه و که سانه ی به ترشی تووشی دلکهزه ده بن ده بی خواردن و خواردنه وهی ترشی کهم به کار بینن به تاییه تی کاتی گهده به تال بوو. هیندیک خواردنه وه ده بنه هوی دلکهزه وهک:

- قاوه ی ئاسایی یا بی کافایین، چای پر له کافیین، کولا، خواردنه وه کاربۆنیه کان، مه یخواردنه وهی زور، هه موویان ده بنه هوی هه لئوسانی گهده به هه واو و فشار ده که ویتته سهر ده ریچه ی خواروی لووله ی سورینچک و ده بیته هۆکار بۆ تووشبوون به دلکهزه.

- رینوینی: دووریکردن له هه موو ئه و خواردنه وانه که ده بنه هوی دلکهزه.

- شوکولات: له بهر ئه وهی بریکی زور کافایینی تیدایه خواردنی یه کینکه له هۆکاره کانی دلکهزه یه، بۆیه تووشبووان به دلکهزه نابی شوکولات بخۆن یا که می بکه نه وه.

- خواردنی تیژ: خواردنه تیژه کان وهک بیبه ر و سووسی تیژ مروّف تووشی دلکهزه ده کهن.

بۆ پیشگیری له دلکهزه نه خواردنیان یا کهم کردنه وه یان

دلکهزه

ئاماده کردنی رحمان مه محمودی

دلکهزه هه سترکردن به ئازاریکی زور له شیوه ی سووتان له سورینکدا و (مری) که له پشت ئیسکی سینگ ههستی پی ده کړی و له وانه یه ئازاره که بۆ مل و قورگیش بچی و به راکیشان و چه مانه وه بۆ پیشه وه ئازاره که زورتر ده بی.

دلکهزه له وانه یه ئاسایی بی، به لام ئه گهر زیاتر له دووجار له هه وتوویه ک دا رووی دا و بوو به هوی ناره حه تی پیویسته نه خووش سهردانی پزیشک بکا چونکه له وانه یه نیشانه ی نه خووشی بی.

دلکهزه: هه چ پیه وهندی به دلکهزه نیه به لکوو ترشی ناو گهده (معه) به نیو زمانه ی به شی خواره وهی سورینچک دزه دهکا و ده گه ریتته وه نیو سورینچک و ده بیته هوی چوزانه وه و ئازاری سورینچک و تامیکی ترش له ده مدا هه ست پی ده کړی.

گه ده ی مروّف به په رده یه کی لینج (mucus) داپۆشراوه، په رده که گه ده ده پاریزی له کاریگه ری ترشی هیدروکلوریک که ترشیکی به هیزی گه ده یه بۆ هه رسکردنی خواردن، به لام سورینچک په رده ی نیه بۆ به رگری کردن و پاراستنی کاتیک ئه و ترشیه له گه ده ده گه ریتته وه سورینچک و ده بیته هوی سووتانه وه و ئازار له وه به شه دا.

نیشانه کانی دلکهزه:

ئازاریکی وهک سووتانه وه که له سینگ دا دوا ی نانخواردن یا له کاتی شه ودا هه ست پی ده کړی و ئازاره که به راکشان یا چه مانه وه بۆ پیشه وه زور ده بی.

- له و حاله ته تانه ی خواره وه دا نه خووش ده بی سهردانی دکتور بکا.

- ئازاری زور سینگ به تاییه تی ئه گهر هیندیک نیشانه ی وهک: ته نگه نه فه سی و ئازاری شه ویلاکه یا ئازاری قول چونکه له وانه یه ئه و جوړه ئازاره نوره ی دل (heart attack) بی.

- دلکهزه ی زورتر له دووجار له هه وتوویه ک دا.

- که مکردنی کیشی له ش به بی هه ولدان بۆ که مکردنه وهی یا به هه ر هۆکاریکی دیار.

- قوتدانی درنگ یا به زه حمه ت.

- کوخه و خیزه ی سینگ به بی هۆ.

- کاتیک نیشانه کان دلکهزه به دهرمانی ترشی (anti-acid) خراپتر ده بی.

- کاتیک دهرمانی نه خووشیه کی دیاری کراو بیته هوی دلکهزه و به بی راویژ به دکتور هه رگیز نه خووش له خویه وه نابی هه ولی گۆرین یا وه ستاندنی دهرمانه که بدا.

هۆکاره کانی دلکهزه:

چه ندین هۆکار، ده بنه هاندەر و وروژینه ری دلکهزه وهک خواردن و خواردنه وه جوړاوجوره کان

- زورخوری: راده ی ئه و خواردنه ی که ده خوریت پیه وهندی راسته وخوی به دلکهزه وه هه یه گرنگ نیه

چەند رېنمايەكى

بە سوود بۇ

تەندروستىتان

نامادەكردنى: شووشە

- ۱- ئەگەر كۆلۈسترولى خويىنى ئىيۈە لەسەرەۋىيە لە ھەفتەدا زياتر لە ۲ ھىلكە بخۇن.
- ۲- ئەگەر نەخۇشى شەكرەتان ھەيە لە دارچىن زۆر كەلك وەرېگرن.
- ۳- رۇژانە زياتر لە ۳۰ خولەك وەرزش بكن.(وھكوو پىادەرەۋىيى)
- ۴- رۇژانە لانى كەم ۵ ھەتا ۸ پەرداخ ئاۋى سارد بخۇنەۋە.
- ۵- بە خواردىنى ھەب و دەمان لاواز نابىن مەگەر لە ژىر چاۋەدىرى پزىشك دابن.
- ۶- لە پىرۆتىنى گىايى (رووھكى) وەكوو سۇيا، لوبيا، نىسك، ماش، بە گىشتى دانەۋىلەكان كەلك وەرېگرن.
- ۷- خۇتان بپارىزن لە خواردىنى سووركاراۋە و لە شىرنىيە جۇراۋجۇرەكان.
- ۸- لە گۇشتى سوور ۲ جار لە ھەفتەدا كەلك وەرېگرن و ھەر جار ۶۰ يا ۷۰ گرم بخۇن.
- ۹- لە جىياتى خواردەۋە گازدارەكان ئاۋى ميوە يان دۇى سارد بخۇنەۋە.
- ۱۰- لە خواردىنى شەكر، خوي، رۇن، برىنج، سۇس، كەرە، نانى سېپى و خۇراكى پىر لە پىرۆتىن و گەرمۇكە كەمتر كەلك وەرېگرن.
- ۱۱- تا دەتوانن لە نىۋان ژەمەكان لە ميوە جۇراۋجۇرەكان كەلك وەرېگرن.
- ۱۲- تا دەتواننن سەۋزەۋاتى تازە بخۇن ھەرگىز بە برسېتى مەمىننەۋە.

دلەكزە دروست بىي. بۇ پىشگرتن لە خاۋ بوونەۋەى ماسولكەى بەشى خوارەۋەى لولەى سورىنچك و توشبوون بە دلەكزە باشتەرە خۇت لە بىنېشتى پىنگە يا نەنەى خۇشكراۋ بپارىزى و بىنېشتى كوردى باشتىرەن جۇرى بىنېشتە.

۳- لە لەبەر كوردى جلوبەرگى تەسك خۇت دوور بگرە، ئەو جلوبەرگانە بە دەۋرى كەمەردا ھاتوون دەبنە ھۇى فشار خستتە سەر زگ و گەدە و ترشى نىۋ گەدە بۇ نىۋ سورىنچك دەگەرپىتەۋە. لەو خواردىن و خواردەۋانەى كە دەبنە ھۇى دلەكزەت خۇ بپارىزى يا كەمىان كەۋە و يا خواردىن و خواردەۋەى دىكە تاقتى بگەۋە.

۴- دواى نان خواردىن درەنگ بخەۋە: واباشە نىزىكەى ۲ تا ۳ كاتزىمىر لە نىۋان نانى شەۋتا كاتى نووستن ھەبى.

۵- كوردوتەنى «كەم خۇرى دايم خۇر بە» ژمارەى ژەمەكانت زۆر بگە بەلام لە ھەر ژەمىكدا بىرېكى كەم بخۇ چونكە خواردىنى زۆر لە نىۋ گەدە دا دەبىتە ھۇى فشار خستتە سەر دەمى (دەرىچە) بەشى خوارەۋەى سورىنچك و ترشى ناۋ گەدە بۇ نىۋ سورىنچك دەگەرپىتەۋە.

۶- ۋاز ھىتان و دووركەۋتەۋە لە سىگاركىشان و خۇت لە راپايى بە دوور بگرە.

۷- خۇت لە خىرا نان خواردىن بە دوور بگرە و ھەول بەدە فېر بى لەسەر خۇ نان بخۇى بە باشى پاروۋ لە ناۋ دەمت بجوى و ھىچ پەلە نەكەى.

۸- خواردىنى ترش مەخۇ: لە تەماتە و بەرھەمەكانى تەماتە پارىز بگە، بەرېكى دابىشە و خۇت مەچەمىنەۋە، خواردەۋەى شىر ترشى نىۋ گەدە ھەۋتا «مىزان» دەكا.

ئەگەر ئەو رىئوئىئانەى سەرەۋە لە كۇتايى ھىتان بە دلەكزە سەرکەۋتوۋ نەبوون پىۋىستە سەردانى دكتور بگرى و دەرمانى چارەسەرى بۇ دلەكزە بەكار بھىترى.

سەرچاۋە پزىشكى نوى

چارەسەرىيە.

نەنە: نوقلى نەنە و ئارەقى نەنە ساردو خۇش بەلام دەبنە ھۇى خاۋ بوونەۋەى ماسولكەى بەشى خوارەۋەى لولەى سورىنچك و دلەكزە.

- سىر و پىۋاز خواردىنى توند و تىژ نىن بەلكوۋ بۇندارن بەلام مروفت توشى دلەكزە دەكەن.

- سىكپرى: بۇ ھۇى گورانكارىيى ھۆرمۇنى و قەبارەى مندالان و خاۋ بوونەۋەى ماسولكەى بەشى خوارەى لولەى سورىنچك دلەكزە لە دوۋگىانيدا زۆر باۋە نىۋەيان لە ماۋەى سىكپرى دا توشى دەبن بەلام بە شىۋەپەكى گىشتى مەترسى بۇ سەر ژيانى داىك و كورپە نىيە و پاش لە داىكبوۋنى مندال دلەكزە نامىنى.

- راپايى و مشەۋەشى: ھۇكارىكە بۇ توشبوون بە دلەكزە.

- گىر و گرفتى دلەكزە: ئەو نەخۇشەى بەردەۋام توشى دلەكزە دەبىۋ كارى رۇژانە و دلەكزەكەى ماۋەكەى زۆرتر دەخايەنئ پىۋىستە سەردانى دكتور بكا و پىشكىنى بۇ بگرى.

- چارەسەرى دلەكزە:

- ئال و گور لە چۇنىەتى ژيان و چارەسەر كوردى مالمەۋە: ھۇكارى دلەكزە، كە يەككەۋە بۇ يەككى دىكە جىاۋازە و بە ھەمان شىۋە چارەسەر كوردىش جىاۋاز دەبى. لەۋانەيە بە ھىندىك گورانكارى كەم و سادە دلەكزە چارە بگرى بۇيە پىۋىستە نەخۇش رەچاۋى ئەو خالانەى خوارەۋە بكا:

۱- كىش (وزن): زۆر بوۋنى كىشى لەش دەبىتە ھۇى زۆر بوۋنى فشار و پەستانى ناۋ زگ و فشار دەخاتە سەر گەدە بۇ سەرەۋە پالى پىۋەدەنى و ترشى نىۋ گەدە بۇ سورىنچك دەگەرپىتەۋە.

۲- بىنېشت جوتن: بۇ دروستبوۋنى لىك يا ئاۋى نىۋ دەم شارەزايان پىشنىارى جوتتى بىنېشت دەكەن لە دواى جەمە خواردەۋەكان چونكە لىك دەبىتە ھۇى رىك كوردن و رونكردەۋەى ترشى نىۋ گەدە و ھانى گەدە دەدا بە خىرايەكى زياتر پىكھاتەكانى نىۋ گەدە بۇ رىخۇلەكان بەرى بكا پىش ئەۋەى

ھۆكاری تووشبوون بە جۆره كانی سەرئیشە و چاره سەر كردنی

و: نازاد كوردستانی

كەلك نایە و بە خۆشپەوه میگردن
نەخۆشپەك نیە كە كەسپك له
كەسپكی دیکە بیگریتهوه. له كاتی
تووشبوون بە میگردن و هەست
پیکردنی بەرنامە دابنن، بزانی كە
بە ھۆی چی و چۆن تووشبوون
كە له كاتی شەودا بوو ئەوا
كاتی خەوتان ریک بخەن و باش
پشوو بەدن و ھەروەھا كە له كاتی

ژەمەكانی خواردن دابوو خواردن
ریك و پیک بخۆن، كەواتە ژەمی خواردن له
كاتی خۆی دا بخۆن. له كاتیكا كە ھەستتان
بە تونیهتی كرد و ماسوولەكانی سەر،
شان و ملتان گیران و ھەسایستەتان بە
دەنگ و رووناكی ھەبوو یەك راست بچن بۆ
لای پزیشك. بەلام ھەمیشە چەند دانە ھەبی
ھەستامینی فۆنتان له لای ھەتا كاتی گەشتن
بو لای پزیشك بیان خۆن بۆ ئەوەی تیک نەچن
ژانی كەم بكا.

باشترین چارەسەری ئەوھە كە
خواردەمەنی سارد كەم بخۆن. خۆپاراستن
له فشاری پتوھندی سێكسی، چونكە دەتوانی
بیتە ھۆی ئازاری سەر و مل و میتشك. بە
ئەندازەى توانایی خۆتان وەرزش بكەن،
لەشى خۆتان گەرم بكەن، پیداوێستی-یەكانی
میتشكان دابنن بكەن، بە ئەندازەى پتوویست
خواردن بخۆن، بە تاییەتی سەوزە و میوھە
زۆر بخۆن. خواردنەھەى چا، قاوھ، شیر، ئاو
زۆر بە كەلكە بە تاییەتی گەورە سالان دەبی
روژانە ۲/۵ لیتر بخۆنەوه. بەیانیان ئەو شتە
بخۆن كە پڕۆتیندارن. خۆتان زۆر مەدەنە
بەر تیشكى خۆر. له وەرزی سەرمادا خۆتان
گەرم دابووشن. وەرزشی میتشك بكەن بە فیز
بوونی زمانەكان، گۆی گرتن له مۇسیقای
ئارام، ھەل كردنی جەدوول، بەشداری بوون له
یاری دۆستانە، گۆی راگرتن له پەند و قسە
و چیرۆكى خۆش، دوور كەوتنەوه له كێشە
و بەزم و ئاژاوە، چونكە تووشی دەمارگەزى
میتشكان دەكا، شوشتی سەر لانی كەم ۲
روژ جارێك، بە پنی پتوویست پشوو بەدن،
دەنەكانتان باش بشۆن، سەرتان شانە بكەن .
ئاكام گیرى: بەردەوام بن ھەتا بتوانن
ژیانكی نوێ بە جەستەھەكى بەھیز و بیرو
ھەستكی پڕ له سۆز و خۆشى و كامرانی
و دوور له ئیش و ئازار و خەم بۆخۆتان
مسۆگەر بكەن. بۆ ئەوەى كاتكی باش له
گەل دەوربەرتان بەسەر ببەن و تام له ژیان
بکەن.

سەرچاوەكان :

۱: علل سرد هایى گولانى هفتەنامە دانشمند شماره

۲: مالبەرى پزیشك www.pzeshk.com

رادەبەدەر و بى تاقەتى و كەم خەوى-دا
دەردەكەوى. سەرئیشەى ھەستامینی بە
بەربلاوترین جۆرەكانی دادەنرى. ۹۰٪
كەسانى تووشبوو پتوھە دەنالین، بەلام
مەترسى-یەكى ئەوتوى نیە، چونكە بە شىوھى
كاتى-یە و بە باشترین و سەرەتایترین شىوھ
چارەسەر دەكرى. سەرئیشەى ھەستامینی
زیاتر كاتی نووستن و ھەستان له خەو
دەست پى دەكا و بۆ ماوھى ۳۰ تا ۹۰ خولەك
دەخایەنى و لەو كاتەدا بەردەوام ئیشەكەى له
لایەكى كەللەى سەر دەست پى دەكا و زیاد
دەبی و دەمارەكانى سەر تەوژمیان بۆ دى
پاشان ئەستور بوونی ماسوولەكانى سەر،
مل، شان و روومەت و ھەتا بى ھیز بوونی
جەستە كە ھەندىك كەسى تووشبوو له ھالەتى
ئاسایى دەچیتە دەر و تووشى كەم بینایی،
گەشكە و بوورانەوه دەكا.

۳: میگردن: پەیدا بوونی ئەو جۆرە
سەرئیشە بە ھۆی بریندار بوون و پچرانی
دەمارەكانى میتشك له نيو سەردا له گەل
دروستبوونی كەلكە و خەستى خوينى نيو میتشك
دا و بە كارتیگردنى سەرما، ماندوو بوون، كەم
خەوی و كەمخواردن پەیدا دەبی. خوين گەرم
و خەست دەبی و پەستانی خوين كەم و زیاد
دەكا و خانەكانى میتشك دەسووتینی وەك
ئەوھى كە ئاوى گەرم لەبن گولێك بكەى كە
ھەم دەبیتە ھۆی كویر بوون و ئیفلج بوون
و لەكاركەوتنى ئەندامانى دیکەى لەش له بەر
ئەوھى خوينى پتوویست بە میتشك و لەش ناگا.
میگردن دەتوانى ۴ تا ۷۲ كاتژمیر دەوام بینى
و دەتوانى له مانگیك یان ھەوتووێك دا
دوو جار روو بدا. لەو ماوھەدا تووش بوو
تووشى بى ھالى و رشانەوھ دەبی و ئەو
جۆرە زیاتر له لاوان و مندالان دا دەبینرى،
بەلام له تەمەنى ۵۵ سالى دا تەواو ھیزشى ئەم
نەخۆشپەى بۆ سەر میتشك كەم دەكا. وا مەزانی
ئەو سەرئیشەنى كە زۆرترى روژان دەى
گرین میگردن، تووشبووان بە میگردن ناتوانن
روژانە درێژە بە كارەكانى خۆیان بەدن، تەواو
بى ھیز دەبن و ناچارن له ژووریکى تارىك
و بى دەنگ بە تەنیا دابنیشن بو ئەوھى ئەو
نەخۆشى-یەیان نەمینی و تەنانت خواردن
ناخۆن و بىر لە برسنیەتى ناكەنەوھ و له ھالى
خۆیان وەرەز دەبن. بە دەیان جۆر میگردن
ھەپە كە دەرمانى كەسپك بۆ كەسپكی دیکە بە

چەند ھۆكاری سەرەكى كە دەبیتە ھۆی
تووشبوون بە سەرئیشە كە شارەزایان لەم
بوارەدا بۆیان دەركەوتووه كە سەرئیشە بە
یەكێك له بەربلاوترین نەخۆشپەكانى سەدەى
۲۱ى دادەنن. لەم چەند ھۆكارەدا بینراون،
خەوى كەم و زۆر، بىكارى، خەمۆكى،
كەمخواردن، ماندوو بوون، ھەستیاربوون بە
تیشكى ھەتاو و ھاتوچۆ له شوینی قەرەبالغ.
ھەروەھا بە پنی ئەو لىكولینەوھ جۆراجۆرانەى
له لایەن پزیشكانى شارەزا له سەر ھۆكاری
تووشبوون بەو نەخۆشپە ئەنجام دراوھو لەم
بوارەدا بۆیان دەركەوتووه توانیوانە لانی
كەم چارەسەرى-یەكى بۆ بدۆزنەوه. ھەربەم
شىوھەش باس له ھۆكاری جیاواز و جۆرى
جیاواز لەم نەخۆشپەدا دەكەن. بۆ ناساندنى
جۆرى سەر ئیشە له لایەن پزیشكەوھ ئەمانە
زۆر گرنگ وەك جۆرى ژان، شوینی ژان و
كاتەكەى. تووشبوون بە سەرئیشە له ھیز و
چالاكى-یەكانى میتشك و بەشكە له ئەندامانى
لەش وەك گۆی، چا، گەروو و مل كەم
دەكاتەوھ. بەلام سەرئیشە خۆى بە سەر سى
جۆردا دابەش دەبی:

میتشك(مغز)، ھەستامینی و میگردن كە
لێرەدا بە كورتى ئاماژەیان پى دەكەین .
۱: میتشك: دیارترین و بەرچاوترین شت كە
دەبیتە ھۆی تووشبوون بە سەرئیشەى دەماغ.
ماندوو بوون، پەستانی خوين و خەمۆكى و
كەم خەوى. ئەم جۆرە سەرەتا له نيوچاوان و
پاشان پشت مل دەست پى دەكا و وردە وردە
تێكراى سەر دادەگرى كە ئەو كەسەى تووشى
دەبی سەرەتا ھەست دەكا كە سەرى قورس
بووھ و بى ھیزی له تەواوى جەستەى دا
ھەست پى دەكا. زیاتر له كەسانىك كە ماندوو
دەبن، دیار دەكەوى كە بۆ چارەسەرى پتوویستە
سەردانى پزیشك بكا و ماوھەكە پشوو بدا
چونكە میتشك ئەندامىكى گرنكى لەشى مروڤە
پتوویستى بە پاراستنى زیاترە.

۲: ھەستامینی: جۆریكە كە زیاتر
رەگەزى نیرینە تووشى دەبن، یەكێك له
تاییەتمەندى-یەكانى سەرئیشەى ھەستامینی
ئەوھە كە مروڤ بە درێژایى سال تەنیا ۱
یان ۲ مانگ تووشى دەبی، بەلام لەم ماوھەدا
بەردەوام ھەست بە ئیش و ئازار و ژانگەلیكى بە
ھیز دەكا. ھۆكارەكانى تووشبوون بەم جۆرە
سەرئیشە لەكەمخواردن و ماندوو بوونی له

سووده کانی شیلیم

و: په پیام

وزه	۲۵ کیلو کالوری
پروتین	۱۰ گرام
قند	۷ گرام
چغوری	۰/۲
فیبر	۱/۱ گرام
کوکیږد	۴۵ میلی گرام
پوتاسیوم	۲۸۰ میلی گرام
کالیسیوم	۶۰ میلی گرام
فیتامین C	۳۶ میلی گرام

شیلیم په کیکه له و سه وزه ده گم نانه که دوو ماده دی گرنکی نه رسینیک (ارسنیک) و رو بی دیومی (ربیدیم) تیدایه که نه و دوو ماده یه به گوگیرد (گوگرد) رو لیکي گرنکیان هیه له پیشگیری به توو شیبون له نه خوشی کولی (جزام) به پی لیکولینه وه کان له هر ۱۰۰ گرام شیلیم نه و ماده نه ی خواره وهی تیدایه:

هروهها نه هر ۱۰۰ گرام گه لای شیلیم نه و ماده نه ی خواره وهی تیدایه:

وزه	۲۶ کیلو کالوری
چغوری	۰/۴ گرام
قند	۵/۵ گرام
فیبر	۱/۲ گرام
کوکیږد	۵۵ میلی گرام
پوتاسیوم	۲۷۵ میلی گرام
فسفور	۲۶۰ میلی گرام
سودیوم	۹ میلی گرام
ناسن	۲/۴ میلی گرام
فیتامین C	۴۰ میلی گرام

سووده کانی دیکه ی شیلیم

- ۳- له ناو شیلیم دا بریکی زور له فیتامینه کانی A,B,C هیه که خوار دنی ده بیته هوی به هیز بوونی بینایی چاو.
- ۴- خوار دنی شیلیم به ردی گورچیله و جهرگ و میزلدان ورد دهکا و ده بیته هوی میزکردنی زور.
- ۵- خوار دنی ناوی شیلیم به هوی بوونی ماده یه که به ناوی نه نسولینی گیایی و بریکی زور فیتامین بؤ نه و که سانه که نه خوشی شه کره یان هیه سوودی زوره.
- ۶- شیلیم بؤ پیشگیری له توو شیبون به نه خوشی په کانی پیست به تابه تی زیکه ی دموچاو زور باشه.
- هروهها نه و که سانه که پیستی دست و قاچیان ده قه لشی یا پیستی له شیان خوروی هیه ده توانن شیلیم به شیوه ی مه لعم به کار بینن و له و شوینه ی بدن که قه لشیوه یا ده خوروی.
- ۷- به هوی بوونی بریکی زور فیتامین سی له شیلیم دا پیش به خه ستبونه وهی خوین و هروهها خوینریژی ده گری.
- ۸- شیلیم بؤ دهرمانی که م خوینی به سووده به م شیوه یه که ۱ دانه شیلیم له رنده بدن و له گه ل که میک خوی و جعفه ری تیکه لی بکن و دواتر بیخون.
- ۹- نه ژنانه ی که شیر به منداله کانیان دهن دهن ده توانن شیلیم بخون چونکه ده بیته هوی نه وه که: ۱- نیسکی له شی منداله کانیان قایم بی. ۲- زوو پی هه لگرن. ۳- زوو ددانیان بیته دهر. ۴- زوو فیبری قسه کردن بن و له به رامبه ر زور نه خوشی دیکه ش پاریزراو بن. خوار دنی شیلیم بؤ نه و که سانه ی که گواتریان هیه باش نیه..

- ۱- خوار دنی شیلیم بؤ نه و که سانه ی که له کاتی هه لامه ت تووشی کوخه دهن زور به سووده، هه رچه ند که تامی نیه به لام هه ر وهک دهرمانی دزه چلک (پینیسیلین) کار دهکا. بؤ چاکبونه وهی کوخه ده توانن روژی ۲ یا ۳ جار شیلیم به گهرمی بخون.
- ۲- خوار دنی شیلیم بؤ نهرم بوونه وهی سینگ و گهرو و ریخوله زور باشه.

هه‌لداوه‌ی لاپه‌ریک له‌ژیانی ژنیک

ملووک مورادی:

«می‌رده‌که‌م هه‌ر سی کچه‌که‌می له‌به‌ر چاوی خۆم کوشت.»

نیشتمانی و هاوسۆزی خه‌باتی پیشمه‌رگه‌و به‌رخۆدانه‌کانی ئه‌وان بووین له‌ناوچه‌که‌دا، له‌وکاته‌دا، چه‌ندجاران هه‌ولمدا، که له‌و جودا بيمه‌وه، به‌لام به‌ ناوبژیوانی و خزمان و دۆست و «هاوگوند»ی، و عه‌شیره‌تی نه‌یانه‌په‌شت که له‌یه‌کتر جودا ببینه‌وه، ئه‌مه‌ش بۆ من زۆر گران و زه‌حمه‌ت بوو. بۆ نمونه، عه‌لی له‌گه‌ل ئیتلاعاتی کۆماری ئیسلامی، له‌دژی حیزبی دیموکراتی کوردستان و ئه‌ندامانی و پیشمه‌رگه‌کانی وته‌شکیلاته‌کانیان که‌وت بوو، هاوکاری و ته‌نانه‌ت ده‌ستی له‌ شه‌هیدبوونی «کاکێ حه‌سه‌نی مقسوودی و ئه‌رده‌شیری خوسره‌وی و حه‌سه‌ن حه‌سه‌نی، فه‌رۆخ کرندی (هه‌رچواریان له‌سالی ١٣٧٣ هه‌تاوی شه‌هیدبون) هه‌روه‌ها، عه‌زیز مه‌حه‌مه‌د خوسره‌وی له‌سالی (١٣٧٦هه‌تاوی)» دا. رۆژیک که به‌شداریی چالاکی ئیتلاعاتی له‌دژی پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات کردبوو و پاش دوو رۆژ کاتیک هاته‌وه‌ مال، پیمی گوت، ئا؛ وهره ئه‌و رادیۆیه‌ بینه، با بزانی رادیۆکه‌ی دیموکرات ناوی ئیمه ناخوینیته‌وه، له‌کاتی هینانی رادیۆکه‌دا، به‌کردنه‌وه‌ی رادیۆیه‌که‌ و دانانی له‌سه‌ر پیلای رادیۆ کوردی ده‌نگی حیزبی دیموکرات،

که‌وچیک ده‌یانخواره‌وه. له‌ژیانی هاوسه‌ریمدا بوومه‌ خاوه‌نی هه‌شت مندال به‌ ناوه‌کانی «وه‌حید، شیدا، سه‌عید، شیوا و شبنه‌م، ساسان، ماریا و ده‌ریا». هاوسه‌ره‌که‌م هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه‌ که‌سێک بوو له‌ گه‌ل ژياندا، نه‌ده‌گونجاو هه‌میشه‌ ناکوکیمان بوو، خاوه‌ن ره‌هوشتیکی

ملووک مورادی

خراپ و هه‌تا بلای زۆر به‌د ره‌هوشت بوو، ئه‌وه‌ش با بلیم ئه‌و له‌مالباتیکی به‌کرێگیراوی رژیمی ئێران بوو و ئیمه‌ش له‌ میژوودا، خاوه‌ن هه‌ستی

ناوم ملوک مورادییه‌ و کچی سه‌مین مورادییمه‌و له‌ ١٩٦٩/٢/٢٢ ی زایینی له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان له‌ پارێزگای کرماشان له‌شارۆچکه‌ی دالاهۆ، له‌گوندی داره‌ ره‌شی مامه‌ت سولتان، له‌خیزانیکی، مامناوه‌ندو له‌سه‌ر برۆی یارسانم و باوکیشم ناوی «سه‌مین»ه، گه‌وره‌ی ئه‌شه‌رده‌مانه‌ و دایکم، ناوی «ئاوه‌و یاری» ه‌و بنه‌ماله‌یه‌کی ١٣که‌سین که‌ پیکه‌هاتووین له‌ شه‌ش خوشک و پینچ برا و له‌گه‌ل باوک و دایکم هه‌تا ته‌مه‌نی ١٦سالان له‌و گونده‌دا ژیاوم و هه‌تا دووی سه‌ره‌تایی ده‌رسم خویندوه‌ و له‌ته‌مه‌نی ١٤ سالاندا، له‌گه‌ل پیاویکی هه‌مان گوند که «ئامۆزای باوکم بوو»، به‌ناوی «عه‌لی ئه‌شرف ئه‌حمه‌دی» له‌سالی ١٩٨٨ ژيانی هاوسه‌ریم پیک هینا، له‌ هاوسه‌رگیریه‌که‌ی من له‌گه‌ل ئه‌و، خالیکی گرنگ که ده‌توانم باسی لیه‌وه‌ بکه‌م ئه‌وه‌ی که له‌نیوان هه‌ر دوو بنه‌ماله‌دا، ناکوکی خیزانی هه‌بوو و ئیدی له‌ پاش ئه‌و هاوسه‌رگیریه‌دا، هاتووچو له‌ نیوان هه‌ر دوو بنه‌ماله‌که‌دا، ئاسایی بووه‌و کیشه‌کانیشان هه‌تا ئاستیک قه‌پات کرد، ئیمه‌ خۆمان له‌ ئه‌ساسدا، لایه‌نگه‌رو هاوسۆز و هاوخه‌باتی حیزبی دیموکراتی کوردستان بووین و ئه‌وانیش له‌گه‌ل رژیما، ئاویان له‌کاسه‌ ده‌ناو به‌

وای لیکر دبووم، که ئیدی کاسه ی سه برم پر بی هر بویه، له دادگا داوای ته لاقم کردم و پاش ماوه یه ک له یه کتر جودابووینه وه، له نه جاسی دادگاییکړدنه که شدا، به بریاری دادگا منداله کانم دران به «عەلی»، به لام پاش جوودابووینه وهش هر روژ هره شه ی کوشتنی لئ ده کردم و ته نانه ت، چه ندین جار رووبه رووی مه ترسیی کردمه وه بویه زور له ژیان ناؤمید بووم و ئیدی نهم ده توانی ئه و ژیان ه قه بوول بکه م، به ناچاری سالی ۲۰۰۷ سرم هه لگرت و رووم له باشووری کوردستان کرد و په یوه ندیم به ریزه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان گرت، له بهر ئه وه ی که ژیانم پاریزراو بی و پیشتر خوم و بنه ماله که م، لایه نگر و دلسوزی ئه و حیزبه بووین، پاشان بووم ئه ندامی یه کیه تیی ژنانی دیموکراتی کوردستان. هر بویه ئیستاش ماوه ی چوار ساله له و حیزبه دا، ئه ندامم، به لام هه میشه و ئیستاش سهره رای ئه و هه موو زورلم وستهمه ی، له لایه ن «عەلی» یه وه به سهرم هاتوه، که چون به و شیوه یه منداله کانمی کوشت، هپچ رحم و هه سستیکی مروقانه ی له لای نه مابوو، ئه مه ش وای له من کردوه که هه میشه، له ناو دله راوکیدا بم و هه ست به نازاری دهررونی و هزری بکه م. «عەلی» هره شه ی لئ کردووم، ئه گهر شوو بکه مه وه، ئه واه دمکورت، ته نها ده توانم شوو به پیاویک له پیاوانی رژیمی به کریگیروای ئیران، بکه مه وه، ته نانه ت، ئاگادار بووم، پار به ناسنامه ی ساخته وه، دهربازی باشووری کوردستان بووه و بۆ ماوه ی ههفته یه کیش ماوه ته وه بۆ ئه وه ی که من بدوزیتته وه و بمکورت.

ئیستاش زورم حز له ژیانه، بویه دهمه وئ له ژیانکی خوش و کامه راندا بژیم. ئاخر، مه گهر من چ تاوانیکم کردوه که به کریگیروایک، به و شیوه یه منداله کانم بکورت و منیش رووبه رووی ئه و هه موو نه هامه تی و دهربه دهرییه بکا، ئاخر منیش مروقم، و مافی ژیانم هه یه.

عەلی، له کوشتنی دوو پیاوی تری له و ناوچه دا، ده سستی هه بوو. عەلی پاش کوشتنی منداله کان، رای کرد و سزای ده سال زندانی بۆ برپاوه، به لام له کاتی زندانیه که یدا، ده سستی له گه ل هیزه کانی ئیتلاعاتی ئیران تیکه ل ده کاته وه و به لپنی پی دده ن و له به رامبه ر که مکرده وه ی سزای زندانه که ی چه ند کاریکی گرنگیان بۆ نه انجام یدا، بویه هر پاش ماوه یه کی کورت له زندان نازادی ده که ن، ئه و کاره ش کوشتنی گه نجانی شوړشگیری ناوچه که و له دژی تیکوشه رانی حیزبی

عەلی ئەشرف ئەحمەدی

دیموکرات بۆوه دارده سستی رژیم. پاش نازادبوونی له زندان، هره شه ی له من کرد، که ئه گهر، شتیک له و باره یه وه بدرکینم، دمکورت، منیش هه لاتم بۆ مالی رابه ری کاکه ییه کان «ناسی نه سره دین» و ماوه ی یه ک سالیس له وئ مامه وه هر بویه، منیش شه و روژ له و فکرده دا بووم که روژیک منیش به دهردی منداله کانم ببا چونکه ئیدی ئه و پیاویکی رژیم بوو و له لایه ن رژیمه وه پالپشتی لئ ده کرا. هر بویه منیش بینه نگ بووم و ماوه ی ههفته سالی تر به م وه زعه پیکه وه ژیاين، هه تاکوو من دوو مندالی تریشم لئ بوو به ناوه کانی «ماریا و دهریا». به لام روژ به روژ، ئیش و نازاره کانی ژیان

ناوی عەلی ئەشرف و یه ک له و خزمه نه ی ئه ویش که ده ستیان له شه هیدکړدنه کاندانا بوو خوینده وه، هر بویه، ئه و کاته منیش زانیم که ئه و به شداری له شه هید بوونی پینشمه رگه کانی حیزبدا کردوه، بویه، هر ئه و کاته بوو به دهمه قالمان و ئه ویش ده سستی له من به رز کرده وه و گووتی، «نابی، تو باسی ئه م جوړه شتانه بکه ی، ئه وه کاری من نه بووه» به لام من باوه رم پی نه کرد، ئه مه بۆ ئیمه شهرمه زارییه کی گه وره بوو. ئه م شیوه ژیانم هه تا سالنیک له گه لیدا برده سهر، به لام له سالی ۱۹۹۱ دا، سئ کچه که می به چه ک کوشت واتا» شیلای ته مه ن هه شت سالان و شیوای پینچ سالان و شه بنه می دوو ساله»، هر ئه و کاته ش که وه گیانی خوشم که منیش بکورت، به لام به ناو بژیوانی براکانی و خزمه کانی و زهمانه تکردنی من ئه وه بوو، هه تا مانگیک له مالی باوکی عەلی مامه وه، به لام پاش مانگیک هه والی ناردبوو، که یان ده ی کورم، یان ئه وه تا بیتته وه بۆ ناو مال و مندالانم. شه ویک له شه وان به تاریکه شه ودا، په لاماری سهر مالی باوکی دا و بی هپچ پرس وراهه ک، سهری کرده ئیو ژوره که م، من، زور ترسام (بویه، هه تا ئیستا، شه وان له و ترسه، به ده یان جار له خه و راده په رم) هر بویه، جاریکی تر له سهر قسه ی خزم و دوستان گه رامه وه لای. جاریکیتر به کریگیرواوه کانی ده و له ت، سهردانی مالمانیان کردو پیمیان ووت؛ ئه و کاته عەلی سهرخوش بووه و ئیمه ش دهرزیمان لیداوه و ئیدی وا ئیشه، پیاویکی له گوندی شاری گواره به ناوی، عه لامورادی کوشت و ئه وانیش به م بونه وه، له په روهنده که ی خوش بوون. عەلی هر له سهر ئه و کاره ی به رده وام بوو، منیش نه مده توانی ئه وه قه بوول بکه م، خه لک هه موو روژیک باسی ئیمه ی ده کرد، ئه و منداله کانی خوی کوشت، که س سزای نه دا، ئه و پیاوه یان پی کوشت، که س سزای نه دا، هر بویه، هر روژه ش په لاماری منی ده دا، که منیش بکورت، له راستیدا، روژیک جاریک دهمردم، مردوویه کی زیندوو.

WOMEN

No: 29 Date: 4 April 2011

A periodical published
by Democratic Womens
Union Of Kurdistan

